

Esaii **Di mpátíri tɔ̀ tii náaànti**

Ti bo na kɛ́toté de kó dipátíri kuce mètáãti. Diwétiri kètiri mukàmmù 1-39 ti náá nSudaa kɔ̀be kó dikpààtiyuu kubakù cànku bíékè kperi do ta mɛ̀è ààrìmè miɛke nke. Asidii kóo kpààti diwèè do bè fěũnkoomè. Kè Esaii bè nàké ke tú, mɛ́fěũtímè bè fěũrìmè í bonní be dootitɔ̀bè borè máà, kè be yei mmèè te nè bè yetemè Kuyie nkpeti. Esaii náá nti nè ò dɔ̀rìmè kè dè mbenkú benitibè ke tú bè dò nkéceetemu kénfòu mufòmmu sààmù bembɛ nè be kó bekpààtibè kòò mbè náá nke tú kè bè í cèètɛ bè bo bè kùɔ̀ páíí kédèè. Kòo nàké Kuyie mpããnáànti kébéi nke dò: Dafiti kó kufuku miɛke okpààti mɔ̀u yètini ke bo duɔ̀ ndiwèi kutenkù 40-55. Dì ti náá nSudaa kó dikpààtiyuu kɔ̀be kusũkù, bè do bè pĩrmmè kédòò tidaatì Babidɔ̀nni kó diheì miɛke.

Kè Kuyie mpããnáànti náàntòo béi nke tú Kuyie nyóó dɛetému ku nitibè kɛ̀wɛ̀tɛ kè bè tɛ̀nnéni be tenkè Sedisadɛmmu, kè bèè keté mufòmmu pàmmù.

De kó mukàmmù miɛke tii bo tii tu Kuyie nyɛ̀ nkù yóó dɔ̀ò tì kè dɛ̀e yie nkè ibotí imòuu pété mɛ̀sàà nnè Isidayɛɛribe miɛke.

Mukàmmù 56-66 nàánnè bèè wɛ̀tɛ ke konní bembɛ Sedisadɛmmu, ke dò mbè nyáúkũnko be kònti, ke yé̀ bè konnímè ke sɔ̀nké tidobontì máà ndi.

Kè Esaii béi nke dò: Ti Yiè nKuyie nkó Muyaá mmuù ò tɔ̀nni kòò bo nàké tináaãnsààti besénnibè kédáate be bɔ̀ntóo bè kpéí 61 Yesu do kàa ntii náànti Kuyie nɛ̀fɛ̀tè miɛke, ke béi nke dò: Tì dòòmu, kè

dè ntukúnè wenwe Yesu ò pĩ mmùù tōmmú Duku 4:16-21.

Di mpátíri náaànti duó ke dōmmè

1. Bè nàké tì Sudaa kó kuwuò nkàβε κρεί 1-12
2. Bè nàké tì ibotí ìì í tú Sifube i κρεί 13-27
3. Kuyie ncaummè Efadaimmu nè Sudaa kàβε 28-35
4. Sennakedibu yóó bè domè mudoò nè Esekiasi kó m̄um̄mmú 36-37
5. Kuyie ndeumè ke bo tipĩtì tim̄ou 40-48
6. Tì Yiè nKuyie nkóo tōntì kó mef̄ũt̄imè 49-57
7. Esaii tiém̄mè ben̄t̄ibè nè o p̄ããnáaànti s̄onti 58-66

Kuyie mbenke tì Esaii

¹ Dì mpátíri t̄o Kuyie mbenke tì nti Am̄oti bire Esaii nè kù ò nàké tì Sudaa kp̄ààtiyuu nè Sedisad̄emmu eì kàβε be κρεί. Sudaa kp̄ààt̄ibè Osiasi nè Yotammu nè Aasi nè Esekiasi be kó yem̄òrè nye Kuyie nti nhò benkemè.

Isidaȳeribe í bant̄émè Kuyie

² Keĩnkè kàβε k̄ént̄énè!
 K̄etenkè kàβε keènè!
 Tì Yiè nKuyie nkuù nàá nke tú:
 Mí ndi Yiè nKuyie mm̄ũ p̄íí ibí,
 ke ì tié kè ì né yete n kpeti.

³ Fen̄ààf̄è ȳému fe yiè,
 kè s̄ammarímú yé dè yo ndè.
 Isidaȳeribe bie me nyí yé wèè bè te.
 N n̄it̄ibè í c̄iì.

Kuyie nseimmè ku kàβε

⁴ Di bo yà díndi kubotí kùù d̄òòri meyei,
 díndi ben̄t̄ibè bèè yei ntonté,

di tú kuwuɔ nyeiku nku,
 di kó feyanfè tu feyonkufe nfe.
 Di tú beyonkubε mβε.
 Di m bɔntóomu mí ndi Yiè nKuyie,
 κε n sènkèrì mí nwèè di te dín̄di Isidayεeribe,
 kè di m bùtinné.

⁵ Ba nte kè di bo nsóké κε yetírí n kpeti,
 kè dè nte kè n yíé ké dí poté?

Di γɔ yeè dàátí γεμου,
 kè di bo μεγεñcaàrìmè miεκε,
⁶ kétúóté di naàcèi kéntɔ kétuɔkenè di γɔ

dèmarè ténke í feí,
 yeκoutiyè nè γεμου nè γεμάτè dεè di dáátí,
 òmòu í yè ου, òmòu í yè bou,
 òmòu με nyí yè wáàrì meκùò.

⁷ Di kó ketenkè dɔúnkomu,
 kè muhǎá ncúò di εκè,
 kè di bo kè βερððbè tanní di tenkè κε caari di κπερε
 Κε càκε diheì bè do càκε mèè botí βετɔbè tenkè.

⁸ Siyɔɔ èi kɔβε βεè máà né yenté,
 κε κραά kupaakɔtétouku ð ndòmmè
 fínyĩ kó detie mmiεκε,
 difii ð nsokémè tipétì miεκε
 κε do ndiheì bè pí dì.

⁹ Kè ti Yiè nKuyie Mπακεdaa
 do í coo nti kó bèmabè,
 nè yíé nti κπερε do dèèmu κε naánnè Sodɔmmu èi
 kɔβε κπερε,
 κε sǎáténè Komɔɔ èi kɔβε κπερε.

Mubáammu Kuyie nyí dɔ mù

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nκε dò:

Kénténè díndi Sedisadεmmu εì kó bekpààtibè,
di càkεmu ke dònne Sοdεmmu εì kβε,
kénténè kékeè mí nKuyie n tié.

Di sīntεmu Komω εì kβε do dōmmè.

¹¹ Iwūš di n feu i péu péu, n kpeti í i bonè.

M pèmmu yepedake di n kòu yè ke tùò
nè yεnaadapàà nkó mekùò.

N yí dó yεnaadakè nè yepεdapàà nè yεbδakè de kó
meyī.

¹² Di šš kαtení m borè nè ìì wūš
kè ì nsīnkùnkò n dānkù,
mīi dè ndi bekaà?

¹³ Yóunè di bo nni mpāāmmè yεpārè detetirè kpeye,
di n cóunkò tìi úúnti n dò nyisake nyi,
yóunè otānkù pānwè kó dibanni nè teomputè,
nè yεbaa nsənye di baà nyè n kpéí
yεbaa nyèè kəkénè meyei,

n dè pèmmu n yí dè dó,

¹⁴ Di baà mbetāāpāmbè kó yεbaa nyè
nè metíímmè di āāmè n kpéí
dè n dò nyisíé nyi
dè tu ditəu ndi n kpéí,
n dè òunèmu.

¹⁵ Di š nkè di yòutení di nəu
m bíékè ke m báá nni mbúútóomu
kè di m báá nke m báá, m bá nkémmú
di nəu sīi mùəti menitiyī.

¹⁶ Ŷúnè dimáà kéwenke,
yóunè di dəəri mēè yei n yīikè
Yóunè dèè í wenni mudəərimù.

¹⁷ Keténè mesàà mmudəərimù,
ndəərinè dèè sié,
kénkommu bè fēūnko bè,

24 Dεε κρεί nte mí Mπακεδαα di Yiè nKuyie
 n kpeñnìmu κε baké Isidayεεribe
 kè mî búi nke tú:
 N yitè κε còmmúmu n dootitòbè κρεί,
 n yóo peitemu n dootitòbè.

25 Sedisadεmmu kòβε m bo di poté
 m bo di óúnè mutie bè òunè mù timátì
 kè dí wenke kè meγῶḗ ndεite.

26 Bebeénsààbè bo wēte kέbuoté dihei bè do dòmmè.
 Kè itié nyembèε wēte kέānné bè do dòmmè nè
 dimònnì,
 kè bèε wēte kέyú di kó dihei κε dò:
 Bèè dòòri Kuyie ndó dè be kó dihei,
 bèè dòòri dèè sié be εì.

27 Kè Siyῶḗ εì kòβεε tūnne kuce kusààkù kέcooté,
 bèè bo Siyῶḗ kè bèε ceete kέyíé nKuyie nkpεti
 kéndòòri dèè sié.

28 De mònnì bèè né yete mí ndi Yiè nKuyie n kpεti
 nè meγei ndòòribè bεmòu mí mβε Yiè nKuyie
 m bo bè poté kέγoure γoure.
 De yó ntú bèè ñ yete be kó kumàнку nku.

29 Ifei bo di pñnnè dεtedierè di do feu iwūḗ dè,
 Ifei bo di pñnnè dεpaa nkó yetòrè di kòrì dè κε báá
 nkè di paa mbo peité.

30 Kè di naánnè dεtie ndèè fāàtì yòte
 kέναánnè dεtie ndi buotí dè,
 kè dè dònté mεniε.

31 De mònnì wèè do tú onitì kperì kòò naá
 ntimúkáàtì
 kòo tōmmúu naá nyihāāpém̀pé́rì kè dèε wēnné
 kέcóúté,
 bá òmòu báá na kέ mù kùo.

2

¹ Ti Yiè nKuyie kuù benke ti nnáàntì Amòti birè Esaii Sudaa kó dikpààtiyuu nè Sedisademmum eì kòbe be kpéí.

*Ibotí imòu yóó wēte kētíimmè Sedisademmum
(Yenáaànkékè 2-4 wénté Mísee 4:1-3)*

² Yewe sonye mièke ti Yiè nKuyie ncfètè tārì bo fííkú kè di yómmèe pēēté yetārè ké yè sīhné, kè yebotè nhuroo di borè.

³ Kè iwuò mpéu nkeroo di borè ke náá nyitòbè ke tú: Tí kàtenè ti Yiè nKuyie nSakòbu do tū nkù tārì, ku cīètè kè kù ti benke ku kó kuce, ku tié mbonní Siyòò tārì ndi, ku náàntì yènní Sedisademmum nwe.

⁴ De mànnì kè ti Yiè nni ntú yebotè kóo beéntì, ke tú wèè tūnni iwuò kpeti.

Kè bèe bóké be kpàrìseuti kémá yekã, kémá be kpāà nsimúkēí.

Kubotí makù ténke bá nkpannè kutekù bè keté ke ténke bá mbebí mudoò.

⁵ Díndi Sakòbu yaàbí tí wēnné kénkérì ti Yiè nKuyie nkó kuwenniku mièke.

Bè nàkémè Kuyie nyóó bekénè dù yìe benitibè di kpéí

⁶ Ti Yiè nKuyie nSakòbu yaàbí ta tipāàti nti, kàa bè dootóo, be tūnnè diyìe yìèní kèè bíékè kòbe kó medòòrìmè mme,

ke ta mutediì Fidisitēēbe kōme, kè ikpákpàribí píéké be cuokè.

⁷ Mesòò nnè timátì péítì

kè dè sũũ mbe èi mièke
 bá be díítuò ténke í mọke yè màmè
 kè sisẽĩ píéké
 sikpàrinaasẽĩ í dò nkékaa nkédeè.

⁸ Kè sibɔɔtenkaanii piéké be ekè
 kè bè ninku bè dòò dè nè be nɔu de ìikè,
 bè maá dè nè be nɔu.

⁹ Onitì bo nínkú Kuyie nyìikè kékõnke,
 ti Yiè nKuyie nha me mbáá bè cǐé.

¹⁰ Taánè yepèrè fié
 tannè ketenkè késarinè ti Yiè nKuyie nkó kemieke
 kéyenténè Kuyie nkó tikpetì diètì

¹¹ Kuyie m beénti yiè kù bo kékũnne sipɔɔ yembè
 késinné sifeí yembè,
 kè ti Yiè nKuyie nkuù máà yètìrì nfeí.

¹² Ti Yiè nKuyie Mpakedaa tãáté dìi yiè ndi
 sipɔɔ yembè nè sifeí yembè be kpéí
 de yiè bèè yèmmè dò mbè de u bè bo kèke.

¹³ De kó diyìè kù bo kũũ sètìrì kó detie ndierè
 Dimaa kperè.

Basãã kó detedierè bo duó.

¹⁴ Kè kùu puɔ nyetārè dieyè,

kédíé sitáá,

¹⁵ kébuó nyedèrè dieyè,

képuɔ nyiduotí kperiyì,

¹⁶ kébuó mbátóòbè dièbè Tadisisi èi kọbe,

Bátóòbè sàm̀póbè bo cake.

¹⁷ De yiè onitì kó tefentè bo deè,

sipɔɔ yembè bo sǐnné,

de yiè kè ti Yiè nKuyie nkuù máà yètìrì nfeí.

¹⁸ Sibɔɔtenkaanii, tèmátè ténke í yó nkpaá.

¹⁹ Benitìbè bo taá yepèrè fiè,

bè bo cúté ketenkè fũḽ,
 ke bo s̄arinè ti Yiè nKuyie nkó kemieke,
 ke bo yenténè ku kpeti dieti.
 Kù bo íté kécómmú dìi yiè yebotè k̄m̀b̀ùà̀ti bo do!

²⁰ De yiè benitibè bo dokóo be b̄aatenkaanì, mes̄a
 nnè timátì péítì kpesi, bè do d̀ò̀ s̀ì k̄enninku si ìikè,
 yetirè nè tidéítì kè d̄e p̄té k̄étúóké k̄écááké.

²¹ De yiè benitibè bo taá yepèrè fiè bè bo cúté
 ketenkè fũḽ ke bo s̄arinè ti Yiè nkó kemieke, ke bo
 yenténè ku kpeti dieti, kù bo íté kécómmú dìi yiè
 yebotè k̄m̀b̀ùà̀ti bo do.

²² Yóunè di bo mbúómè onitì,
 onitì wemmu í t̀ù̀ò̀ke mùdémù.
 Onitì kpeti tú ba?

3

Sudaa kó dikpààtiyuu bo paà okpààti

¹ Ti Yiè nKuyie M̀pak̄edaa yóó d̄eitemu
 d̀è̀ te k̄è Sedisad̄emmu k̄obe nè Sudaa k̄obe k̄è bè
 f̀ò̀,

be diiti nè be nie nnè bè tá d̄è d̀è̀ tu:

² Bekp̀ar̄inūomb̄e nè beh̄ã̄p̀ò̀nkperibè
 nè bebeémbè nè bèè nàá Kuyie mp̄ã̄nã̄antì
 bèè tu bediebè nè bekotibaabè.

³ Beh̄ã̄p̀ò̀mb̄e iw̄ēi yembè nè s̄ikp̀à̀t̄ibì
 nè beheik̄enkótibè nè benitinòndiebè
 nè betediibè diebè.

⁴ N yóó duó nkè idap̀umbí ìi di baaté,
 ké ndi d̄āri ì dómè.

⁵ Di botí mieke, di bo nkè f̄ẽũnko ditòbè
 onitì bo nf̄ẽũnko o kou,
 k̀ò̀ bíè nni nf̄ẽũnko tedakótè,

besĩnténìtìbè bo nfěũko benitimóm̃m̃m̃bè.

⁶ Onìtì níí bo pĩ ñho tebite be cice cĩě̀tè miẽke kòd nàké ke d̀:

A mè nkpaá m̀akemè diyaàb̀òrì, naá nti kóo kpààtì, baaté kubotí kùù í m̀ake okpààtì.

⁷ Kè de yìè nhò bààní ke d̀:

N yí tú otàntì,

n yí m̀ake mudìì n cĩě̀tè,

m me nyí m̀ake diyaàb̀òrì

di bá n d̀òò okpààtì.

⁸ Sedisad̃mmu k̀abe b̀etému,

Sudaa k̀abe domu.

Be náàntì nè be d̀òòrìmè kè dè yóù Kuyie.

Bè yetemu ti Yìè nKuyie nke kù fuonnè

kunku Kuyie nkperíkù kè dè feío.

⁹ Kàa wènté be ìl̀kè a p̀ankè ò̃ yàmu be yetémè

be fei m̀be yei m̃me Sod̃mmu eì k̀abe k̀òm̃e,

Ifei í b̀è bonè meyei m̀bè d̀òòrì m̀è.

Bè bo yà! Bè ce m̀bemáà ndi meyei.

¹⁰ Di bo yĩ wèè yìè nKuyie nkpeti,

wèè tu diwèì yìè nke yé ò yóó dimèmu,

o t̃mmú kó tic̃nti.

¹¹ Beyeibe bèè d̀òòrì meyei, m̀bè bo yà!

Bè yóó bè yietí be d̀òòrìmè d̀ommè m̃me.

¹² Mí nKuyie n kó benìtìbè,

ibí ìì b̀è baké, benitipòbè beè b̀è ní.

Bèè b̀è ní b̀è b̀è f̀étinkomu,

ke b̀è k̀óò m̀bè k̀erí kùù ce.

Kuyie nkpaànnèmè bèè ní ku nìtìbè

¹³ Ti Yìè nKuyie nyìtè ke còmmúmu ke seí nku k̀abe,

kù ìtè ke còmmúmu ke bo bekénè yebotè.

14 Ti Yiè nKuyie nkpànnèmu
 bèè tu bekótìbè ku kòbe mieke nè bekpààtìbè ke tú:
 Dîi maanko fínyĩ kó yebe
 ke fèke besénnìbè kperere ke píe ndi cěĩ.

15 Nè ãmmu wěrimú mmu di fěũnkómè n nìtìbè?
 Ke naù besénnìbè?
 Mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa mî tì ndi békú.

Kuyie nkpànnèmè Sedisadεmmu εì kó benitipòbè

16 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
 Sedisadεmmu kó benitipòbè màke sifei nsi
 ke ð nkérí káyíéo,
 ke tú pìi bè wèimè, ke naù detóónnè,
 kè kànnìnko be naàcènéi.

17 Nè de kpéi mmí ndi Yiè nKuyie m bo fōri be yùtì,
 ké bè còínóò meyùbii.

18 De yiè bo tuòke dîi yiè mí ndi Yiè nKuyie m bo
 deite di sātì. Be nacènéi kó demámánnè nè dèè bouú
 be yùtì nè sinei dudúúnsi nè medèi.

19 Yetootōre nè sinei nè ifátíyì.

20 Tiyaàbomboúntì nè sinacènéi kó demámánnè
 nè inaakũ ð nè tũdààríbè kó yedíè nè mēfīmme,

21 nè demámánnè nè dèè tũ ð yewũ ð.

22 Tiyaàkpetì nè yeyaàbòrè pēkùyè,
 tiyaàbomboúntì nè tidoutì.

23 Siwéi nè mupààkonkperímù kó tiyaàtì tìi iri nè
 tiyaàyauti bè daati tì yeyo.

24 De yiè tũdààrí bo ceeté kéãnné kunóú,
 bè bo yi iwěi inaakũ ð ntēmè,
 bè bo kuó iyùpāātí káyóu meyùbii,
 káyóu tiyaàsààtì káyì tifòòtòntì

kè be wennikuu naá nkuhããtòntònkù kó kufièkù.

Sedisadεmmu èi kó bekúpobè

²⁵ Sedisadεmmu, a kó benitidaabè yóó kú mudòò
mieke nke,

bεhããpònkperibè iwẽĩ yembè í kũntiní mudòò.

²⁶ Sedisadεmmu nìtìbè bo nkari o èi kó yebòrè,
ke kuò nyekúdabùò.

Bè bo paà be bí kénkari mutáá mmieke ke kuò.

4

¹ Dε yiè benitipòbè bèyiekè bo mmurí onitidùò
òmáà,

ke tú ti bo nwaà ntimáà ti bo nyo mmù,

ti bo ndo ntimáà tiyààtì.

Yóu kè ti da yenke,

á ti deite ifei.

*Kuyie nyó nkānkémè bèè bo yenté kénkpáá
Sedisadεmmu*

² Dε yiè ti Yiè nKuyie yóó dennení diì tepànnì,
diì yó ntú Isidayεeribe kó disānni, di yó ndεumu ke
wenni, képeité yebe kè yè nsū, kè diwèi mbo bèè bo
yenté kénkpáá dihei mu kpeí.

³ Dε mōnnì bèè bo nkpaá Siyōō, bèè bo yenté
kémbo Sedisadεmmu bè bo mbè yu ke tú
Kuyie nkobe, ke yé n wàrimè bè yètè kè bè bo
Sedisadεmmu mieke sáà.

⁴ Ti Yiè nKuyie mbo óuté Sedisadεmmu kobe, nè
ku nùò kó muyaá, kéüté menitiyĩ mbè cóummè
Sedisadεmmu.

⁵ Ti Yiè nKuyie mbo ānné diwetiri Siyōō tārì
ĩnkè kè di ndiéké bèè dè tiku kuyie mmōnnì,

Kè n náké yewetè kè yè báá yóu kè fetafèe dè dùóté.

⁷ Ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa kóo fínyĩ tie ntú
Isidayɛeribe kó kuwuɔ.

Ò tããté dèè tie ke fíi ndèè tu Sudaa kó kubotí,
Kuyie ndo yé ke tú bɛè yó ndɔɔri dèè wetí,
kè bɛ né dɔɔri dèè í dò nkédɔ̀.
Bɛè do dò nkéndɔɔri mɛsàà,
kè benitibè né kuònnè bɛè kó kuyonku,
tipítì timəu ke bo mɛyɛ̀ncààrimè miɛke.

*Kuyie nkpannè tì bɛ̀è fèkù betə̀bè kperɛ
(Yɛnànkékè 8-24 wénté 10:1-4)*

⁸ Di bo yà dínɔ̀ dè bɛ̀è maá ke maá sicéĩ
ke do nke do ndɛpaa nke dèè mɛfíè mmɛməu,
kè dè bo mboní kè dí tieke dihèi diməu.

⁹ Ntɛ mí ndi Yiè nKuyie Mpakɛdaa n tú mù:

Dɛ kó sicéĩ bo dɔ̀nko,
dɛ kó sicɛ̀sà̀sì í yó mməke bɛ̀è sì ã.

¹⁰ Kupaku kùu bo ibaké tɛpítè nè idéi,
kè bɛ buotí fínyĩ kó detie,

kè bɛ tãũ dɛ bɛ ke niu mɛnaà
mè báá píe ndítiribè sipísìnùmmù,
kàa buotí tidibotí kuyòrikù,
a dɛite tɛmámbòòtè mɛmáà.

¹¹ Di bo yà! Dínɔ̀ dè ð nwenníní,
kè bɛ̀è cokò mɛnaà nkperímè borè,
ké nke ntũũnko nè keyènkò kémuó.

¹² Bɛ̀è ð mbaà nke au ke biɛ ntikùtidùùtì
nè yɛbàrè ke eu itári, ke yò nke yò mmɛnaà.
Bá bɛ í wéi mí ndi Yiè nKuyie mpĩ mmùu tãmmú,
n dòò dè nè n nɔ̀.

¹³ N nìtìbè í bantému, dɛè te
kè bɛ̀è yóó bɛ̀è pĩrímú kékònnè

Sikprààtibíí bo kú dikònnì
kè sinéyẽĩ kuò benìtìbè.

14 Mukũũ nhààtemu mu nùù ke onné mu níí
ke bo maánko sikprààtibíí nè benìtìbè tǎbè
diwèì bo bè kè bè yǎnku ke úú.

15 Onìtì bo nínkú késínné Kuyie nyìkè
sipǎo yembè pǎo bo deè kè bèe sínné.

16 Ti Yìè nKuyie Mprakedaa dǎòri dèè sié dèndè,
ke benkú kù ðeumè,
ke bekùnè ku nìtìbè kè dè sié ke benkú kù wetímè.

17 Dihèì bo naá ntidobontì kè bè ndè cẽmmù ipe,
iwũõ bè dùnne ì do borè,
ibǎbí bo ndè cèntì ke diiti timútì.

18 Di bo yà díndi bèè ðeri di yei nkó mucǎntimu,
nyinààke ò ñderimè tenaasǎntè.

19 Díndi bèè nàá nke tú: Kuyie mmónné
kédǎò ku tǎmmú kè ti mù yà.
Kuyie nyIsidayeribe tũ nkũu dǎò ku tǎmmú
mécǎã nkè tí kù banté.

20 Di bo yà! Díndi bèè yu meyei nke tú mesàà,
nke yu mesàà nke tú meyei,
nke yu kuwenniku ke tú dibìinnì,
ke yu dibìinnì ke tú kuwenniku,
ke yu ðetiire ke tú ðewèètìrè,
ke yu ðewèètìrè ke tú ðetiire.

21 Di bo yà díndi bèè yèmmè dò ndi cii
díndi bèè yèmmè dò ndi mǎke meyèmmè.

22 Di bo yà díndi bèè yètè feí munaàyǎã mieke,
díndi bèè mǎke menàà kperímè kó yekǎmbò.

23 Díndi bèè kommu becaàrìbè ticuuti kpéí,
ke yetírí di bo nkommumè bèè naati.

24 Dèè kpéí nte kè di yóó cóuté timúkpetì kōme,
muháá nhǎǎ cóútémè tiyonkáàtì,
di cǐè mbo pǎāke kè di pórímùu yote,
di yete mèè kpéí mí ndi Yiè nKuyie Mpakeda n kuó.
Di sènkèrìmè mí ndi Yiè nKuyie,
díndi Isidayεεribe di í tū n náàntì nti.

*Kuyie nyóó duómme kè Asidii kǎβεε do Sudaa kǎβε
(Dínáaǎkèè 25 wénté 9:7-20)*

25 Dèè te mí ndi Yiè nKuyie nkè m miεke di yè,
kè ñ yòùte n nòùtè ke dì poté.
Kè yetārè sǎntè kè benitibè ku ke cóú cóú ice miεke.
Nè memme m miεke í do,
n nòùtè kpaá yuomu di ñnkè.

26 Mí ndi Yiè nKuyie n còhéné mecannimè mme
yebotè yèè bo medétimè ye kpéí.
N yè yu nè ffontifè nfe, ke yè ìténí itemmánke
ke cokùní mecǎǎ.

27 Be miεke òmòu í yo tihòùtì,
be miεke òmòu í bèté bá omáá.
Munǎndǎmmú í bo bè kóò mǎu,
be kóò mǎu í yè nke duó.
Bè bou be naàkǎǎ nyi tei tei,
be neùtì kó iwǎí í òke.

28 Bè sūǎtému bè pie, ke fǐnné be tǎnnè,
kè be sǎí kpèètè dònnè yetārè
kè be naasǎí cǎètiyè cokù tefòdóntè kōme.

29 Kè bè kontí kucìrìcìrìyòkù kōme,
kè be dabùò ndònnè yecìrìcìrìpàà kpeye,
kè be ùntí, kè bè pǐ dèmarè òmòu òó í nfiète.

30 Dε yìè Asidii k̄βε bo do Isidayεεriβε
 k̄ε βε uutoo ndònnè dàméèrì k̄ku ò ndòmmè
 kuyaa kù fùùtè dì m̀nnì.
 Dε yìè γεωεtè bo s̄oute k̄ε dibiinn̄i dátinnè ketenkè,
 k̄ε μεγεñcaàrimè mbo.

6

Kuyie nyúmè Esaii mutōmmú

¹ Sudaa k̄βε k̄oo kp̄àtì Osiasi ku dìi benni, k̄ε
 Kuyie nn̄i mbenke kumáà k̄ε n kù yà, k̄ε kù k̄ari
 dikp̄àtik̄ari okùrì marì ñnkè ku c̄f̄ètè, k̄ε ku yaàbòrì
 pitè ke píéké te miεke.

² K̄ε Kuyie nt̄rè kperè còmmú ke kù c̄eti, ke m̄oke
 bá dì ifièti ìkuà, k̄ε ìd̄éi tu ì ò ndáátì di yuu, iteì ìd̄éi
 sinaàc̄èi, iteì ìd̄éi ì pùùnè.

³ K̄ε yè n̄á nyetòbè ke tú:

Ti Yiè nKuyie Mpakedaa dò mpái pái nwe,
 k̄oo kpetì píéké ketenkè kem̄u.

⁴ K̄ε ku c̄f̄ètè b̄orè k̄ó yes̄ànk̄εe s̄antè nè ku t̄rè
 kperè k̄ó metammè kp̄éi. K̄ε kuyukúu píe nku c̄f̄ètè
 miεke.

⁵ K̄ε n kuónko ke dò: N kúmu yíe! N tú onitì nwe
 wèè nùu s̄i, k̄ε nh̄ ã kubotí kùu k̄ó benitibè nò s̄i mbe
 cuokè, k̄ε n nuò nyà ti Yiè nKuyie Mpakedaa.

⁶ Dε m̀nni k̄ε Kuyie nt̄rè kperè k̄ó dìmarì puuní
 m bíékè, ke t̄o dih̄ãk̄ōnni, ke di d̄èitení diwũōt̄ōnni
 ñnkè nè ìhaakè,

⁷ k̄é dì k̄àáké n nùu k̄ébéi nke dò:
 Dih̄ãk̄ōnni dìi mmè nkàákémè a nùu,
 dì wenkemu.

A yei ndèitemu, bè ùtému a yei.

⁸ Kè n keè ti Yiè nKuyie nkó metammè kè kù tu:

M bo t̄õ nwe?

We mbo k̄ate kénáké ti kó tináaṅtì?

Kè ñ d̄ò: Nte mí, ñ t̄õ.

⁹ Kè de kó metammè d̄ò:

K̄ate kénáké ku mbotí k̄obe ke d̄ò:

Di bo nyo di me mbáá keè,

kénwúó, di me mbáá banté.

¹⁰ Ke yé de kó kubotí k̄obe yèmmè kpeñnímè,

bè í yíé ntimatì,

ke Ìtinné be to ke báá keè,

ke ùũ nke báá yà,

bè yàà bo ceete m̄èè kpeí nkè m bè miékũnne.

¹¹ Kè n kù beké ke d̄ò:

Dè yó mmè d̄ò ke k̄áá nde?

Kè de kó metammè d̄ò:

Dè yó mme ndò nke kém̄m̄únè diheì bo d̄óúnkomè,

kè sicéĩ paà bèè bo nsì ã,

kè diheì naá ndikpáá.

¹² Dè yó mme ndò nke kém̄m̄únè,

mí ndi Yiè nKuyie m bo cíemmè benitibè

kè diheì d̄óúnko kénáá nfekpáfè.

¹³ De kó diheì kó benitibè bèè bo yenté,

kénkpaá sám̄pó sám̄pó,

bè í yó ndè kpaá.

Dè né yó ndònnè bè òõ k̄õũmè mme mutie,

kè dikũnnì nkpaá k̄epuku.

Meè botí nku dikũnnì dii kpaá

di mieke nke kuwuò nsààkù yètìnímè.

7

Kuyie nnàké ti Esaii wèè nàa nku pãánaanti

¹ Osiasi bire Yotammu kó debire Aasi tu dii m̀nni Sudaa k̀be k̀o kp̀ati. De m̀nni ndi Sidii k̀be k̀o kp̀ati, Desinni ǹ Demadia bire Pekaa Isidayeeriibe k̀o kp̀ati k̀ b̀e do Sedisademmu ke bo ò p̀nte ke me nyi nna.

² K̀ b̀e ti ǹké Dafiti yaabire Aasi ǹ o kp̀atiyuu k̀be ke d̀: Sidii k̀ behãp̀mb̀ baté Efadaimmu temp̃. Aasi ǹ o k̀be k̀ b̀e ti k̀è k̀ be k̀nti nhau, kuyaa k̀ ð̃ fuute k̀ detie nni nhõmmè kutúúk̀.

³ Memme k̀ ti Yiè nKuyie nnàké Esaii ke d̀: Túoté a bire Seasubu k̀ di k̀te ditari k̀ menie mpũ̀ ò nke cuutini d̀ diyaahoubinni k̀yà Aasi.

⁴ K̀a ò ǹké ke d̀: Wèe p̃i nhomáa, ò bá ndé, o k̀mb̀ù̀ti bá nduò Sidii k̀be Desinni ǹ Demadia kp̀í, b̀ d̀nnè tedakemp̀tè t̀e c̀útè k̀ede t̀ente k̀ kuyukú kuti.

⁵ N yému ke d̀ nSidii k̀be ǹ Pekaa k̀be ǹ Efadaimmu k̀ kuwuò nk̀be b̀ da d̀nè meyei mme, ke náa nke tú:

⁶ Yóunè k̀ tí do Sudaa k̀be k̀ b̀ ãnné kufõwaá k̀ b̀ d̀d̀nè muw̃rímu k̀ b̀ ti w̃nnénè k̀ tí p̃i nTabedi bire tikp̀ati.

⁷ Ti Yiè nKuyie Mpackedaa béimmu ke tú d̀ í yóo d̀ò ò tu d̀ báa di.

⁸ Ke yé Damaasi weè tumè Sidii k̀ dihidiè.

K̀ Desinni tu di k̀o kp̀ati.

D̀ bo nyóo ỹi yebie nsipísikuò ǹ ỳnùmm̀,

k̀ b̀ namu Efadaimmu k̀ kuwuò,

k̀ t̀nke í yó nkpaá.

9 Sammarii weè tu Efadaimmu kó diheidiè,
 kè Demadia bire tú di kóo kpààti.
 Kè di í yie ti Yiè nKuyie nkpeti
 ke kù taunè di í yóó nhã ke bo.

Dèè benkú Kuyie nti bonèmè

10 Kè ti Yiè nKuyie nsòoté ku náaanti kébéinnè Aasi
 ke dò:

11 Beké mí nha Yiè nKuyie kè n da benke
 medòòrimè mamè ketenkè mièke yoo keĩnkè mièke.

12 Kè Aasii béi nke dò: N yí yóó beké n Yiè nKuyie
 ntìmatì n yí dó ke da benné.

13 Kè Esaii ò nàké ke dò: Díndi Dafiti yaábí benitibè
 me ndi òunè kè dè í sànnè kè di dó Kuyie ndi òunàà?

14 Dèè te kè ti Yiè nKuyie nyóó di duó
 mmecannimè: Desapùmbire dèè mu nyí duónè
 onitidàù dè bo púó nképeité denitidabire ké dè yu
 ke dò Emmaniyèeri (dèè tu Kuyie nti bonè).

15 Dè kó debire yó nyò mmènaamiè mme nè
 mecekùò nke yàa tuòkenè dè bo yetemè meyei
 nkétããté mesàà.

16 Dè bo nyóó tuòke dè bo yetemè meyei nkétããté
 mesàà kè dè kó yehèkè yedé a dé yèè kó bekpààtibè kè
 yè dòúnkomu.

17 Fó nti Yiè nKuyie nné yóó duó nkè yewe
 yonkuye yèè da tuòkení fó nnè a kó dikpààtiyuu,
 di mu nyí yà ye botí nè Efadaimmu yàtenè dii yiè
 Sudaà kòbe. M buò Asidii kóo kpààti yóó di domè
 mme.

Kuyie nnàkémè bè yóó bè domè kécake be èi

18 Dè kó diyie ti Yiè nKuyie mbo fonte
 kè Esibiti kó isèĩ iténí.
 Kè kùu fonte kè icee iténí Asidii,

19 *kékɔtení kédátínné ikó nyiməu*
nè yekondake yeməu
nè yepèrè kó mefiè mmeməu
nè tifãpèùti timəu nè iwũã cènti dè.

20 *Dɛ yiè ti Yiè nKuyie mbo ikú oponkorì kukó nyáà*
ku,
Asidii kóo kpààti, kòo kuó
*di yùti nè di deèmbiì nè di cìti * Isidayeeriβe*
dootitəbè yóo βe namè mme ké bè fěũ.

21 *Dɛ yiè bá wèè nìti ò níi bo ncēm̄mú*
fɛnààfè fèmáà nè ipe idèi.

22 *Mɛnaamiè mbo mpíéké,*
bèè bo nkpaá dihei,
bè bo nyo mmenaamienkùò nnè mecekùò.

23 *Dɛ m̀nni fínyĩ kó dɛpaα ndèè kó dɛtie mbo*
tekòupíítè
ke dò nkè bè bo dè fité dɛ díítí mbo mɛdíítibii
ntekòupíítè (1000),
dɛ kó dɛpaα mbo kpánné kέye tipotì nè tisãmpotì.

24 *Kè bè ndɛ nkərì kupaawaá nnè dɛtãnnè nè ipie,*
dɛ kó ketenkè bo naá ntipotì nè tisãmpotì máà kəke.

25 *Yɛtãrè yeməu bè do kuuti yè nè sikãmmùu,*
benitibè ténke í yóo ndaati ke kerì dɛ kó dɛpaα
mmiεke
ipo yàà bo bè kũũ mèè kpéi,
kè bo naá nyinààke kó ditũnni,
ipe kó diciènni.

* **7:20 ...kuó di yùti nè di deèmbiì:** Dè benkú

8

Bèyóó p̄ontemè Sammarii èi nè Damaasi kperi kéheí ye kperε

¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké n náké ke d̀̀: Túóté kutápièkù dièkù kéwāri ke yī: Kup̀̀nkεheikù. Kè de kó iwārii nfei.

² Kè n kù wāri kébenke benitibè móm̄m̄m̄be bèdébè, ikuó niùti Udiya nè Yebedekiyaa bire Sakarii.

³ Kè n duónè m pokù Kuyie mpāānāahtì náahtò kòo púó nképeité denitidabire, kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke d̀̀ n dè yu diyètiri ke d̀̀: Kup̀̀nkεheikù.

⁴ Ke yé de kó debire yó nkpaámè ke í na ke yī n yā yoo n cice, kè bè p̄ontemu Damaasi ke éi o kperε nè d̀̀è bo Sammarii ke kònnè Asidii.

Asidii k̄be domè Suda k̄be

⁵ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke d̀̀:

⁶ Benitibè sènkèrimu kukó nSidowee kó menie m̀̀è p̄̀è m̄m̄εyòmmè.

Deè te kè be k̀̀nti yārike

kè bè kpeutí bekpaàtibè

Desinni nè Pekaa bè ìkè.

⁷ Deè te mí ndi Yiè nKuyie

kè n yóó duó nkè Asidii kóo kpààtì di do,

nè o kó tikpeti timou.

Kéndonnè menékperimè ò ntatiní kukó nke d̀̀ommè.

Mè ò̀̀ píe kukó nhEfadati ké kù dàtinnémè.

Mè ò̀̀ dàtinné m̀̀è botí yekonnébìè nkémp̄̀ò.

⁸ Mè bo dàtinné Suda k̄be kè bèε kuri

kénkááké be f̀̀nìí,

mè bo p̄̀nté kédátinné a èi dimou,

di duó κε κᾶάκὲ δὲ, áú yoo! Emmaniyεeri*.

Yεbotè wùó nke bo daò dè tu detetirè nde
 9 Díndi yεbotè bá kè di dó dí wēnné kέbáátí,
 kufōwáá mbo di kpéété.

Kénténè díndi yεhekè détiyè kαβε kέkeè,
 bá kè di dó dí báátí mēè botí
 kufōwáá mbo di kpéété.

10 Bá kè di dó dí náké κε bo daò tí,
 tí bo díé.

Nákénè kέtāāté di dó tí.

Dí teti me mbáá daò!

Κε yé Kuyie nti bonèmè.

Kuyie nyēmmè Esaii nè Isidayεeribe báá teeté betabè

11 Tí Yiè nKuyie nni mpī ndìì mōnnì,

ké n caummu κε δò:

Báá tūnne ku mbotí tū nkùù ce.

Ké n nàké κε δò:

12 Báá teeténè de kó benitibè,
 kè bè dàkii κε bo bō ndihèi kóo kpààtì,
 di báá bè teeté, di bá ndé bè dé dè,
 di kām̀b̀ù̀à̀tì bá ndè duò.

13 Tí yiè nKuyie Mpakedaa,

di dò nkényé κε do nweè tu wèè kpa meyei,

wēnwē di dò nkéndémè,

wèè m̀á̀à̀ ndi di kām̀b̀ù̀à̀tì dò nkénduòmè.

14 Tí Yiè nKuyie ntu disòrì ndi diì dò mpáíí,

κε né tú ditàrì benitibè yó mbétírí di κε duò

diì yó mbuò mbenitibè,

κε do ntimátì dindííntì Isidayεeribe kó yεkpààtiyò
 yεδέ kpéí.

Κε dò nticùàtì Sedisadεmmu kpéí.

* **8:8 Emmaniyεeri:** Wénté Esaii 7:14 nè 8:10.

15 Benìtibè kusũkù yó mbétírí dî ke duò ke kékíí.
Bè bo duó timátì dindíntì mièke kè bèe bè pĩmú.

Kuyie mpããnaàntì náaàntò dòmmè kénkémmú Kuyie nyóó dɔ̀ɔ̀ tì

16 Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dò: Sɔ̀nnɛ dɛ kó tináaàntì nè dɛ kó itié n tũmbè kpéí.

17 N Yiè nKuyie mbùtínnému Sakɔ̀bu yaàbí. Bá nè mɛmmɛ n ku mbúó, n kù kèmmúmu.

18 Mí nnè m bí, ti Yiè nKuyie nkùù bo Siyɔ̀ɔ̀ tãrì, kù n duó nyì, ti tú Kuyie Mpakɛdaa kó mɛcannimè mme, ke benkú ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa yóó dɔ̀ɔ̀ tì Isidayɛeri.

19 Kè bè di nàké ke tú: Kɔ̀tɛnè bèè bourí tinùbootì bè borè, nè bepããbè borè kè bè dí pãã, bembɛ bèè ɔ̀ nnáá mbe nò mièke bèè ɔ̀ nwéú kétú, dɛ wennimu ke dò nhonitì níí beé nho bɔ̀ɔ̀, kémbourí tinùbootì, kè becíribè ò nàá mbèè fòu bɛ kpeti.

20 Di tɛnné bɛ ke dò: Ti Yiè nKuyie nkó itié nè ku náaàntì ti dò nke dɛ ntũnnɛ, kè wèè í dè tũnnè ò báá yà Kuyie nkó mɛsàà.

Dikònnì nè meyeñcaàrimè dè yóó tannímè

21 Dikònnì bo bè poté ké bè auté,
kè bè nkéí diheì mièke nè meyeñcaàrimè,
kè bɛ mièkɛɛ yenni, kè bèe bɔ̀mmú kusĩnkù
bɛ èi kóo kpààtì nè Kuyie, kémbúó tiwetì.

22 Ke sĩnnéní ketenkè kɛyà dibìnnì
nè meyeñcaàrimè kperɛ nè dèè duò tikɔ̀mbùòtì,
kè bèe bè tɛntoo dibìnnì mièke.

23 Dibìnnì í yóó nhã ke bo diheì
meyeñcaàrimè bo dìi mièke.

Kuyie nyóó dɛɛtémè ku kɔ̀bɛ

Ti Yiè nKuyie ntanné Sabunᵋó kó dihèi
 nè Nefutadii kperi ifei mièke nke.
 Dè né yó mboní kè kùu yè dèúkùnnemu,
 kétúóté dàméèri kéntᵋ kétuᵋkenè Suditᵋᵋ
 kukó nyàà diyie yièní kèè bíékè nè Kadideeo
 bèè í tú Sifube be kó kutempᵋ.

9

¹ Kubotí kùù do kéri keyensòùkè mièke
 kù yàmu kuwenniku dièkù.
 Bèè do bo dibiiñni kó dihèi
 mukũũ nkperi
 kè kuwennikuu bè miiᵋté.

² Ti Yiè nKuyie nhá duó nkàa nìtìbèe sũũ
 duó mbe diwèi dierì,
 ké bè duó nkuyeiñnaatí,
 kè bè nyānku a ìkè
 bè ñ nyānku mēè botí dididèi mōñni
 ke íú bè ñ ntoti bè éi dè ke íúmè.

³ Be dootitᵋbè do bè buú nkùù naàdòdòrìdòú,
 kumundòú bè do bukú kù
 kupàati bè do bè puotìnè kù,
 a dè kèétému bè do dòòmè Mandiyāā èi.

⁴ Be dootitᵋbè do puoti yetàrè nè tì ãpòñneùti
 nè tì yààti dèè mùòti meyiĩ
 dè tati muhāā mmieke nke,
 muhāā mborè còuté.

⁵ Ke yé bè ti peitémè debire
 bè ti pāmu denitidabire
 Kuyie nde nduó nkè dè bo mbaké.
 Bè bo ndè yu ke tú:
 Otentìsààwè
 Kuyie nkperíkù,

12 Bá nè m me mbè potémè bè í wètení m borè,
bè í n wammú mí mbe Yiè nKuyie Mpakèdaa.

13-14 Dèè kpéí nte mí mbe Yiè nKuyie
kè n yóó kéété Isidayεεribε yuu nè be yóú,
n yóó kǎũmu tipuonti nè tipèntì * diyie òimáà.
Diyuu benkú bekótìbè mbe nè sikpààtìbì.
Kè kuyóú benkú bèè tu bemáà Kuyie mpāānāāntì
nāām̀bè.

15 Kuwuo nkuù nkó beniùbè kù fétìnkomu.
Bè bè niité kuce yeiku nku.

16 Dèè kpéí nte mí mbe Yiè nKuyie
kè n yèmmè í naatinè de kó bedapàmbè
m me nyí yóó kuó mmesémmè be kó iciribí nè
bekúpobè

ke yé beməu bè dòòmè dèé í wenni dè nde.
Bè tu benitidənnibè mbe kè tináanyeiti píéké be nò
dèè te mí nKuyie nkè m mieke be péi, kè n yùo n
nòutè be kpéí.

17 Dè kó benitìbè yonku dò mmuhāā mmu,
ke cóú ntipotì nè tisāmpotì
ke cóú nkutúúkù tikòtì
kè kuyukú fī nke dekù tiwetì.

18 Ti Yiè nKuyie Mpakèdaa weè mieke còuté benitìbè,
kòo mieke kó muhāā mbè tùò,
bá wè kòò ceké o yuu.

19 Bè ní yuntení kubakù you bíékè
dè me mbáa kuə be kònnì,
kè bèe éiní kucānku bíékè kémaánko
bè me mbá nsānnè.
Bá wè kòò cáā nho kou bakù.

* **9:13-14 tipuonti nè tipèntì:** Dè benkú bèè tu bè mbe bediebè nè
besāmpóbè Esibiti èi mieke.

20 Kè Manansee kàbe cáá nhEfadaimmu kàbe,
 kè Efadaimmu kàbe cáá mManansee kàbe,
 de kó iwuà nyidè kè ì wēnné ke cáá nSudaa kó kuwuà
 nkàbe,
 bá nè mēmmē mí mbe Yìè nKuyie m miēke í do,
 n kpaá yuomu n nòùtè be kpéí.

10

*Kuyie nkpannèmè bèè fēũnko beçiribè
 (Yenàànkékè 1-4 wénté 5:8-24)*

1 Di bo yà! Díndi bèè daunko siyáàbìsì kó ikuó,
 ke ì diinko n nitibè mēsémme.

2 Bá di í kemmu beçiribè kpèti,
 ke bè yetírínè bè dò nkénte dè.

Ke ei bekúpobè kperε ke fekù iciribí kperε.

3 Kuyie nkó tiyēĩti bo di do dii yìè di bo yĩmε?
 Meháárìmè mèè iténì dèdétirè mè bo di do dii mònni,
 di bo coké kécuoó nke kè bè dí teennè?
 Di bo daú nde di kpàti?

4 Tii di kpaánè tu bè dí wēnnénè tikpetíntì,
 di bo wēnnénèmè beçiribè tii di baa.
 Nè mēmmē m miēke í do,
 n kpaá yuomu n nòùtè.

Kuyie ntāmmè Asidii kàbe kè bè dḍò kè dè tonté

5 Di bo yà díndi Asidii kàbe!

Di tú m miēke kó didùò ndi.

M miēke keè peike kè n di pikú kunasáã kōmε.

6 N di tḥ ndíndi Asidii kàbe kubotí kùù yetε n kpèti
 ku borè nde.

Kùù botí íiko m miēke
 kè di bo kù pònte kéheí ku kperε,

ké nkù nàù tisāsààtì kōmε.

7 Díndi Asidii kàbe di né í tì banté,

ke dɔ́ kékua ibotí kẹ̀ ì dèè páíí.

⁸ Díndi Asidii kabe kẹ̀ di né tú
di kó behããpònkótìbè kpeń̀nìmu,
ke m̀annè bekrààtìbè.

⁹ Ke na Kadinoo nè Kadikemiisi nè Amati eì kabe
nè Adipadi eì kabe nè Sammarii eì kabe nè Damaasi
eì kabe.

¹⁰ Nè n kó tenòutè nte m potémè yehékè yèè kó yebokè
nè yesĩmpókè kpeń̀nìnè Sedisademmu nè Sammarii
de kpeye.

¹¹ N d̀òòmè Sammarii nè o kó yebokè
n yóó me nd̀òò Sedisademmu nè o kpeye.

¹² Mí ndi Yiè nKuyie m bo pĩ nd̀ì m̀ònnì n tãmmú
Siyãã tãri ñnkè Sedisademmu m bo yũã nhAsidii kóo
krààti to, ò m̀òòte m̀èè kpeí ntefentè nè tepòtè,

¹³ ke náá nke tú:
N d̀òò d̀èè kó dimàà,
n dè d̀òònè n kó muwẽrímú mmu, nè n kó m̀eciì.
Ke tú: N ciìmu deè te kẹ̀ n kei nyehékè yèè nh érinè,
ke fèke ye kpàti ke cũũ mbekrààtìbè bè krààtikàrè
ñnkè.

¹⁴ N t̀uótému yebotè kpàti bè ãã ceeté m̀èè botí
tinəriyĩ̀enti
ke t̀uóté yebotè tenkè bè ãã péte yənəriyiè
ké yè d̀èite m̀èè botí,
bá t̀ematè í nnappe te fièti,
t̀ematè í nhàate te nuù,
t̀ematè í nyĩ fiéũ.

¹⁵ Tepĩètè bo na kémpòti temàà ke búútí wèè t̀è
kũũnàà?
Yàà disiè bo na kéntá dimàà ke búútóo wèè di sinè?

Di dùò bo na kéfǎǎ ndi yiè mbakàà?
Yáà didùrì bo youte wèè dì pikú o nùtè?

16 Dèè te kè ti Yiè nKuyie Mpakedaa yóó bǎnté
benitibè

bèè cǐè tikũǎntì.

Muhǎǎ mbo cǔtè be kpàtì dikpáà ǎǎ cǔtémè.

17 Wèè tu Isidayeribe kó kuwenniku ò yóó naá
mmuhǎǎ mmu,

mí nwèè kpa meyei m bo naá nfehǎǎdeñfè be cuokè
kécǔtè tipotì nè tisǎmpotì diyie òmáà mièke.

18 Mù bo cǔtè be túúkù sààkù kumǎu
nè detie ndemǎu dèè pèi titebiiti,

kè dèe dontenè mumǎmmú pǐ nwè ke cǐè koò kuò.

19 Detie ndèè bo nkpaá Asidii kó kutúúkù mièke,
de yiè bá debibènnè dè bo na ké dè kàa.

*Isidayeribe bèè yó nkpaá bè yóó wètenímè Kuyie
mborè*

20 Dè kó diyie Isidayeribe bèè bo nkpaá, Sakǎbu
yaàbí ìì bo yenté bè bo yóu bè bo nwaàmmè
meteèmmè wèè do bè puotì o borè, kéwammú
meteèmmè ti Yiè nKuyie mborè nè be yèmmè
memǎu kunku kùù dò mpáí páí, bembè Isidayeribe
bè tũ nkù, ké nkù tá.

21 Sakǎbu yaàbí Isidayeribe bèè bo nkpaá bè bo
wètení Kuyie nkperíkù borè.

22 Bá kè Sakǎbu kó kuwuǎ ndó kùu sũũ
nkémaatenè dàméèrì pèémmè kó mubirímú, bèè
bo nkpaá bè í yó nsũ bèè yóó wètení mí mbe Yiè
nKuyie m borè. N tǎǎté ke bo bè kùòmu. Bè de
mmannè.

23 Mí mbe Yiè nKuyie Mpakedaa n tǎǎtému ke bo
bè kuǎ, ke yóó me dǎò dihei dimǎu.

Kuyie nyɛmmè bè bá nyĩ̀kù Asidii kɔ̀be

24 Dɛ̀ ɛ̀ kpéi nte kè mí ndi Yiè nKuyie Mpakɛdaa kè n nàá nke tú: Díndi n nìtìbè bèè bo Siyɔ̀ɔ̀ di bá nyĩ̀kù Asidii kɔ̀be, bá kè bè di puotì kupààti, ke yuo didùrì di ìnkè Esibiti kɔ̀be do dì yùomè di ìnkè.

25 Dè kpaá sánpó nwe m miɛke ténke í yó ndi péi, m miɛke doti Asidii kɔ̀be mbe kè m bo bè kùɔ̀.

26 Ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa yóó ànné teàtè nte Asidii kɔ̀be, kù do dòòmè Mandiyãã èi kɔ̀be Odebu kó dipèrì borè. Ti Yiè nKuyie nyùo ku pààti nku dàmmèrì ìnkè kù do dòòmè Esibiti kɔ̀be.

27 Dɛ̀ yìè ndi kù yóó deitemè ditɔ̀u bè di buú ndi, késaatɛ kunaàdòdòrìdòú di f̀nìí. Kè mèborimɛɛ di narikɛ.

Isidayɛribɛ dootitɔ̀bè bè domè

28 Kè Asidii kɔ̀beɛ do Ayati kó diheì, kèpɛ̀ɛ̀tè késéntè Nikidonni kényóu be nentì Mikimasi,

29 késɔ̀ɔ̀tè be cemmu késéntè kutãfuɔ̀, kétuɔ̀ke Kebaa kényíé,

kè kufɔ̀wáá mpí Damaa èi kɔ̀be kè bè nkpeutí, kè Kibea Sauri èi kɔ̀be coké.

30 Kadimmu èi kɔ̀be tiiténè yedabùò.

Diasa kɔ̀be kénténè!

Anatɔ̀ti èi kɔ̀be di kperɛ̀ dò mmesémmè mme.

31 Madimena èi kɔ̀be cokému,

kè Kebimmu èi kɔ̀be wammú disòrì.

32 Dɛ̀ yìè ndi Isidayɛribɛ dootitɔ̀bè tũ̀ðkemè Nɔ̀bu èi ke mméi sinɔ̀u Sedisademmu èi kɔ̀be Siyɔ̀ɔ̀ tãrì ìnkè, ke tú bè bo yà!

33 Ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa bo do Isidayɛribɛ, kè bè bìé bè ɔ̀ɔ̀ bíé mɛ̀è botí itebakɛ.

Bè bo cūñní itebàke cě́yì kè iokùì duó ketenkè.
³⁴ Ti Yiè nKuyie mbo bè bié bè òõ kōũ mèè botí
 detesũũrè kutúúkù miéke.
 Dimaa kó detesààrè bo duó.

11

Bè nàkémè Dafiti kó deyaàbirε kpéí

¹ Seseé kó ditekūnnì kótírì ìnkè nke ditepànnì
 yètìnímè,

di cǐē nyǐnkè nke ditepànnì yètìnímè.

² De yiè, ti Yiè nKuyie nYaá mmuù yó nhò bonè

Kuyie nYaá mmuù duò mmeciì nnè meyèmmè

mùu yó nte kòò nyé o yèmmè kè mùu ò duó
 mmuwērímú

mùu yó nte kòò nyé ti Yiè nKuyie nke kù dé.

³ Muù yó nte kòò mmàke ti Yiè nKuyie nkó kufōwáá,

ò í yó mbekù o nuò nwùó ndè,

ò í yóó tūnne benìtibè tu kébeké.

⁴ Ò yóó mbekùnè becǐrìbè ikuó duó ke dommè mme,
 kémbekùnè besénnìbè kè dè wenni.

O náàntì tii yó ntú kupààti ò puotìnè kù yebotè

kòo nùù kó muyaá nní nkòu beyeibe.

⁵ Ò yóó nyi mewetímme mme nè timómmannti

fenaàkǎnfè kōme o ka sáà.

⁶ De mǎnnì dikpamannì nè fepièfè kè dè nwē nke bo
 dibòrì òmáà.

Kubìikù nè dibàbii kè dè nwē ndidóù.

Kunaabiiku nè dicirìcìrbii nè feǒfè bè dùnne fè kè dè
 nwē nke yo.

Kè dedapùmbire de cēmmù.

⁷ Fenaàfè nè mupǐmpǐmmù kè dè nwē nke diiti
 timútì

kè de bí nwẽ ndidòu dìmáà.
Dicìrìcìrì nè fenààfè kè dè nwẽ nke yo ntimùtì.

⁸ De bíbènnè bo nkpeiti kutāmònfòti borè,
kè dibíkényènnì mbaú nkudaufitòti.

⁹ Òmòu ténke báá dòò meyei,
òmòu ténke báá caàrè otòu,
ke yé mí ndi Yìè nKuyie, n náahtì yóo pitémèmu
kutenkù kumòu
képié mmenie mpíékémè dàméèrì,
kè benitìbè bemòu tì banté.

¹⁰ De kó yewe mièke Seseè yaàbire
deè yó ncáá nke tú mecannimè
kè iwuo nní ntikoo de borè
kè yebotèè dè wammú,
kè Kuyie nkó tikpetì mbo de kàrì.

Isidayeeriè bèè cìété bè yóo wète kètíímmè

¹¹ De yìè Kuyie nyóó yíé kébenkemu ku wèrímú,
kédeeté ku kòbe bèè kpáá.

Bèè bo nkpaá ke bo Asidii nè Esibiti
nè Patidoosi nè Etiopii,
nè Edammu nè Sindaà.
Amati nè yehékè yèè soké dàméèrì mièke,

¹² kécónné mecannimè yebotè kpéi,
kéwète kètíí nyIsidayeeriè bèè do cìété.
Sudaà kòbe bèè dò nyaá yaá
kè bèè íténí itemmànke imòu kékũnní.

¹³ De mònnì kè Efadaimmu kòbe ténke bá nhèènnè
Sudaà kòbe,

Sudaà kòbe me nténke bá nsinnè Efadaimmu kòbe.

¹⁴ De mònnì bè bo wènné kèdo Fidisitèèbe diyìè taà
kèè bíékè,

kéwènné kèdo diyìè yìènnì kèè kòbe kéhéi be kpepe,
kébaaté Edammu nè Mòabu de ekesí kòbe

kè Amōniibεε bè bòúté.

¹⁵ Ti Yiè nKuyie nyóó duó nkè kukó ntuuténè dè

Esibiti kóò dàmmèrì kè dèε kũũ.

Kè ti Yiè nKuyie nyoutε ku nòùtè kukó nhEfadati
ĩnkè,

kéduó nkè kuyaaakù diεkùu fuutení

kè dε kó kukó ntoté kucε mèyiekè.

Kè bè ní nkù senti bá bè báá dεite bε nεùtì.

¹⁶ Kè kucεε ānné ku nìtìbè bèè bo nkpaá bo Asidii bε
kpéí,

kù do ānné mèè botí Isidayεεribe kpéí

bè do yetì dìì m̀ǹǹǹ Esibiti.

12

Nsāntínè ti Yiè nKuyie nti dεεtíwε

¹ Dε yiè di bo yĩ:

Ti Yiè nKuyie nti da sāntí!

A miεε do ti yonkεmu, di mm̀ǹǹǹ kε bonkε,

kàa ti bántè.

² Di bo yĩ: Kuyie nti dεεtému,

ti ténkε í yĩèkù, kufōwaá nyí ti bo,

ti Yiè nKuyie nkuù tu ti kó muwērímú,

ti yó nku nsāntí kuù ti dεεté.

³ Dε yiè di bo dó menie nnè diwèì

mεdεεtímè kó tεbintε.

⁴ Dε yiè di bo yĩ:

Nsāntínè ti Yiè nKuyie,

pĩèkénè ku yètìrì.

Bεnkεnè yεbotè ku tōmmú dεumè,

nyénè ku yètìrì dεumè.

⁵ Nsāntínè ti Yiè nKuyie nkε yé kù d̀̀̀̀ d̀̀̀̀ dεumè,

pĩēkénè dε kpríi kεtenkè keməu.
⁶ DÍndi Siyōō εi kəbe nyānkunè diwèi kényiú,
 kε yé wèè bo di cuokè ò dεumèmu,
 wèè te Isidayεεribε ò do mpáíi nwe.

13

Kù kpānnè tì Babidənni εi kəbe

¹ Kuyie mbenke tì Aməti birε Esaii, kòò bo kpānnè
 Babidənni εi kəbe.

² Kε Kuyie ndò:

Cónné mεcānnimè ditāri timúti nè titieti dè í yiè di,
 kēpĩēké metammè Babidənni εi behāpòmbè bíékè
 ké bè pàsiri kè bèε ta bè εi kó dibòri.

³ Míi duó ndinùu bèè duó mbemáà n kó mudoò kpríi,
 míi yu n kó bekpàriṅuəmbε bèè dó n yètiri ndεu,
 kè bè bo dəò m miεke yóu tì.

⁴ Keènè, kutoweku kùu dàátí yetāre ĩnkè,
 kε dōnnè kunitisũkù kó kutoweku.
 Kε dōnnè yekpàtìyɔ pεu kó kutoweku,
 kε dōnnè yεbotè tiku dè.

Ti Yiè nKuyie Mpakεdaa weè bààti o āpòmbè mu-
 doò kpríi.

⁵ Bè boní dè í tóké,
 bè iténi kutemmànku nku,
 Kuyie mmiεke kó titōnnenti nti.
 Kù yóó puənnè tì kutenkù.

⁶ Tiiténè yekúdabùò
 ti Yiè nKuyie nkó diyie duunnímu.
 Mukòu kó diyie ndi,
 Kuyie nkperíkù yóó kuə dii yiè ndi kutenkù.

7 Dεè te kè benìtibè kòntì yārike,
benìtibè kòntì cùùtèmu.

8 Dè bè dimu κε βέ κρεί,
dè βέ πῖνmu κε βέ γού κέ βέ mítìrì,
κε donnè onitipòkù wèè kuò ndεbirε,
bá òmòù ténke í náánnè otòù κέ βε nuò nwũòté.

9 Ti Yiè nKuyie mmiεκε kó diyie kèrínímu,
diyie yeiri ndi Kuyie mmiεκε yóó di do dì,
kè di εìi dóúnko, kù bo kuò δε yiè beyeibe βεmòu.

10 Siwãã sibotí sibotí ténke í yó mmí,
diyie níi bo nyetìní κε sòù, otànkù με nténke bá
mpéì.

11 M bo poté kutenkù kòβε βε yonku κρεί,
képoté beyeibe βε caàrìmè κρεί,
m bo duó nkè sifeí yembè feíi deè,
kè βεkpààtibè yonkubε kó sipòò deè.

12 Bè bo wammú benìtibè dihèi bè waàmmè mesòò
nsààmè kémónté.
Onìtì wammù bo yonke Ofii εì kó timátì kòmε.

13 Mí ndi Yiè nKuyie m miεκε bo cóuté dìi yiè,
m bo yoòrè tiwetì, ketenkè bo aá κέ fiúkú dè.
Mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa m miεκε kó diyie ndi.

14 Dε yiè bè bo mbè bèti bè bètìmè teyúóté,
tipièti tii kra ocènti ti tēmè.

Bá wè kòo ncokù κε wetí o kó kubotí,
bá wè kòo tāté muceé kéndó o εì.

15 Kè bè conè wè bèε ò kũũ disiè.
Kè bè nìnte wè bèε ò fèúté.

16 Bè bo mpĩ mβε bí κε tãũ ketenkè,
kétò dèè bo βε cẽĩ miεκε kékonnè,
képĩmmú βε pobè kéduónè.

² Yeḃotè bo túóté Isidayεεribε ké bè kpēnné be tenké. Isidayεεribε yóó bè tiekemu ti Yiè nKuyie mbè duó nkèè tenké miεke, ké bè dǎò tidaati benitidaabè nè benitipòbè, kέtieke bèè do bè te, kébaaté bèè do bè baké.

Kuyie nnàkémè Babidǎnni kóo kpààti yóó kúmè

³ Isidayεεribε ti Yiè nKuyie nyóó di om̀p̀nemu nè mefěũtímè di fěũtémè nè bè di dií mmèè sémmè nè mudaatǎmmú bè di p̄nné mù.

⁴ De mǎnni di bo onni Babidǎnni kóo kpààti ke dǎ:

Wèè do ti fěũnko ò kǎte ke?

Wèè do ti diimmu mesémmè ò bore?

⁵ Ti Yiè nKuyie nfětemu benitidǎnnibè dùò, bèè do ti baké be pààti kékému.

⁶ Wèè do puoti yeḃotè nè kemieke ke í ompu, wèè do baké yeḃotè nè kemieke ke yè fěũnko sǎǎ.

⁷ Diwèi p̄ímmu dihei dimǎu,

kè di pèté meom̀p̀mè,
diwèi kó siyíkpei siì kuò.

⁸ Bá nè detie mbè tu dè sipèrésì nè sétìri Dimaa kpeεε,
diwèi dii dè bo a domè.

Nè a duó dii yiè ketenkè
odakũti ténke í kǎrini ti kǎũ.

⁹ Bèè duó kudǎnkù bè bàátímu a kũntoomè ke bo da
co.

Ke enni becírìbè a kpéi,
bembe bèè do tú bekpààtibè ketenkè ìnkè,
kè ìnko yeḃotè kó bekpààtibè be kpààtikàri ìnkè.

¹⁰ Bemǎu bè nǎámmu a kpéi nke tú:

Fǎ mmúnke, a ténke í mǎke muwērímu,
a ti dǎntenèmu, a í ti cáǎnnè.

11 Bè do bie ntikùtìdùùtì ke da sãntí
 né nte f̃ di mmònnì kudònkù mièke,
 kè yebiè dàátí a d́ù
 kè ibié píéké a yaádándátínkù mièke.

12 F́ nwèè do bo tiwetì, yé a yĩme ke donní?
 F́ nwèè do tú tewàtè tèè p̃nti,
 f̃ nwèè do tú tekũwentéwàtè,
 f̃ nwèè do p̃nti yebotè, yé a yĩme ke donní?

13 F́ nwèè do náá nhamáà ke tú:
 M bo deke kétuòke tiwetì,
 m bo p̃ētóo Kuyie nhãnné sù wãã
 ḱfíí n kpààtikàrì.
 M bo dekoò kubakù yóú bíékè kó ditãrì
 keĩnkè kó bekperíbè tiku dè ḱkari.

14 M bo dekoò tiwetì yómmè,
 n yóó maatenè Kuyie nku kùù baké keĩnkè nè
 ketenkè.

15 Né nte f̃ nkè bè da yèètoò kudònkù,
 kàa cùtoò dif̃tìrì cūmpuri mièke.

16 Bèè da yà kè bè da dò mmenombii nkã.
 Ke da dò nfù, ke békú bemáà ke tú:
 Dè í dò nwèè do ã nampè wènwe kè ketenkèè
 sãntàà?

Kè yekpààtiyò nkpeutáà?

17 Wèè do ceeri kutenkù kè kù naà ndikpráà,
 ke p̃nti yehékè bá ò í f̃ĩnko tikpetíntàà?

18 Yebotè kó bekpààtibè bemòu òmpèmu,
 ke duó bàmmùù be f̃sti sààyì mièke.

19 F́ mbè né da dootóomu, bè í da kũnné,
 bè da útóomu bè peité dèè bire decírì de k̃me,
 bè da yããmmu becírìbè bè kùò bè mudoò mièke.

Bè bè nda wēnnénèmu ke ùtóo difò̀tìrì yetárè kperi
ke naù.

20 Bè í da wēnnénè ibotí tɛì kó bekpààtìbè kufò̀tì

ke yé a pòntemè a èi ndi,

a kùdumu a kó kubotí,

a botí tú kuyeiiku nku.

Ku yètìrì ténke báá yú.

21 Báátínè kékuo de kóo kpààtì bí i cice yei nkpréí,
kè bè báá íté kéfietè dihéì képié nkuyonku kutenkù.

22 N yóó báátímu be kpéí, mí ndi Yiè nKuyie
Mpakɛdaa, mîl béí. N yóó pòntemu Babidɔ̀nni
sɔ̀nwe, o yètìrì í yó nkpaá. Be yaàbí nè be yaàbíyúó
bá nkpaá. Mí ndi Yiè nKuyie mîl béí.

23 Be èi bo naá tinéprè̀tì, tiyĩ̀nwuotì kó dià̀rì. M bo
káútè Babidɔ̀nni èi páíí nè kuaa. Mí ndi Yiè nKuyie
Mpakɛdaa mîl béí.

Kuyie nyóó potémè Asidii èi kɔ̀be

24 Kè ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa d̀:

M béimmu kè tì yóó d̀d̀,

n tããté tì í yóó paà.

25 N yóó pòntemu Asidii èi kɔ̀be,

n yó mbè nà̀umu n tãrè ìnkè.

Bè do buú mbè kunaàd̀d̀d̀rìd̀áú,

n yóó kù buutému,

bè do touú mbè ditəu m bo di mbè touté.

26 N tããté tìnti kutenkù kpéí.

N yòute n nòutè nte ke bo poté yebotè.

27 Ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa tããté tì, we mbo tì paà?

Kù yòute ku nòutè nte we mbo tè pĩ.

Kuyie ncaummè Fidisitè̀be

28 Okpààtì Aasi ku d̀̀i benni ndi Kuyie mb̀̀e
caumm̀̀e.

29 Fidisii tenk̀̀e k̀̀obe dim̀̀ou diẁ̀eì bá ndi bo.

B̀̀e do di puot̀̀iǹ̀e d̀̀i d̀̀ùd̀ f̀̀ẽtem̀̀e,
f̀̀eẁ̀ààf̀̀e ò nk̀̀o nk̀̀e didautiri d̀̀i ỳ̀et̀̀iǹ̀i,
k̀̀e didautiri nk̀̀o nk̀̀e kuwàac̀̀ek̀̀onk̀̀u ỳ̀et̀̀iǹ̀i.

30 B̀̀ec̃r̀̀ib̀̀e k̀̀o ib̀̀i bo p̀̀et̀̀e mud̀̀i.

B̀̀es̀̀enǹ̀ib̀̀e bo mbo k̀̀e d̀̀e b̀̀e naati,
k̀̀e ǹ̀e ǹ̀e dùo nk̀̀aa k̀̀obe k̀̀uǹ̀e dik̀̀onǹ̀i.
A k̀̀obe b̀̀èe bo yent̀̀e k̀̀e m̀̀e b̀̀e k̀̀u.

31 D̀̀ind̀̀i Fidisii tenk̀̀e k̀̀obe tiit̀̀eǹ̀e yek̀̀udab̀̀ùd̀.

Fidisii tenk̀̀e kem̀̀ou k̀̀obe di kpreut̀̀iǹ̀e kuf̀̀o wàa nku.

Kuyuk̀̀u kùu f̀̀inǹ̀i kubak̀̀u ỳ̀ou b̀̀i k̀̀e.

Di dootit̀̀ob̀̀e uriǹ̀imu.

32 Ti ỳ̀o k̀̀e t̀̀enǹ̀e ònti Fidisii eì k̀̀obe k̀̀o yet̀̀r̀̀e?

Ti bo ỳ̀i:

Ti Yiè nKuyie nfiimmu Siỳ̀õ,

k̀̀e ku ǹ̀it̀̀ib̀̀e b̀̀èe tu b̀̀ec̃r̀̀ib̀̀e k̀̀e b̀̀e p̀̀et̀̀e dis̀̀r̀̀i.

15

Kuyie nnàké tì M̀̀oabu eì k̀̀obe

(Muk̀̀amm̀̀u 15-16, ẁ̀ent̀̀e Sedemii 48)

¹ Kuyie nkpranǹ̀e t̀̀i M̀̀oabu eì k̀̀obe.

Keỳ̀eǹ̀k̀̀e k̀̀em̀̀aa ndi b̀̀e p̀̀ontem̀̀e Adi-M̀̀oabu eì.

Keỳ̀eǹ̀k̀̀e k̀̀em̀̀aa ndi b̀̀e p̀̀ontem̀̀e Kiidi-M̀̀oabu eì k̀̀e d̀̀i
d̀̀ùnko.

² K̀̀e B̀̀eti-Dim̀̀o k̀̀obe deke Baiti ǹ̀e Dibonni yet̀̀r̀̀e
bor̀̀e ke kùd̀,

K̀̀e M̀̀oabu eì k̀̀obe kùd̀ nNebou t̀̀ar̀̀i ǹ̀e M̀̀edeibaa eì,

bemou k̀̀e b̀̀e kùo meyubii,

ke kùo be debii.

³ Dih̀̀eì dim̀̀ou k̀̀e b̀̀e dàátì tif̀̀òt̀̀ont̀̀i ke d̀̀o mb̀̀e k̀̀ari
muk̀̀ũ.

Kè bèè bo dedànnè nè yetowaarè beməu,
kè bè kuò nke ti tinənnieti.

⁴ Kè benitibè kuò, Esibonni nè Edeyade ekè miεke,
kè be dabùò ntùòkù Yaasi,
dèè te kè Məabu èi kó behāāpòmbè wùótí.
Kè be kəm̀bùòtì duò.

⁵ Dè n yóumu mediè Məabu èi kəbe kpéí.
Bè ciétému ke coké ke tùòkenè Soaa èi
nè Ekodaa Sedesia ke deeti Dutí tenni ke kənti,
ke wúótí Odonnaimmu kó kuce.

⁶ Kè kukó Dimmudimmu kũũ,
kè timúti kpeí,
timúsũũtì ténke í kpaá,

titietí ténke í bo.

⁷ Kè bè tɔu be kperε, be kperε dèè do yenté,
kénkpaá ke séenko kukó ntietietí bè tu tì Sori tì yìè dè.

⁸ Kè iwúótìi tuòkù Məabu tempē nkuməu.
Kè yekúdabùò ndàátí Efadaimmu oməu,
ke tùòkenè Beedi Edimmu.

⁹ Kukó Dimənni bo píε mmenitiyĩ.

Kè n yíε ké bè bənté meyei ntēmè,
M bo duónko diciriciri kè dìi pĩmmú,
Məabu èi kəbe bèè yenté.

16

*Məabu èi kəbe məəmè meteèmmè Sedisadəmmu
kəbe*

¹ Díndi Məabu èi kó tɛdəntè kəbe duónnè okpààtì
diεwè,
wèè bo Siyōō tārì fεpièfè.

² Məabu èi kó benitipòbè bo cíété

sinɔ bɛ ceetɛ sɪ̀ kɔ́ tiyĩ̀ɛ̀nti si kɔ́mɛ.
Bɛ̀ bo nhǎǎ́ kukó nhAdinɔ́ kɔ́ diyèrì.

³ Bɛ̀ bo mbáá nSudaa eì kɔ́bɛ kɛ tú:
Di ti duó nyitié,
túóténè metǎǎ́tímè,
ké ti dátínné di kɔ́ mɛdɛ̀ɛ̀ kuyie ncuokè,
ké ti sɔ́nnɛ, bɛ̀ ti dɛ̀nnɛ ti eì ndi,
di báá yie nkè bɛ̀ ti yà.

⁴ Yóunè kè Mɔ́abu eì kɔ́bɛ bɛ̀ɛ̀ cooti kè bɛ̀ɛ̀ kari di cie,
yóunè kè bɛ̀ɛ̀ pɛ̀tɛ̀ disòrì kè bɛ̀pòmbè báá bɛ̀ yà,
kè bɛ̀ yóu dì mǎnnì bɛ̀ bo m bɛ̀ fǚ̀nkómè,
kè mupòmmù dèè dì mǎnnì,
bɛ̀pòmbè bo ítɛ̀ dì mǎnnì.

⁵ Dɛ̀ mǎnnì Dafiti yaábire bo di tikpàti,
kòo kpàti nfííkú.
Kɛ̀ yé̀ dè̀ yó mbakémè benitibè kɛ̀ bɛ̀ dó.
Kɛ̀ bekùnè timómmǎnti kɛ̀ dǎori dèè sɪ̀é.

Mɔ́abu eì kɔ́bɛ kɔ́ didabònni

⁶ Kè Sudaa eì kɔ́bɛ dò:
Ti kèemu Mɔ́abu eì kɔ́bɛ kɔ́ tɛ̀fentè kpéí,
bɛ̀ kɔ́ tɛ̀fentè tontému.
Bɛ̀ pǎtè mǎmè bɛ̀ fentè mɛ̀ mmà
bɛ̀ kɔ́ kuyonku kperɛ̀ í dò mbéi,
kè bɛ̀ tá bɛ̀máà detetirè.

⁷ Di mmǎnnì bɛ̀ɛ̀ né kuò mbetɔ̀bè kpéí,
bɛ̀mɔ̀u bɛ̀ kuò nKiidi-Adeseti eì kɔ́ tidobontì kpéí
nke,
kè bɛ̀ yèmmè cààrè mɛ̀diè.

⁸ Fínyĩ kɔ́ detie ndo fííkú dèè paa,
Esibonni tempɛ̀ ndè dǎúnkomu,

kè Sibuma èi kperε móté,
 dεnde dèè kó menaà ndo muò nkutenkù kó
 bekpààtìbè,
 dεnde dèè do wùò
 nkétuòke Yasεε kétuòkenè tedòntè kó dikpáà,
 dεnde dèè kó ibake do pité kétuòke dàmméèrì
 mukókúú nkoú.

⁹ Dεè te di mmònnì kè n wēnnénè Yasεε èi kòbe,
 kè ti kuò fínyĩ kó detie ndèè bo Sibuma èi de kpéí,
 f́s Esibonni èi nè f́s Edeyade n nònniεti tii dòú di ìnkè,
 ke yé bè di domè mudoò nè iúu mudidèi mònnì,
 di tǔ di mònnì di tebe.

¹⁰ Diwèi nè kuyènnàatí dè ténke í kpaá,
 detie nkó depaa mmiεke,
 Iyie mpàamu nè siyíkpeì fínyĩ kó detie mmiεke.
 Òmòu ténke í kpaá wèè tǔ yetebe,
 ke yè ũti diyetituò miεke,
 m pàammu siyíkpeì sì ténke í kpaá bo.

¹¹ Dεè te kè n kònti seití kubómbonku kó iwěi tēmè
 Mòabu èi kpéí.

N yèmmè meè cààrè Kiidi-Adeseti èi kpéí.

¹² Mòabu èi kòbe né òu yetòrè borè mubáammu,
 ke kòrì dibòrì bè tǎáté di mubáammu kpéí,
 ke báá mbè me nyí keu tìmatì.

¹³ Ti Yiè nKuyie nnàké tì nti Mòabu èi kpéí.

¹⁴ Di mmònnì nte ti Yiè nKuyie nné béi di nùu ke
 tú: Yεbie nyètǎati cáu cáu, Mòabu èi kó bekpàritiebe
 nè be èi kó benitìbè bèè bo nkpaá bè í yóó tuòke
 dèmarè, bè me nyí yó ntú bèmabè ténke.

17

Kuyie nkpannè tì Damaasi èi kòbe

¹ Kè Kuyie mbéi nDamaasi èi kpéi nke dò:

Damaasi ténke í yó nkpaá ke tú dihèi,
ò yóó naá tidobontì nti.

² Adowee kó yehèkè yóó dounkomu,
yè bo naá nyiwũõ kó ditũnnì,
ì yó ndou dè bá dèmarè í ì kóonnè.

³ Efadaimmu kó dikpààtìyuu ténke í yó mmàke mùù
dì kánké,

tikpàti me nténke í yó nkpaá Damaasi èi.
Sidii èi kòbe bèè bo nkpaá be sãnni bo kèke,
kémaatènè Isidayeeribe kperi.

Mí ndi Yiè nKuyie Mpackedaa mû béi.

⁴ Dè kó diyie Sakəbu yaabí kó tikpetì bo yaate,
bè bo naá nyidawaá.

⁵ Bè bo ndonnè bè ãã kũmè tidiiti kupaku mieke,
bè ãã kũmè tidiiti Defaiibe biriku kékónté kédérí.

⁶ Isidayeeribe bèè bo nkpaá,
bè bo ndonnè bè ãã tũ yetebe kéinté yè.

Bè ãã tũ odífíè kó yebe ke ínté yè,
yèdéè yoo yètããti kè yè ncáátí meyómmè.

Kè yeteyè yènàà yoo yènùmmù ncáátí tifããti mieke.

Mí ndi Yiè nKuyie Isidayeeribe tũ nkù mû béi.

⁷ Dè yie onìti bo wèè wèè ò dòò o bíkè, bè bo
m bóuté mí nKuyie nkùù te Isidayeeribe ke dò mpáí
páí.

⁸ Bè ténke bá mbúó sibəotenkaanì bè tu sì Asedaa
nè yebəwũõtèrè bè cóunko yè tihúúntì.

9 De yiè Isidayεεriβε bo coké kέyόu be ekè iduotí fité yè, ke yeè dάúnko Isidayεεriβε do sήnké Efiibe nè Amōriiβε Kannahāā èi kè bèe cokémè, kè be èi dάúnko. Dèmarè í yό nkpaá.

10 Isidayεεriβε di ò yèmmu mí nKuyie nkùù di dεεrí,
di m bùtinnému mí ndipèrì dii di kánké.
Deè te kè di buotì tibōdiitì,
ke fiiku debōtie
kè di yèmmè dè naatinè.

11 Ke ò tì buotì kè tì kóté dii yiè,
kè dè naá nwenninì kè tì pòrí.
Di na ntì dèite dii mōnnì kè di né tì mόνtόo.
Dèmarè í yόo na kέtaa mmumōmmú nè meyei ndèè
di doti.

Yεbotè kó kunōroo

12 Tόò! Yεbotè péu yeè te kunōroo
kè kù dò ndàméèrì kó kunōroo ò ndòmmè.
Yεbotè yeè wékí kè dè ùùti meniε nhōō ta kukó
nkénhuutimè.

13 Yεbotè kó kutoweku dōnnè meniε nhōō tamè mme
kukó
ti Yiè nKuyie nyόó péímmu kè yeè coké
kédété kuyaaakù ò káuté mèè botí tiyontì
fēfōdónfē ò kouté mèè botí timúkpetì.

14 Kuyuoku bo nyόó yuoté kè benitìbè kōmbùòtì tii
bè duò.
Kè dè nyόó wenté kè bè ténke í kpaá.
Tii yόó tuōkení tinti bèè do ti puà,
tii doti bèè do éi ti kpepe.

19

Tù yóó tuòkení Esibiti

¹ Kuyie nkpannè tì Esibiti èì kòbè.

Nte ti Yìè nKuyie nke kéréní nè diwetirì mecãã nke kòri Esibiti.

Kè Esibiti kó sitenkaañi kòntì au ku ìkè, kè Esibiti kòbè kòntì cùùtè.

² M bo suure Esibiti èì kòbè kè be mieke mpèì betòbè, bá wè nè o kou kè bè nkpa, bá wè nè o népo kè bè nkpa.

Bá dìì èì kè dì nkpannè diterì, bá dìì kpààtiyuu kè dì nkpannè diterì.

³ M bo beñnè Esibiti kòbè yèmmè kè bè do dó kédòò tì ãntè. Kè bè mbekù yeĩmpókè nè benitinòmbè, ke yu becírbè, ke kòri tipããti, ke bourí tinùbootì.

⁴ N yóó duó nkè sikpààtibíi yeisi siì baaté Esibiti kòbè, okpààti ònniwè bo bè baaté. Mí ndi Yìè nKuyie Mpaakedaa, mí béi.

⁵ Dàméèrì kó menie mbo deè, íkó mbo kũũ kékpeí.

⁶ Íkó mbo ãnné inéí, Esibiti kó kukó nNiidi bo còote, kè ku kondakésíi kũũ. Tiàti nè tipèntì kè dèe móté.

⁷ Timúti nè titieti dè bo kpeí, dèè kó òimáà bo kukó nNiidi pèémmè o yuu nè o fũũ dè bo kpeí. Kè kuyaakùu dè kouté kè dèe deè.

8 Bɛyĩmpĩmbè bo kəmmú,
 bɛyĩmbəmbè bèè taà Niidi kó ikó mbè bo kəmmú.
 Bèè buò nNiidi kó ikó mmiεε bè dìtirè bè bo móté.
 9 Bèè kuuti tipàakonkpeti nè bèè tì puoti
 nè bèè dùòkù tiyaàkpeti péítì, bε yèmmè bo caàrè.
 10 Bεyaàdùòbè yèmmè bo caàrè.
 Bèè do pĩ mmutōmmú kéréú ke yonnè kè bε yèmmèε
 cààrè.

11 Soãã kó sikpààtìbìí naá ntiyèintì nti,
 Esibiti kóo kpààtì kó mecìì nyembè ò duó nyì tié,
 ntú iyèintié nyi.
 Di miεε we mbo na kénáké okpààtì ke dò:
 Mì tu mecìì nyiè nkó debire.
 Okpààtì wèè do bo nè dimònnì o kó deyaàbire.
 12 Èsibiti kó okpààtì kó mecìì nyembè bo dε?
 Bè bo da nàkémè kàa banté ti Yìè nKuyie Mpakεdaa
 tãáté tì Esibiti èi kpéí.
 13 Soãã èi kó sikpààtìbìí naá tiyèintì nti.
 Manfi èi kəbε totí tì bε yèmmè tì í kpaá ke bo dàò,
 bèè ni Esibiti kəbε kó iwuə mbè fétinnemu Esibiti.
 14 Tì Yìè nKuyie nkuù bènnè Esibiti kó bekpààtìbè
 yèmmè,
 kè bè fétinne Esibiti kəbε bε tōmmú muməu miεε
 kè bè áántε, kunaàyáákù òò muó,
 kénháántεmè ke tũōti.

15 Esibiti oməu miεε òmòu ténke í yóó dàò tìmatì.
 Wèè tu diyuu, yoo wèè tu kuyóú, tipuonti nè tipèntì
 * tì kupatifáákù fũò.

Esibiti yóó dentεnè tì

* **19:15 nè tipèntì:** Wénté 9:13-14 a bo yà bè wàri

16 Ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa bo youte dii yiè o nòutè Esibiti ñnkè, o nìtìbè bo dontenè benitipòbè kè kufɔwaá mbè pĩ nkè bè nkpeutí.

17 Kufɔwaá mbo pĩ Esibiti èi kɔbe nè tii yóo tuɔkení Sudaa tenkè ti kpéí, bè níí bo béi nSudaa tenkè kpéí nkè benitìbè kɔmbùàtì do nè ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa tãáté ke bo dɔò ti kpéí.

18 De kó diyè Esibiti kó yehékè yenùmmù yèè yó nnáá nKannahã kɔbe kó tináàntì. Kè bèè dɔúnnè ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa dinùu ke bo nkù taunnè. Bè bo nyu de kó dihéi kó òimari ke tú dikòu èi.

19 De yiè ti Yiè nKuyie nkó diwũàtònni bo mbo Esibiti cuokè, kè ti Yiè nKuyie nkó ditári ncómmú dihéi mànku.

20 Deè yó ntú mecannimè mèè nàá nti Yiè nKuyie Mpakɛdaa kpéí Esibiti miéke. Bè bo yà bèè bè fěũnko kékuónnè ti Yiè nKuyie nkè kùu bè duónní odeetíwè wèè yóo bè pàte.

21 Ti Yiè nKuyie nyóo benkemu kumáà Esibiti kɔbe kè bèè kù banté, ké nkù feu iwũã ke kù pãã ntidiiti kó yepãrè, ké nkù dɔummu nè yenò ke yè dòòri.

22 Ti Yiè nKuyie yóo potému Esibiti kɔbe, kù yóo bè potému ke né bè miékùnnè, kè bèè wēténí ti Yiè nKuyie mborè kè kùu còuté be báammu ké bè miékùnnè.

23 De kó diyè kuce yóo ãnnému Esibiti kénkòrìnè Asidii, kè Asidii kɔbe nkòrì Esibiti. Kè Esibiti kɔbe kòrì Asidii. Kè bè nwě nke báá nti Yiè nKuyie.

24 De kó diyìè Isidayεεribε bo wēnnénè Asidii kàβε nè Esibiti kàβε. De kó yehεkè yetāāti kè ti Yiè nKuyie nyè dḡḡ mesàà.

25 Ti Yiè nKuyie Mpakεdaa ní bo bέi nke dḡ: Esibiti kàβε tú n kàβε mβε, mesàà nní mbè bonè. Asidii kàβε mḡi bè pìité nè n nou, kè Isidayεεribε tú n te bè.

20

Kuyie mpāānāānti náāntò cemmè menacèbii nke feío

1 Asidii kóo kpààtì Sadikḡḡ tḡnní dḡi benni o kóo āāpḡnkḡtì Taditanni, kḡḡ bo pi Asidḡti εi kέ dḡ pḡntε.

2 De kó dibenni ndi ti Yiè nKuyie ntì nàkémè Amḡti bire Esaii, wèè nàá nku pāānāānti ke dḡ: Kḡte kέbouté kufḡḡtḡnkḡ a bou kḡ a kà, ke bo benke meyeḡcaàrìmè, kέdeite a neḡtì, kḡo mè dḡḡ kέncenti menacèbii nke feío.

3 Kè ti Yiè nKuyie mbέi nke dḡ: N kóo tḡntì Esaii cemmè menacèbii mbá ḡ í dáátì tiyààtì. Dè mḡke yíe yεbie nyètāāti ndi, dè dḡ mmεcannimè mme nè dibenkèrì Esibiti nè Etiopii de kpéi.

4 Asidii kóo kpààtì yóo me mpḡmmu Esibiti kàβε nè Etiopii kàβε kè bèε ce mmεnacèbii, bedapàmbè nè bedakḡtìbè. Esibiti kàβε fei bo feité.

5 Bèè do búy Etiopii εi kàβε nè bèè do pḡtìnè Esibiti εi kàβε, kufḡwaá nnè ifei dè bo bè pī.

6 De mḡnni de kó itempε nkàβε bo nnáá nke tú: Nte ti do búy bè íbie ti yemmè do dḡ nti yóo sḡri kè, kέpété meteemmè, kè bè ti dεeténè Asidii kóo kpààtì. Ti né yóo cuó nke kέpété medεetímè?

21

Bè yóó p̄ontemè Babid̄anni

¹ Kuyie nkpannè tì dàméèrì bíékè kó kutemp̄ē t̄ed̄ontè k̄oku k̄obe.

Kuyaakperíkù òò ítéńí m̄èè botí diyìè yìèńí k̄èè bíékè, di dootit̄abè itiní m̄èè botí dikp̄àà t̄ed̄ontè bíékè kó dihèì b̄è dé d̄ì.

² Kuyie nni mbenke tì yóumu tiì tu:

N̄è b̄è di do naati, b̄èè kòńté ke di fiiti, okòùtì ìt̄ému o t̄ómmú. D̄íńdi Edamiibe donè b̄e, d̄íńdi Mediibe pinè b̄e, m̄ p̄àmmu ikũũ im̄ou.

³ D̄èè kp̄éi nte k̄è d̄è p̄ĩ n ka, kuyonku kuù nh auté ke n cáá. Onitipòkù w̄èè kuò ndebire o k̄óme, n yèmmè m̄èè ȳè mbi, n t̄énke í yo.

N yèmmè m̄èè fité n t̄énke í wúó.

⁴ N yèmmè m̄èè k̄òre, kuf̄õwaá nkuù nh auté n do yáá nkuyuoku nku ke bo om̄p̄è, k̄è Kuyie nné n t̄oní kuk̄õmb̄odoróo.

⁵ B̄è ĩńné tidiiti nti, ke d̄ou nyek̄arè k̄è ti yo nke ȳò, ke yóó daate k̄è b̄è p̄éi nke tú: B̄eh̄ãp̄ònkótibè, ítéńè k̄ébáátí, k̄ékp̄ááté tid̄op̄iiti.

6 Ti Yiè nKuyie ntu:

Kατε κécónné obàrì kòo mpaké
kòò yà dè wèe pīéké.

7 Kòò yà tenaasāntè kè sisēī sīdésì tē dèrì,
yoo sāmmarímúbè kè bè dè dèke,
yoo yòyóbè kè bè bè dèke,
wèe dαò meyoðmmè, wèe daate mesàà.

8 Kòo bàrìi kuónko ke dò: Áú, n Yiè!
N tũũ nke de ncómmú.
N de nwentí.

9 Né nte ò yà dè:

N yà benitìbè mbe kè bè dèke tenaasāntè,
kè sisēī sīdésì tē dèrì.

Ke yíe bēi nke dò: Babidōnni domu.

Ò domu páíí.

Kòo bαøtenkaanì duó ke bòké, ke cóú ketenkè.

10 Mí nhEsaii mīi nàá nke tú bè di puotímu,
bè òò puotímè yeyò kuyíe miεke.

Ti Yiè nKuyie Mpakedaa Isidayεεribε tũ nkù kuù
tì nni nnàké, kè n tì ndi náá.

Kuyie kpannè tì Edømmu εì købe

11 Kuyie nkpannè tì Dumaa εì købe,
kè n keè òmαù pīékémè Seii εì ke tú:

Fó nhohεikèmbàrì keyènkè dòmmε?
Keyènkè naataà?

12 Kòo εikèmbàrìi bēi nke dò:
Dè wentému ke dèè, tìmatì í bo
dè né yóó wēte kébiitemu nanke
kàa dó nanke kpeti a naa wētení.

Bè nàké tì Adabii εì kpéí

13 Kuyie nnàké tì Adabii εì kpéí:

díndi Dedanni èi kəbe becièmbè,
di bo wenté Adabii kó dikpráà miéke.

¹⁴ Díndi Temaa èi kəbe,
kətenè kéco sinéyɛí bo bè, ké bè pā menie,
pānè bèè cooti mudii kè bèè di.

¹⁵ Kε yé bè cokùmè mudoò mmu, bè kpàte yese nye,
bè fīnné detānnè nde, mudoò muù binté.

¹⁶ Ti Yiè nKuyie nni n nàkému ke tú: Yebie
nyètāāti cáu cáu, kè Kedaa èi kó disānni deèmu.

¹⁷ Betāntāūbè bèè nɔ mmudoò bèè bo nkpráá Kedaa
èi, bè í yó nsū, bè í yóó tuəke bèdébè. Ti Yiè nKuyie
Isidayeribe tū nkù kuù béi.

22

Kuyie ncaummè Sedisadεmmu èi kəbe

¹ Kuyie nnàké tì tìi tukúnè kubiriku bè tu kù
mebenkùmè biriku:

F́ nSedisadεmmu, dè dòmme kàa nìtìbè bεmɔu dèke
dedānnè?

² Sedisadεmmu, ba nte kàa èi dàátí kutoweku?

Ba nte kunəroo, ba nkó iúu bo f́ ndihèidiè miéke?

A kəbe bèè ku, mudoò muù í bè kònnè,
bè í ku dikpānni miéke.

³ A kó behāpə̀nkótìbè cokému bεmɔu,
kè bè bè bètinè detānnè ke bè pī́mú, ke bou,
bá nè bèè do coké ke dèté bè bè pī́múmu ke bou.

⁴ Dεε te kè n tu di bá nni nwúó,
n yóunè kè nní nti didabònni,
di bá nyetíróo ke m báá mmeyei mmèè do n kəbe.

⁵ Dè n dimu nyíe,
keisòùkè kèè m pī,

me yeñcaàrìmè meè n do,
 Ti Yiè nKuyie Mpakedaa weè mè yē,
 kubiriku ò benkú dè o náàntì kè iduotí duò,
 kè iúu dèkù ditāri ñnkè.

⁶ Edammu eì kàbe bàátímu be duokè,
 ke dèke sikipàrìnaasēī, bè kèrínímu,
 Kiidi eì kàbe kpàátému tidòpìtì.

⁷ Sedisademma sikipàrìnaasēī piémmu a bitì sààtì
 miēke.

Kè besàndèèbè còmmú diheì kó yebòrè.

⁸ Sudaa eì kàbe di ténke í màke mùu di kánké.

Di búó kutúúkù kó tēcēkpetè, tikpàrìnentì ā tè nte.

⁹ Di yà Dafiti eì kó kuduotí keúmè mme yebòrè péu,
 ke do mmenie, nke sòrì diheì kó kubinku kùu bo de
 fūò.

¹⁰ Ke kàà nSedisademma kó sicēī
 ke pùò nsimasi, ke bo na kētūnte iduotí,

¹¹ Ke keú kubinku iduotí ìdèì cuokè,

ke bo yūñní kubinku kótíkù kó menie.

Ke yóu di bo wēētēmè wèè te kè dende kó dimàà
 dòòrì o bíékè.

Ò pī mmutōmmú nè dimònnì ndi,
 di me nyí mù yà.

¹² Ti Yiè nKuyie Mpakedaa di yu,

kè di bo kōmmú yedabùò nye,

kékuó di yùtì kédáátí tifòòtòntì,

kébenke di yeñcaàrìmè.

¹³ Kè di né bo diwèì miēke ke yānku,

ke kòu inààke nè ipe,

ke cáá nyimaa nke yò mmenaà,

ke náá nke tú:

Ti nyo nke yò,
ke yé ti naa yóó kúmèmu.

14 Kè ti Yiè nKuyie Mpaakedaa n náké ke dò:

N yí yóó bè cǐé nde kó meyei nnè be kũũnko.
Mí ndi Yiè nKuyie mmũ b́ei.

Kuyie nkpannè tì Sebuna

15 Kè ti Yiè nKuyie Mpaakedaa, n náké ke dò: Kote
káyà Sebuna, wèè baké tekpaàtìcǐètè kóò beke ke dò:

16 A kperε ònde bo die?

A kou we mbo die, kàa keu a fǐti?

Ke keu amáà kudènkù deyíitírè?

Kàa keu a cǐètè sante dipèrì ìnkè?

17 Né nte fǐ,

kè ti Yiè nKuyie nyóó da bə mbèmmù kuce mèmáà,

ké da pikú ku nùtè tei tei,

18 ké da dootóo kàa mbírímú ketempèkùkè,

bànóò tēmè.

A yóó ke nkú fǐ nnè a kpàrìnaasǐ a do pòtìnè sì,

fǐ nwèè sǐnkùnko tekpaàtìcǐètè.

19 N yóó da deitemu a kàrì,

m bo da deite a fǐtìrì.

20 De yiè kéwète káyúnì

n kóo tǒntì Idikiya bire Ediakimmu.

21 Kóò dàtínné a yaàbòrì,

kóò yì nha naàkònfè

kóò duó nha màke mùu wǐrímú,

kòo naá nSedisademmu nè Sudaa kobe be kóo cice.

22 Kè nh ò duó nDafiti cǐètè kó dikpetínnì,

kòò kpetínné òmòu báá kpeté,

kòò kpeté òmòu báá kpetínné.

23 Kè nh ò fíi nfecùùfè kōme ketenkeríkè ñnkè,
kòo kpààtiyètìrìi feité o cice cīètè miεε.

24 O yaàbí nè i kó iyaàbí ì bo nhò yùu ticatòònentì
ñ nyuummè fecùùfè, tisám̀pòtì nè tidietì,

25 Dè yó mboní diyìè marì kè fecùùfè fèè fííkú
ketenkeríkè, fè bo ou kékéété, kèdo dèè do fè yùu
nkè dèè cakε. Mí ndi Yiè nKuyie M̀pakeɗaa m̀i béi.

23

Kuyie nkpannè tì Tiiri nè Sitṣṣ de ekè kabe

¹ Kuyie nkpannè tì Tiiri èi kabe.

Díndi Tadisìsì èi kóo bàtóò dèèbè kóm̀m̀ùnè.
Tiiri èi p̀ntemu bàtóòbè còr̀m̀m̀ú dè ténke í kpaá,
di do kpaaní Sipidii èi ndi ké tì kèè.

² Díndi bèè bo dàméèrì p̀émmè
nè díndi Sitṣṣ kó bεpotambè,
dè di dimu ke di kpeí.

Díndi bèè kó yetṣ̀rè cèntì menie nyĩnkè,

³ m̀enédìemè ñnkè,
dèè kó dimàà buatí Niidi p̀émmè,
bè ṣṣ dè dèite ké dè fiténè yebotè nyε.

⁴ F́ nSitṣṣ èi a di ifei nyi,
f́ nwèè do tú bàtóòbè kó dicónnì.
Dàméèrì náámmu ke tú n yí kuó ndεbire,
n yí peité denitidabire,
m me nyi yṗ inìtipobí.

⁵ Esibiti kabe bo keè dìi m̀nnì tì t̀òkení Tiiri èi,
kufṣ̀waá mbo bè p̄i kè bè nkpeutí.

⁶ Díndi dàméèrì p̀émmè kabe sénténè Tadisìsì,
kóm̀m̀ùnè yedabùò.

di kóo bàtóòbè còmúmú dè ténke í kpaá.

¹⁵ Dè yó mboní kè bèe yèmmu Tiiri èi kpéí, kè dè mmàke yebie nsipísìyiekè okpààtì kó mufòmmu ã mmamè. De m̀nnì t̀ì bo tuàkení Tiiri èi t̀ì bo ndònnè fèyènfè fiè nnáá nwèè nitipòkù d̀outi d̀outinè bentidaabè o kpéí nke tú mù:

¹⁶ Túóté a kùtìdùkù, kénfirí dihèi ke denti, f̀́ nhonitipòkù wèè d̀outi d̀outinè benitidaabè, b̀è yèmmu a kpéí.

N firí dihèi ke bié nha kùtìdùkù ke diè, kè dèe yié nkè bèe dentení a kpéí.

¹⁷ Yebie nsipísìyiekè kó dif̀nkúò, ti Yiè nKuyie mbo wète kèpoté Tiiri èi k̀obe kè bèe wète ké kù yóu, kéta di kó kupotaá nkétaunnè yekpààtiyò yemou yèè bo ketenkè*.

¹⁸ De m̀nnì ticãnti b̀è bo mpéú t̀ì nè de kó tìcuuti né yó ntú ti Yiè nKuyie nkperè nde, b̀è í yó ntì t̀ikíi ke s̀rì. B̀è yó ntì piúnè b̀èè p̀ì mbè mbe Kuyie ncíètè mièke mutõmmú kè b̀è nyo nke sannè, kéndaaati tiyaàsààtì.

24

Kuyie nyóó p̀antemè kutenkù

¹ Tì Yiè nKuyie nyóó p̀antemu ketenkè, kè kèè d̀úinko,

kutenkù bo kónté kè benitibèe cíté b̀èè tu:

² Ikuó niùbè nè c̀énkoo k̀obe.

Kudaakù yiè nnè kudaakù,

Tecíètè ỳò nè o kóo t̀õntì,

* **23:17** Wénté 1:21.

wèè fiiti nè wèè do,
 wèè pènni nè bè pènni wè.
 Dibànni yiè nnè ò bannè wè.
 3 Ti Yiè nKuyie nyóó pɔntɛmu ketenkè páíí,
 kéhéí di kperɛ, kè di tenkéɛ dɔ́nkoo.

Ti Yiè nKuyie nkuù ti béi.
 4 Ketenkè kuðmmu ke cīte,
 kutenkù càkɛmu ke naá ntidobontì ke wènnénè
 kèĩnkè.
 5 Bèè bo ketenkè ĩnkè beè kè sãũ,
 ke yéè bè bùtínnémè Kuyie nkuó,
 bè sènté Kuyie ntié nyi,
 ke tôte metaummè mèè do bo sáà,
 bembɛ nè Kuyie mbe cuokè.
 6 Dèè te kè Kuyie ncɔ̃ ketenkè,
 bèè bo ketenkè kè bè yàu be yei nkó mucɔ́ntimu,
 ke dèè bá bèè kraá bè ténke í tùðke dèmarè.

Menaà ndèèmè dihéi kè diwèi dèè
 7 Fínyĩ kó detie mmòtɛmu,
 menaà pàmmè ténke í kraá.
 Bèè yèmmè do dò ncátíré
 kè bè ta meyeñcaàrìmè mieke.
 8 Yebàrè kó yedabùò ncíékému
 kè siyíkpeì yè nyúóó,
 kè tibóbonti yè nkáré.
 9 Inaayààyiè nténke í bo.
 Menaà kperímè tiikɛmu, benaayààbè kpéi.

10 Dihéi dimɔu dɔ́nkomu ke pùò,
 kè sicéí yàà nyàã mbá òmòu ténke í nɔ nke taà.
 11 Kè benitibè kuò ndihéi mieke.

Menaà ndònté mèè kpéí,
 diwèì ténke í kpaá,
 kè tiyānkùtì dèè dihéì.
 12 Dìhéì diməu naá ntidobontì nti,
 kè yecàkè pèíté pèíté ke cóú.

13 Ibotí iməu kutenkù
 dè bo ndonnè bè ãã tãũ odifìè kó yεβε ke ínté yè,
 bè ãã tãũ fínyĩ be káyáké yè.

Bèè nanté ke yānku

14 Bè pīēkù metammè mme,
 ke déúkùnko ti Yiè nKuyie nyètìrì,
 kè diyìè taà kèè bíékè kəβε yānku.
 15 Díndi diyìè yìèní kèè bíékè kəβε,
 déúkùnne ti Yiè nKuyie nyètìrì.
 Díndi dàmmèrì bíékè kəβε
 sàntenè ti Yiè nKuyie kùù ti te tínti Isidayεεribe.
 16 Ti kèèmu bè dièmmè fε nyènfè:
 Ti Yiè nKuyie nkùù wetí ku yètìrì ndeu!
 Kè mí nné kuónko ke dò:
 N fetimu, n fetimu!
 Meyei mmeè ti do,
 bè n fítému, nè bè ti do naati beè kònté ke n fité.
 17 Díndi bèè bo ketenkè ìnkè
 Difòtìrì nè ticùàtì,
 dεè bo di ìkè.
 18 Wèè bo keè iúu kécokénè kufōwaá,
 nhò doti difòtìrì ndi,
 kè wèè yètìní difòtìrì kòo ta ticùàtì miεke.
 Yεwetibòrè yεè kpeté,
 kè ketenkè kó dipūũ sàntè.
 19 Ketenkè keè sànti,
 ke yaú ke wéú yεwétiyè.

20 Ketenkè àntimu kunaàyàkémúónkù tēmè.
 Ke sānti dipaakōtēfi kōme,
 meyei mmèè kè yǒnte,
 kè domu ke ténke í yóó íté.

Bekpààtìbè yóó domè kè Kuyie mbaaté

21 De yiè ti Yiè nKuyie mbo ànné tenòùtè keĩnkè kó
 bekperìbè, kèpoté ketenkè kó bekpààtìbè,

22 ké bè tii mbemou bè òò tíímmè tikpetínti ké ti
 tanné difòtìrì, kèkpetínné kè bè nkpetí, kè dèe mǎnte
 kè bè né bè dǎò bè dǎò mbèe bè dǎò ti.

23 Otànkù bo sǐnné
 kè ifeii pǐ ndiyiè.

De yiè ti Yiè nKuyie Mpaakedaa weè yó mbaké
 kémbo Sedisademmu Siyǎǎ tǎri ìnkè,
 nè o kpetì kè bekótìbè ntì wùó.

25

Disānni kó feyènfè

1 Ti Yiè nKuyie nha tú Kuyie nku n tū nkù,
 n yó nda sāntímu ke déúkùnkò a yètìrì,

ke yé a dǎòmè dèmarè sààrè,
 a do tǎáté tì nè dimònnì,
 kè tì bo bá ke í ceeri,

2 Fǎǎ pùò mbekpàkparìbè èi,
 kè dì naá ndidobonni ke cóú,
 bekpàkparìbè kó dihei,
 nè sicēkperí kè dè naá ntidobontì.

Òmòù í kpaá ke bo dì maá bìtì.

3 Dèè te kè kuwuò nkperíkù kǎbe da sāntí,
 ibotí tèi kó bekpààtìyeibe yóó da yǎtemu.

4 Fṣṣ tu ocīrì kó disàrì,
 osénnìwè ò nsàrì fṣṣ borè meyeñcaàrìmè m̀̀nnì,
 fṣṣ ò nhò kǎnké fetaafe,
 kè kuyie ntònkè á nhò dìéké,
 ke yé bekpààtiyeibe kó kemieke donnè mè fetadiefe
 nfe,
 fèè puotì imarí.
 5 Ke donnè kuyiinkù ò ndòmmè tedòntè kó ketenkè.
 Fṣṣ kùò bekpààtiyeibe kó ihúu.
 Diwetirì òò dátínné diyè kè dèe bonkemè.
 A me mpàa beyeibe kó ihúu.

Ibotí iməu yóó dimè dibanni

6 Ti Yiè nKuyie Mpakedaa yóó ãnné dibanni ndi,
 Siyòò tārì ñnkè ibotí iməu kpéí,
 kékuò iwũò mekùò nkpeyi nè menaà kperímè bè
 tumè difèè,
 nè tidiitì sààtì nè menaà kperímè.
 7 De kó ditārì ñnkè ke dáté kuyààkù
 kùù do kǎnké yebotè yeməu ìlkè.
 Kuyààkù kùù do dáátí ibotí iməu,
 8 kékei mmukũũ yúóó,
 ti Yiè nKuyie nyóó ùùtímu tinənnietì,
 kédeite ku nìtìbè ifei.
 Mí ndi Yiè nKuyie m̀̀i béi.

Isidayeeribe yó nyānkumè kè Məabu kəbe kuò

9 De yiè di bo nnáá nke tú:
 Kuyie nkuù tu ti Yiè, ti do ku mbúó,
 kè kù me nti deeté.
 Ti do ku nkémmú kè kù ti deeté,
 nyānkunè ke au.

10 Kε yé ti Yiè nKuyie nnòùtè tεε yó nkānkémè di ntāri!

Kε Mɔabu kɔbe biε, bè yóó bè namu be karì kékua.

Bè ã ñ nàù mèè botí timútì difòtìrì kédòò tikùtì.

11 Dεndε bè yó nharimè ke einko tibaati bè ã ndεitìmè dibinni.

Ti Yiè nKuyie nyóó dεitemu be fentè.

12 Mɔabu, bá nè a εì duotí me nhokùmè ke kpeínì, ti Yiè nKuyie mbo ì pùò nkè ì duó kέwěnnénè mutáá.

26

Disānni kó fεyēnfε

1 Dε yiè Sudaa εì kɔbe bo dentè fε nyēnfε:

Ti mɔke diheì kperì ndi

kè Kuyie ndi fii nyiduotí ke ì ti dεerí.

2 Kpεténè diheì kó yebòrè,

kè kubotí kùù dòòri dèè sié kè kùu ta,

kubotí kùù dòòri Kuyie mbéi ntì.

3 Kuyie nwèè dòòri a béi ntì,

a we nduò ndiwèi,

wèè da duó nhomáà, a we nduò meom̀pùmè

4 Duónnè dimáà ti Yiè nKuyie nsáà,

ti Yiè nKuyie nkuù tu dipèrì dìi di kānké sáà.

5 Kuù bɔnténí bèè do bo dεyiitírè,

ke p̀ntε be εì kperì,

ke di bɔnténí ketenkè

kè di naá mmutáá.

6 Bèè í tú bèmabè kè bè dì nàù,

kè besénnibè di ũtírí.

Yem̀d̀r̀è sɔnyε kó mubáammu

7 Ti Yiè nKuyie f̄́ nwèè wetí,
f̄́ ò ènnìnko wèè dòòrì dèè sìé o kó kuce.

8 Áú! Ti Yiè nKuyie! Nti búó f̄́ nwe,
a ti cònné dìi f̄́tìrì ti di mbo,
ti d́o ti tu: Ti bo nyumè a yètìrì.

9 Nh òò duó keyènkè kè n wènnì yàá nf̄́ nwe,
n yèmmè wanti f̄́ nwe.

A bekénè dìi m̀nnì kutekù, kù dò nhá kù
bekénèmè
de m̀nnì ndi, benitibè òò t̄́nnemè kuce kùù sìé.

10 Kè bè kuó nhoyeiwe mesémmè ò òò í ndòò dèè sìé.
Ò ò ndòòri meyei mme, dihei dìi dòòrì dèè sìé di mièke
bá ò báá yà a deumè f̄́ nti Yiè Kuyie.

11 Ti Yiè nKuyie nha yòutemu a ǹtùtè
ke yóó bè poté bè me nyí t̄́ wùó,
bè né yóó yàmu a d̀òmè a ǹtìbè kè ifei bè p̄́,
kè bèe cóútè muháá nha wète mù a s̄́mbè kpéí.

12 Ti Yiè nKuyie nf̄́òò ti duó ndiwèì,
f̄́òò te kè ti d̀òrì dè demou kè dè yìé.

13 Ti Yiè nKuyie bekperíbè t̀bè do ti baatému,
f̄́òò m̀áà kó diyètìrì me mbo ti ǹ mièke.

14 Bèè ku bè í w̄́ti ke bo foute,
Bèdambè í iti.
F̄́òò còmmú ke bè kùò kè dè dèè.
Bá òm̀òù t̄́nke í denniní be kpéí.

15 F̄́òò duó nkàa kó kuwuò nsũ,
f̄́òò kù dèúk̀nnè kè dè tu a kó disānni,
kàa f̄́ũ ntitemm̀nke.

16 Ti Yiè nKuyie nkè ti ta meyeñcaàrìmè

fɔ̀ɔ̀ ɔ̀ɔ̀ tí teennè.
Kàa ti poté ti da kuónnè.

17 Ti do dò nha ìkè onitipòkù wèè kuò nwènwe
debirè,
ke kuò nke mítìrì nè kuyonku.

18 Ti do púómmu,
kè ti peitémònnì tùðke,
kè ti kuò ntipòutì ke né peité kuyaakù,
ti peité dè í yóó deeté mùmamù kutenkù,
ti í yìè onìtì kutenkù.

Kuyie nkòbe bèè ku bè bo yánté kè kùu poté beyeibe

19 Díndi n nìtìbè, di kòbe bèè ku bè yóó foutemu,
n kòbe bèè ku bè bo yánté,
bedòmbè bèè duó mutáá mmièke, kè bèe ente
kényānku.
Timaàntì ɔ̀ɔ̀ bónkùnnemè ketenkè,
Ti Yiè nKuyie nyóó me nténnéní becírìbè bèè duó
kudònkù.

20 Díndi n nìtìbè kũñnè ketaá di cǎĩ,
kékpétínné késòri yemàrè sàm̀pó mièke,
kénkém̀m̀ùnè ti Yiè nKuyie mmièke bo domè.

21 Ti Yiè nKuyie nyiténímu ku kàrì,
ke bo poté ketenkè kòbe be yei nkpeí,
ketenkè bo feìnní menitiyĩ,
kéfeìnní bè do kùò bè.

27

Kuyie nyóó kuòmè dàméèrì kó musĩmmù

1 De yiè ti Yiè nKuyie nyóó túótému ku seú natikù,
ku seú dièkù, kukperíkù, kékuò musĩmmù bè tu mù

9 Díndi Sakɔbu yaàbí puɔnnè di bɔɔwũɔ̀tòrè,
 déíténè ye kè yèe naá mmutáá,
 kébuó ndi bɔatenkaani nè di kutìnè dè tihúúntì.
 Ke ténke báá dè í mbìtì,
 kè di dòò mēmmē m bo ũté di yei nke dí cǐé.

10 Dihèi dìi do tú dikperì, dì dɔ̀únkomu,
 òmòù í kpaá di miēke.

Bè di dootóomu kè di naá ndikpáà.

Kè tinaabiiti de cèntì ke cáá ntifaàtì ke dè dɔu.

11 Kè idéi kpei bè ɔ̀ɔ̀ ì bòkémú kè benitipòbèè ì cóu.

Kubotí kuù nkɔbe í banté,
 deè te wèè bè dòò kòò ténke í bè m̀àkenè mesémmè,
 wèè bè píité ò ténke í yóó bè cǐé.

Sifube bèè ciété bè yóó wēte kékūūmmè be ei

12 De yiè ti Yiè nKuyie mbo keté o diiti mupotimù,
 kébate mebii nnè tifèntì,
 kétúóté Efadati kéntɔ̀ kétuɔ̀kenè Esibiti.

De m̀annì kù bo di t̀anké dima dima, díndi
 Isidayeribe.

13 De yiè bè bo k̀onné ditãteheù mediè,
 bèè do ciété kémbò Asidii kè bèè kũ̀nní,
 nè bèè coké ke kò nhEsibiti,
 kè bèè nínkú ti Yiè nKuyie nỳìkè
 ku t̀asà̀r̀r̀ dìi bo Sedisadēmmu di ìnkè.

28

Kuyie nkpannèmè Sammarii kó dihèi

1 A bo yà f́ nSammarii kó dihèi!

A donnè dip̀ì ndi,

kè Efadaimmu kó tinàyà̀t̀t̀ ì da pòtìnè,

kàa bo ditennì ke sīī nkubiriku ketennatikè.
 A kó tisātì dònne mutepóó mmùù m̀tè mù mmu,
 tiì né tú tinaàyàkémúóntì kó tisātì.

² Nte ti Yiè nKuyie tōnnímè
 onìti dikōmbùò yìè nwèè kperínì,
 ke donnè fetadiéfè fèè kəkénè yemátārè,
 nè kuyaakperíkù ke caari,
 ke dò mmèniè nhōō tamè kukó kèpíe.
 Nè o ǹùtè nte ò yóó dì bōmmè ketenkè.

³ Dikpààtìpìi Efadaimmu kó tinaàyààtì p̀tìnè dì,
 bè bo nau ketenkè.

⁴ A kó tibansātì dònne mutepóó mmùù bo mù mmu
 ditennì,
 ke sīī nkubiriku natikù.
 A kperè yó ndònnè fikíè kó ditebii dìi nanté ke bi
 d̀indi,

wèè dì yà kòò p̀ánke dì t̀tè ke aaroo.

⁵ De yiè ti Yiè nKuyie Mpakedaa weè yó ntú
 o ǹitibè bèè bo nkpaá be kó dikpààtìpìi, be kó
 kuyítùòkù be kó kubansārikù.

⁶ Kuù yó nduò meyèmmè mèè wenni bèè tu
 bebeémbè, ke duò mmuwērímú bèè bàa dihéi kó
 yebòrè ke beti be dootitòbè.

Bè daúmè wèè nàá nKuyie mpāānāāntì

⁷ Ikuó ǹiùbè nè bèè nàá nKuyie mpāānāāntì, menaà
 mmèè bè fétinnè,

bè muó mmènaà kperímè mme ke yeté kuce,
 bè ò ntũĩ nke méú menaà kperímè mieke nke,
 bè sōrike menaà kperímè mme
 mèè te kè bè nàá ntii pāānāāntì í co kuce
 be beéntì í síé.

⁸ Titòntũòtì tiì dàátì be tábùrìbè ìnkè,

ditári dìi kpeñni mesàà, dìi donku kpeñni,
dii ò mbo ditou kentímè kè wèè ìkú di ìnkè,
dèmarè báá ò nampe.

¹⁷ Tibeénti sààti tiì yó ntú n kó tēbiètè,
kè mēwetimmè ntú kuhǎũ n ní yóó tǎũ nkù ḱéya dèè
sìé.

Fetaafè mátárè yèè yóó neinè disòrì siyààbìsì kperi.
Menie mbo pǒnténè di kó disòrì.

¹⁸ Fetaafè mátárè bo deite metaummè di do dǎ̀nnèmè
mukũũ
di do dǎ̀nnè dìi nùù kudǎnkù di bo deite,
meyei mbo di do dìi mǎnni mè bo di pǒnténè.

¹⁹ Bè yó ndi duòmu bá dìi kũnweñni, bá kùù yie,
bá kèè yènkè. Di ní yóó keè be nam̀pòo kè kufǎwáá
nkuù di pĩ.

²⁰ Kè didǎ̀u kũpenè di yiè, ke bá ndò nkéduó kécǎã,
kè kuyààkùu ḱeke ke bá ndò nkédáátí.

²¹ Ti Yiè nKuyie nyiti ke bo cómmúmu, kù do dǎ̀nmè
Pedasimmu,
ke bo nampe kumáà kù do dǎ̀nmè Kabaǎǎ biriku,
kù dǎ̀ dìi mǎnni ke pĩ nku tǎmmú mucàncàmmù,
mukpákparimù.

²² Di tũ nténke bá ntú sipǎo yembè, kè mèè dǎke
kuhǎũ kó dideè bo cétinné, ti Yiè nKuyie Mpakédaa
tì nni nnàkému ke tú ò tǎáté ke bo kuǎ kutenkù nku,
tì í yóó paà.

Kuyie nduómme otenkúti mecii

²³ Mèmmè kè Kuyie mbéi nke dǎ:

Kénténè n tammè,
keèèè n tú mù.

²⁴ Otenkúti ò nsǎĩmu,

ke dei ke pũũku ke dɔummɔ sáàà?

²⁵ Ò ɔ̃ nkòò dùò ke dèè wèe buótímu o dibotí,
tibotí tibotí nè o kũmbotí,
kébuótí titetì yep̃nyɔ.

²⁶ Kuyie nkuù ò nàkè ò dò nkédòòmè,
kuù ò duó mmeciì.

²⁷ Bè ɔ̃ í nnàù ikũmbotí nè tenaasántè,
bè ɔ̃ tì puotínè kudóu nku,
ké ti kpááké nè kupààti.

²⁸ Bè ɔ̃ pítínné tidabeciì nti inààke,
kénaunè tidiiti bè tu tì bèdèè.
Bè né ɔ̃ nti nàù ke berímu ke báá tì pùò.

²⁹ Ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa weè duò nde kó meciì,
kù dòòri mùù tōmmú deumu.

29

*Bè yó ndò mbè namu Isidayeribe kè Kuyie nné bè
deeté*

¹ A bo yà f̃ nSedisademmu diheidiè,
f̃ nDafiti do cònné dī èi o touku,
á nyéúti bake yebaa nyebie nduómè.

² M bo c̃ɛ̃ɛɛ Sedisademmu èi kè dī kōmmú
yedabùò,

kéta meyeñcaàrimè nè meháàrimè mièke,
Sedisademmu bo naá nkehããdekè.

³ N yóó da domu ke da c̃ɛ̃ɛɛ ke cónné sikpàrinaas̃ĩ
ke da fité, ke da pi.

⁴ A dotimu ke bo nduó ke náánní,
bè bo nyo a tammè kè mè dò mmè yìèní ketenkè,
a tammè bo nyièní ketenkè ke dōnnè dèmarè kōme,
bè bo nyoní a wíe ketenkè.

⁵ A dootitabè kusũkù bo naá mmutápopuò nkécíété,

βεκπὰà̀tìyεibe kó yetĩrè bo naá ntiyontì kè kuyaakù
bè tùóté,

Di yóo d̀̀̀mu, d̀̀̀ yóo da d̀̀̀etému.

⁶ Ti Yiè nKuyie Mpakεdaa k̀̀rínĩmu
ke bo da teennè k̀̀ fetaafè mpéú k̀̀ ketenkè au,
k̀̀ kunò̀roo ndáátí ǹ̀ fetaafè diefè,
ǹ̀ kuyaakù kperíkù ǹ̀ fefò̀dónfè
ǹ̀ fεhããdὲnfè k̀̀ f̀̀ε cúté demau.

⁷ Behããp̀̀mbè bèè doti Sedisadεmmu εi mudoò
be kperε yó ndònnè tidòuntì ò̀̀ p̃ĩmmè mme oǹ̀ti
keyènkè k̀̀p̀̀ὲ̀tò̀̀

bèè di peri idook̀̀ti ke di é̀̀rì, be kperε yó mme ndò.

⁸ De m̀̀nnì bèè dokùnè Siyò̀̀ be ỳ̀mmè bo caàrè
k̀̀ndoǹ̀nè dikò̀nnì bo wè, k̀̀ò duó tidòuntì ke yo,
ke èntení ke s̀̀ nhò baa kpaá o kò̀nnì ndi,
yoo sinéyẽĩ bo wè,
k̀̀ò duó tidòuntì ke ỳ̀,
ke èntení ke s̀̀ nhò baa kpaá sinéyẽĩ nsi.

Isidayεeribe muómmu d̀̀̀ né í tú menaà

⁹ D̀̀̀ yóo di dimu ke dí kpeí
ũ̀̀nnè k̀̀soǹ̀né k̀̀naá ntiyũ̀̀ntì,
di muómmu d̀̀̀̀ né í tú menaà,
di áãmmu, d̀̀̀̀ né í tú di muó menaà.

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nkuù di tanné tikò̀̀ncéé̀̀tì miεke,
kuù p̀̀i ndíndi bèè nàá nku pããnáantì di ì̀̀kè,
kuù kãá mbeyuwúombè yò k̀̀ bè b́́á yà t̀̀i kpaaní.

¹¹ Dὲ̀ te k̀̀ di í beí Kuyie ndi benke t̀̀ ke d̀̀nnè
oǹ̀ti bè duó nwè dipátíri ke ỳ̀ nwèe kaà, nkò̀̀ tu:
M b́́á na, bè di p̃ũmmu ke ì̀̀kú mecannimè.

12 Yoo bèè di duó nwèè í nɔ nke kaà nke dò wèè kaà nkòò bè tǝ́ńńé ke dɔ: N yí nɔ nke kaà.

Kuyie yóó dɔɔ̀ tì bo dééte ku nìtìbè

13 Mɛ̀m̀m̀e kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dɔ:

Bɛ nnìtìbè ã̃ kɔ̀tɛní m borè

ké nni nsǎntí nè bɛ nò nyɛ,

kè bè yèmmè né n déténe

bè n dé kùù fǝ́waá ntú benìtìbè dɔú nyì kuó kɔku nku.

14 Dɛ̀ɛ̀ kpéi nte mí ndi Yiè nKuyie nkè n yóó

nsɔ́ké ke dɔ̀ɔ̀ri mudɛutǝmmú kè dèe bè di.

Bèè mòke mɛyèmmè bè báá na ké mù banté.

Meciì nyembè báá na ké mù yǝ́té.

Òm̀ò̀ù báá sǎnnɛnè Kuyie nho dɔ̀ɔ̀rìmè

15 Di bo yà!

Díndi bèè ã̃ ndɔ̀ɔ̀ri di kpɛti ke n sǎrìnè,

bèè pǝ́ mbe tǝmmú dibìnnì mièke,

ke náá nke tú: We nti wúó,

we nti yé.

16 Di yɛimmaà? Tiyaamatì nè oyaamarì dè màmaà?

Kunenkù bo náké ku yiè nke dɔ:

A í n dɔ̀ɔ̀à? Yáà tiyaamatì bo náké wèè tì maá ke dɔ:

A í ciì?

Yɛm̀à̀r̀è yóó ceetɛmè

17 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dɔ:

Dè kpaá sǎm̀p̀ó nwe kè Dimaa tǎrì naá kupaku.

Dè kpaá sǎm̀p̀ó nwe, kè de kó kupaku naá nkutúúkù.

18 De yiè yɛwũ̃̃ mbo keè dipátiri tɔ̀ tì náǎntì,

kè tiyũ̃̃ntì yenní dihuri, dibìnnì mièke kèna kéyà.

19 De m̀à̀nnì bèè í tú bèmabè bɛ wèi bo ndéúkú

ti Yiè nKuyie nkpéi.

Bèè tu besénnibè, fénitiyanfè mièke,
kè bè nyānku ti Yiè nKuyie kùù do mpáí páí ke di
te Isidayεεribε ku kpéí.

²⁰ Bekpààtìyεibe ténke í yó nkpaá.

Bèè daú benìtìbè bè bá mbo.

Bèè kètìrì betàbè ke bo bè dòò meyei bè bo deè.

²¹ Bèè tounko benìtìbè tináàntì,

ke òò ndíí obeéntì dibòrì,

kè kpeti benìtìbè nè be naatí bè bo deè.

²² Dεè kpéí nte kè ti Yiè nKuyie nSakəbu do tū nkù,

kunku kùù deεté Abarahammu kè kù béi nke tú:

Ifei ténke í yóó pĩ Sakəbu kó kuwuə nkəbe,

bè ténke báá sīnné be yə.

²³ Bè bo yà dìì mōnnì mutōmmú m pĩ mmù be
cuokè,

bè bo banté n túmè wèè kpa meyei,

kébanté n tú wè, mí nwèè te Sakəbu kó kuwuə
nkəbe,

ké n depε, mí nwèè te Isidayεεribε.

²⁴ Bèè kó meyèmmè do dó kédauté

kè bèε məəte mεcìì, bèè do ũūrì kè bèε cəuté itié.

30

Kuyie nyí dómè ku kəbe ntaunè Esibiti

¹ Díndi itookperí yεmbè di bo yà!

Di dəəri tìì kó dimàà n yí tì yé,

dì waà mmèè taummè í bonní m borè.

Di yéútí meyei mme di yə ìnkè.

² Ke kərì Esibiti di me nyí m beé,

di kè kərì kè Esibiti kóo kpààtì wèè bo ndi kānké,

kè di ndíéké Esibiti kó mεdèè,

³ ifei bo di pĩ nnè mεteèmmè di wantimè

Esibiti kó kpààtì borè,
 disòrì di wanti dì bo di dií nyifei,
 4 bá kè di kó bekpààtìbè tùòke Soaa,
 bá kè yeheikèntōrè tùòke Anesi.
 5 Ifei ì yóó di pĩ nnè Esibiti kòbe,
 bè í yóó di teennè tìmatì,
 bè pètìnke yóó di dií nyifei nyi,
 késĩnkùnnè di yètè.

Bè pãammè Esibiti yepārè ke dó meteèmmè

6 Kè ti Yiè nKuyie mbéi ndiyiè yìèní kèè bíékè,
 kubakù cànku bíékè kòbe kpéí nke dò:
 Díndi bèè tounko di kpàtì sãmmarímúbè ke tounko
 di kperè sààrè yòyóbè,
 ke kérínè kuce meyei nnè meyeñcaàrìmè kòku
 yecìrìcìrè borè nè yedaute,
 di kòrì ke borè duó nkùù botí kòbe
 í yóó di teennè tìmatì.
 7 Esibiti kó meteèmmè tu detetìrè nde,
 dekpaure, deè te kè m bè yú ke tú
 sǎntíke kó kutoweku kòbe.

Kubotí kùù dó bè nkù nàá nkù dó tì

8 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Esaii ke dò:
 Wãri be ti nnáàntì titápíètì ìnkè,
 kè tì nduó yewe yèè kpaaní ye kpéí,
 kéndò dibènkùrì sáà nè bè bo mbomè.
 9 Ke yé de kó feyanfè í yiemmmè n kpèti,
 bè tu itookperí yembè mbe,
 bè í dó mí mbe Yiè nKuyie n náàntì.
 10 Kè bè nàá mbeyuwúombè ke tú: Bá nwúónnè!
 Ke náá mbèè nàá mí nKuyie m pãánáàntì ke tú:
 Di bá nti náá ntimómmonti, dí nti náá nti dó tì,
 dí nti náá ntì naati ti yèmmè.

11 Kε náá mbèè nàá m pãānãāntì kε tú:

Íténè kucε sààkù, dauténè kucε.

Kε náá nkε tú: Ti í dó kékéè

Kuyie nkùù dò mpáí páí Isidayεεribε tũ nkù kó
tinãāntì.

Bè nàkémè Sudaα εì yóó p̄ontεmè páí

12 Nτε ti Yiè nKuyie nkùù dò mpáí páí, Isidayεεribε
tũ nkù tu mù:

Di mè nsènkèrimè n náāntì

kε tũnnε befèèbè, siyãābìsì yεmbè,

kε ìkú bεè ìnkè.

13 Dε kó mεyεi nyó mbo di yã ìnkè nkε,

kéndonnè kuyie nhõõ ānnémè kuduotí, kéndéúkú,

kè bè nyóó daate, kè kù do dimōnni dimáā.

14 Di bo p̄onte p̄onte tiyaamatì õõ do kέyaaε
yaaremè.

Bá bè báá pété kuyõũ kéwaānnè muhãã
nyoo bèè dónè menie.

Ti bo yĩmè só kénkémú Kuyie

15 Nτε ti Yiè nKuyie nkùù dò mpáí páí Isidayεεribε
tũ nkù tu mù:

Kè di wēténí m borè kε yĩ só,

mεm̄mε m bo di dεεtémè,

di bo yĩmè só ké nni mbúó dεè yó ntú di kó tikpetì.

Di mε nyí yie.

16 Kè di mε nyete kε tú di dó kécokénè sisēĩ,

di mènke yóó cokému,

di yē ndi dó kédeke sisāncāāsi nsi,

bèè bo di beti bè yó ncokù mεcāā mme,

kè dεε pēēté di kπεε.

17 Onìtì òmáā níí bo péi nkè benitìbè tekoupiítèε
(1000) coké,

kè bènnùmmù péi ndi coké diməu.
 Bèè kraá kè bè mbo òmáà ke donnè kudəú ɔ
 ncúókémè ditārì yómmè,
 bè ɔɔ cósómmè tetātè ìnkè meɕannimè.

Kuyie nyóó cǔemmè ku nìtìbè

18 Ti Yiè nKuyie nyóó di də̀əmu mesàà,
 kù kèrínímu ke bo di kuó mmesémmè,
 ke yé ti Yiè nKuyie ntumè kùù wetí kùnkù.
 Dè nnaati bèè kó dimáà kù bùó.

19 Díndi bèè bo Siyɔɔ èì Sedisadəmmu di ténke bá
 nkuɔ,
 kè di kù yú kù yóó keèmu,
 kè di kuónko kù yóó di teennèmu.

20 Ti Yiè nKuyie nyóó di duómmu mudìì,
 meyeñcaàrìmè m̀ənnì,
 ke dí duó mmenie dinékònnì m̀ənnì.
 Bèè di tiè bè ténke í yóó səri,
 di yóó bè yàmu nè di nuə.

21 Də m̀ənnì di to bo keè metammè mèè nàá
 ndifənkúò ke tú:
 Ntenè kuce, ntũnne kù
 bá kè di kəri kubakù yóú bíékè yoo kucə̀nku.

22 Də m̀ənnì di bo wénté dèmarè s̀innè di
 bə̀ətenkaanìì,
 di bo wénté s̀ìi d̀ari timátì
 nè s̀ìi d̀ari mesəə nè s̀ìi d̀ari timátì, isəke kperə,
 ke nsi dokòo ditowaà ke tú: Yènnè die!

23 Də m̀ənnì kè ti Yiè nKuyie ncũ̀nní fetaafe
 kè tidiitìi yè, képeité, kénsũ ke cǔè,
 kè di wũ̀ɔ ncentì ì dómè, ke diiti.

24 Di nààke ìì dùò nè di sām̄marímúbè,
dè bo ncáá ntimúti bè γορε τì mukókúó.
Kè di ntì piitinè tikāpentì tì ã yenì.

25 Mudoò diemù yìè, sicēkperì bo duó
kè di dootitòbèè kú kénsū,
inéce bo ānné yetārè ìnkè nè sitáá kēpūó.

26 De mōnnì otānkù bo πεικε κένδōnnè diyìè ὃ
náátémè,
Kè diyìè nááté kénkpeñnì,
ke mannè yewe yèyiekè kó menáà mbo wēnnémè.
De yìè ti Yìè nKuyie mbo τaa nku kòbe muo,
kémiekūnne be yēiti.

Kuyie yǎmmè Asidii kòbe to

27 Ti Yìè nKuyie nkèrínímu ku móm̄m̄onku dedétirè
kè ku miēke cóú mmēsàà nke fānnì,
kè ku tannò tu kemieke kpeye
kè ku náāntì dò mmuháá nke tuò.

28 Ku nùù kó muyaá ndōnnè menie nhōō tamè mme
kukó kēpíe,
kàa ta a nkááké a fñíí.
Kuyie nyóó mēèrēmu yebotè
nè mēborime mēè í wenni me miēke
ké bè ānné tisāndántì be nò ké bè kōtenè bè í dó kè.

29 Díndi Sedisadēmmu kòbe, di bo ndiè mbè ὃ
ndiēmmè dibanni yìè kó keyènkè. Diwèì bo ndi bo
ke dōnnè bè ὃ ndeètì, ti Yìè nKuyie nkó ditārì kè dìì
bè bo. Kè bè eu itārì ke kōrì ti Yìè nKuyie nkùù kānké
Isidayεeribe ku borè.

30 Ti Yìè nKuyie mbo pīēké mekpààtìtam̄mè
kēyoute ku nòutè kēpoté,
benitìbè bo yà ku miēke yóùmè

ku miεke dò mmuhǎǎ mmu ke tuò,
 ke dò nƒetadieƒè ð nniùmè nè yemátǎrè nè kuyaakù.
 31 Asidii kǎβε bo keè ti Yiè nKuyie ntammè,
 kè kufǒwǎá mbè pǐ.
 Ti Yiè nKuyie mbo bè puotí nè kupàati.

32 Bá kùu yěiku yó ndò metooyǒmmè mmè. Ti Yiè
 nKuyie mbo mpuotì Asidii kǎβε kè Isidayεεriβε bie
 ntikùtìdùùtì nè tibómbonti ke au. Kuyie nkuù yóó
 youte ku nòùtè ké bè dokénè.

33 Bè tũntε kehǎǎdekè kè dè mǎntemu,
 kè kè bo nè okpàati kpéi mmúnke.
 De kó dihǎǎtǎtìrì cǔmpúrìmu ke pǎkè,
 de kó muhǎǎ nyó ncóú ke deumu,
 ke yé ideí sũmè,
 ti Yiè nKuyie nnùu dii yóó wete de kó muhǎǎ
 kè mù ncóú nke deu muhǎǎyuo nkó muhǎǎ nkǒme.

31

Kuyie nkpannèmè bèè kòrì Esibiti ke dá meteèmmè

¹ Mεmme kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
 Di bo yà díndi bèè kòrì Esibiti èi meteèmmè wammù.
 Díndi bèè yèmmè naatinè sisěĩ,
 kè di tá sikipàrìnaasěĩ si sũkù kpéi,
 ke tá besǎndèèbè bè kpeńni mèè kpéi,
 bá di í wéi mí nKuyie nkùu di te díndi Isidayεεriβε.
 Di í n waà mmí ndi Yiè nKuyie.

² Mí ndi Yiè nKuyie n ciimu
 mĩ touní mεyεi
 n náańtì í duò ketenkè.
 N yìtè ke cómmúmu beyeibe cǐtètè kpéi.

Meyei ndòòribè kpéí
 di kàrì bèè borè ke wàà meteèmmè.
³ Esibiti kàbe tú benìtìbè mbe,
 bè í tú Kuyie
 be sēī tú sisēī nsi
 sì í màke muwēírímú mamù.
 M bo youte dìi m̀nǹǹi n ǹùt̀è
 wèè teé nhò bo bété,
 kòò teé nwèe do, kè bèe kú bedé.

Kuyie nnàké tì Asidii kàbe

⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀:

Dìcìrìcìrìdaà yoo dìcìrìcìrìbii òò pī nkékontemè.

Bá kè benaaccēmbē sū m̀èè botí,

ke p̀éi nkufōwáá mbáá dì pī,

dì báá yote be úu.

M̀èè botí nku mí ndi Yiè nKuyie Mpakēdaa n cu-

toomè,

ke bo dokénè bèè bo Siyōō tār̀i nè o tātè.

⁵ Teǹòt̀è òò pīntemè te f̀èt̀i te yìè nyīnkè,

mí ndi Yiè nKuyie Mpakēdaa n yóó mme nkānké

Isidayēeribe

ké bè deeté, ké bè coo nkè bèe yenté.

⁶ Díndi Isidayēeribe di m̀ bùtinnému páíí,

ẁētenèní m̀ borè.

⁷ De yìè bo tuàke dìi yìè di bo dokóo

sibəatenkaanì timátì p̀éit̀i nè mesəə nkpesi di d̀òò s̀i

nè di nou ke n yeténè.

⁸ Disiè dìi í tú dinitisiè,

d̀iì yóó kuò Asidii èi kàbe,

disiè dìi yóó bè k̀onnè di í tú dinitikperi.

Asidii èi kó bedapàmbè bo coké mudoò, bè bo pī

mmudaatōmmú.

ke bo souté osénnìwè kóò fétìnnè
bá kòo sénnìwè nù nnaati.

⁸ Wèè tu onìtì sààwè,
wenwe ò ntoti iyentotí sààyì nyi,
ke dǎari mutǎmmú sààmù.

Kuyie nkpannèmè Sedisademu kó benitipòbè

⁹ Díndi Sedisademu kó benitipòbè bèè tá bemáà,
kénténè n tú mù,
díndi Sedisademu èi kó tipobooti
íténè kécómmú kékeè n náá ntì.

¹⁰ Díndi benitipòbè bèè tá bemáà,
dè kraá dibenni dìmáà ndi nè yewe mayè kè di kǎntì
áá.

Fínyí kó yebe kperè dèemu, kè mudidèi kperè pàà.

¹¹ Díndi benitipòbè bèè tá bemáà,
di kǎmbùòtì do,
díndi tipobooti, di kǎntì nhau,
dáténè di yààtì, kéboú iyaàwèi di ka,
kéndò ndi kari mukũũ.

¹² Mpínnè di yǎ ke kuò ndi paa nsààrè kpéí
fínyí tie ndèè do péi mesàà nde kpéí.

¹³ Kǎmmúnè n nitìbè èi kpéí,
tipotì tii dàtínné be èi,
ke dàtínnè sicéi sii bo diwèi miéke ke yǎnku.

¹⁴ Bè cokému ke yóu tekpààtìcǎtè,
dihèi kunòòroo do ò ndáátí dì kè dì dǎúnko.
Kè tetátè nè didènnì dierì dè bo naá
nsǎmmarímúbè yó nkpeiti dè, dinaacēnhòò.

Bè nàkémè Kuyie nYaá nkpeí

¹⁵ Mèmmè dè yó ndòmmè,
kékémmúnè Kuyie mbo cũũnnímè ku Yaá nti ìnkè.

De m̀onni ted̀ont̀e bo naá ndepaa nk̀e depaa nnaá
ntitúúti.

16 B̀èe bo depaa k̀e b̀e mbekù k̀e d̀e sié,
k̀e titúúti k̀e b̀e nd̀ari d̀e bekúm̀e * ndi, k̀etenk̀e naati
d̀e ǹe k̀e í naati d̀e.

17 K̀e mewetím̀m̀e p̀eit̀e meom̀p̀um̀e,
mewetím̀m̀e k̀o tic̀onti bo ntú ti bo mbom̀e
k̀e í ỳièk̀u k̀enkari b̀et̀èi.

18 K̀e ku ǹit̀ib̀e mbo meom̀p̀um̀e mièk̀e
k̀embo bá d̀emar̀e í b̀e k̀ónǹe,
k̀e b̀e nkari b̀amm̀u.

19 Fetaf̀e mát̀ar̀e bo buó mbe túúk̀u,
k̀e b̀e eii do k̀ék̀ék̀e.

20 De m̀onni k̀e di mbo diẁèi mièk̀e,
k̀e kuuti yep̀ur̀e mièk̀e k̀e buoti di diiti,
k̀ep̀it̀e s̀ammarím̀u ǹe inààk̀e k̀e d̀e ncenti d̀e d̀óm̀e.

33

Meyei mm̀èe yóo tuak̀eni ok̀ùti

1 Di bo yà díndi b̀èe p̀ant̀i bet̀ab̀e, bá b̀e í di può,
díndi b̀èe fiiti bet̀ab̀e bá b̀e í di fiiti!
Di yóo può nd̀i m̀onni k̀edeè k̀e b̀e di puom̀mu,
k̀e di f̀it̀i k̀edeè k̀e b̀e di f̀it̀i.

2 Ti Yiè nKuyie nha tí kuó mmesém̀m̀e,
ti búó f̀s̀ nwe bá dii k̀unweh̀ni
a ti duó mmuẁerím̀u,
k̀e nti d̀erí meyeñcaarim̀e mièk̀e.

3 A ñ nk̀aa k̀et̀ení
k̀e ibot̀i k̀e a nam̀p̀o ì ñ cokému,
k̀aa it̀e k̀e còm̀m̀u yebot̀e c̀iét̀o.

* 32:16 D̀e benk̀u Isidayeribe eì dim̀o

4 Kè tí eí be kperε fecofε ðð domè ketenkè kédéútoó
timúti
yecádúð nhðð domè kupaku kucēnku.

5 Ti Yiè nKuyie nkùù baké kù bo keŋnkè nke,
ke ānné timóm̄m̄nti nè tibeénti sààti Siyðð.

6 Díndi Kuyie nkəbe
di yó mbo kè dè di naatimu,
di bo mməkemè meyèmmè kényé ti Yiè nKuyie
ke kù dé, dè tu tikpàti ntì tìi dεerí.

Kuyie nyóó potémè Isidayεribe dootitəbè

7 Nte bekpàr̄inuəmbε ke yè be eí ke kuð mbe eí miεke,
bèè do náá ndiwèi kó tináānti beè ti yedabùò.

8 Ice iməu dəúnkomu òməù ténke í pēnkù,
metaummè ténke í bo be cuokè,
kè bè senku betəbè, òməù í dé otəù.

9 Dihèi diməu kàri mukūū mmu ke cīte,
kè Dimaa tāri di ifei, ke di tie mməté.
Kè Sadonni biriku naá nketempéikè,
Basāā biriku nè Kadimεedi tāri kè dε fāàti yòte.

10 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dè:
Di mmənni n yiténímu, n cómmúmu bàm̄bà,
n feiténímu di mmənni.

11 Di dó kédəð dè yó ntú ticamúti nti.
Di bo tì dðð kè tì ntú timúkpeti
kè n nùù kó muyaá ntì còuté muhāá nkəme.

12 Yεbotè bo cóuté kénáá mmuhāāyuo,
bè bo cóuté tipoti kəme.

13 Díndi bèè bo mεdétimè, kénténè kékeè n dəəri dè
díndi bèè təké kè di yà n wērímú dεumè.

14 Meyei ndəərìbè bèè bo Siyðð,

bε kǎmbùàtì duòmu.

Bèè cààri Kuyie nyètìrì bε kǎntì aumu.

Ti we mbo dáátí kécómmú Kuyie

n wète mùù ǎǎ mmu ìikè?

Kuyie n wète mùù ǎǎ ke mù í kǎ mmù bo yĩ̀εke we?

Mù bo yĩ̀εke wè tu:

¹⁵ Wèè dǎ̀rì dèè sìé, ke náá ntimómmṁnti

ke í dǎ̀ mufèèdiì, ke yetírí tìcuuti

wèè ǎǎ pi o to ke báá keè, bèè tu bεε kuṁ onìtì bε kpεti,

wèè pi o nuṁ nke í dǎ̀ kǎyà meyei.

¹⁶ De yiè nweè yó mbo dèè ikú

kè yeperè dieyè ntú o kó disòri,

ò báá mǎnté mudìì

menie mbáá ò dǎ̀nté.

Kuyie nyóó dεεtémè Sedisadεmmu kǎbe

¹⁷ Sedisadεmmu kǎbe di nuṁ nyóó yàmu

di kóo kpààtì kǎyà nè ò wennimè,

kè di yà dihei, nè di pǎkùmè.

¹⁸ Kè di ní dentení mεfǎ̀tímè dimṁnnì kǎme kpéi,

kébeke dimáà ke yĩ̀:

Bèè do kaà dàmpóò díítí bε borè?

Bèè do baa sicǎkperí bε kàte ke?

¹⁹ Di tǎnke báá yà benitidṁnnibè,

kubotí di do í yo kùù kó tináàntì di tǎnke báá kù yà.

Bèè do náá nke dáùrì bá di í yo,

bá bε náàntì í mǎke tì tu mù,

bè í yó nkpaá.

²⁰ De mṁnnì kàa yà Sedisadεmmu,

kàa wénté Siyǎ di do báá ndè

Sedisadεmmu εi bo kari béu.

N cǎtè tǎnke bá ntú tèè tùòtì,

bè tǎnke báá uuté te baaké bìtì,

bè me mbáá píté te wěĩ.

²¹ Deñde ti Yiè nKuyie nyóó benkemè ku dietì ti kpéí.
Ikó mborè ānné, ikó ndieyi borè buoté.
Bá bàtóòbè bá ndè kerì,
bá dikpànnì kóò bàtóòbè bá ndè cèntì.

²² De mǎnnì ti Yiè nKuyie nkuù yó ntú di kóo beéntì
kéntú ti kó ikuó yiè
ti Yiè nKuyie nkuù tu ti kóo kpààtì
kuù tu ti kóo δετίwè.

²³ Be bàtóòbè wěĩ pitému,
ì í kraá pĩ nyideí ìì tǎ bàtóòbè kó tiyààtì,
Bè í pĩnte be kó mecannimè kó tiyààtì.

Ti yóó bè domu kéhéí be kperε.
Bá nè tihòùtì kè tìì péte kéhéí.

²⁴ De kó dimǎnnì bèè bo Sedisadεmmu,
òmǎù ténke báá béi nke dà ò mǎ.
Sedisadεmmu kabε bemǎu Kuyie nyóó bè cǐémmu
be yei.

34

Kuyie mpotémè Edǎmmu kabε

¹ Díndi yεbotè tóónnènnì kékeè,
díndi ibotì kénténè mesàà,
fǒ nketenkè nè dèè kó dimàà bo a miεke keènè.
Fǒ nkutenkù nè bèè kó dimàà bo a miεke kè dí keè.

² Mí ndi Yiè nKuyie m miεke keè pεike yεbotè,
m miεke keè còuté yεbotè kó yehǎǎpòntǐrè yemǎu,
kè n yóó yè kùǎ páíí, bè bo bè fié.

³ Bè bo kú kéncóú cóú,

becírìbè kó kunóú bo dátínné tipî̀tì timəu,
menitiyĩ mbo pǝnté yetā̀rè ìnkè.

⁴ Siwǎǎ bo puə,
kè tiwetì kpréú nkpréú nkupátífǎ̀kù tēmè,
siwǎǎ bo ntōũ ke duòní
fínyĩ kó tifǎ̀tì kōme,
fikìè kpeti tēmè.

⁵ Mí ndi Yìè nKuyie n siè dìi muó mmenitiyĩ,
ke doti Edəmmu èi ìnkè,
de kó benitibè n tā̀até ke bo bè kù̀dumu páíi.

⁶ N siè wùə mmenitiyĩ mme,
ke mù̀tì menitikù̀,
disiè dìi feunè ipe nè sibə́ó dì ã̃ muəti mèè botí,
iwũǎ kó mekù̀dè nyecεumbè kōme.
Iwũǎ kó muféu muu bo Bosedaa èi,
mukù̀ muu bo Edəmmu tenkè miεke,
⁷ kè yεpaanà̀dakè duò, kè yεnaadakè tu yà̀bè̀i,
kè ketenkè sǎ̀̀ke nè mmenitiyĩ,
kè mutǎ̀ǎ nsǎ̀̀ke nè menitikù̀.

⁸ De yìè dìi tù̀̀ke mí ndi Yìè nKuyie nkè n yóó peite,
n yóó kpàmmu Siyō̃ èi kó dikpànni.

⁹ De m̀nni Edəmmu tenkè kó ikó mbo naá
mməd̀mmè,
kòo tenkèe naá mmuhǎ̀yuo.
Edəmmu èi bo naá mməd̀mmè.

¹⁰ Keyènkè nè kuyie mbá mù báá kú,
kuyukú báá deè bitì,
dihèi bo dǎ̀nko òm̀u ténke bá ndè pēnkù.

¹¹ Kè ti Yìè nKuyie di tǎũ mmeysi nkó feyĩ̀fè,
ké di kũ̀ste kéhenne, kè dìi naá ntei.

¹² Benitidiεbè ténke bá mbo

bèè bo ntānkíi bekpààtìbè,
sikpààtìbìi kperε dèèmu.

¹³ Kè tipotìi yè sikpààtìcǐí miεε,
timésátǔtì nè tisāmpotì,
kè dèε yè dihèi iduotí fité dì,
kè òi naá nsikpamǔó kó diāri,
icùo nkó ditǔnni.

¹⁴ Yεkoutε nè yεmaà ndε kó tεmúnncǐǐtè.
Yεbǔdakè kó diciènni,
diyenkεmbǔǔ kó dikàri.

¹⁵ Iwààkε níi yóó dε ndǔú nyeyiè
nképēté kéndakε i bí kpréi,
timancònti yó ndε ntiku timǔu.

¹⁶ Kè di wammú ti Yiè nKuyie mpátiri miεε di bo
yà tì wārimè kε tú:

Kumancònkù makù í yó nkpa, kùmakù í yóó mǔnté
kutekù.

Kuyie nkuù tì búi nnè ku nùù,
kè ku kó muyaá nyóó tì tii,

¹⁷ Kuyie nkuù tǎǎ dihèi tété timancònti kpréi.

Kε tì ndi totí kè tì yó ndi te sǎǎ.

Kε ndè ã sǎǎ nè ti bo mbomè.

35

Isidayεeribe yóó wētε bε εi kémǔkε dù wèi

¹ Fǔ nkεtempéikè kàa nyǎnku,

fǔ ndikpáá kàa mǔεte diwèi kényè tifǎǎtì kápóri.

Fǔ ntεdǔntè dè nda naati.

² Kè di póri di yèmmè dómè,
kényǎnku nè diwèi,

kéndiè nke íú
 ke yé di yètè màatenèmè Dimaa tārì kperi
 kè di wenniku dòntenè Kadimæedi tārì
 nè Sadonni biriku de kaku,
 di borè ndè bè yóó yàmè
 ti Yiè nKuyie nkó tikpeti nè ku dieti.

³ Di kpénkúnne bèè kó dimàà kó sinou òu,
 duónnè iduati kperiyi bèè núù nhòðte.

⁴ Nákénè bèè kōmbùòti duò ke dò:
 Cátinnè di kònti kè di kōmbùòti bá nduò,
 Kuyie ndi tū nkù kèrínímu ke bo peite di kpéí,
 kéyietí di dootitòbè di dòò dè,
 kù kèrínímu ku mómmønku ke bo di deeté.

⁵ De yiè kù bo wéi ntiyũònti
 kéduó nkè yewũò nkeè.

⁶ De mōnni kè yekpĩè nséité, kémpuù tehontè kōme,
 bèè nóndié ndàri kè ìi date kè bè nyíú.
 Menie mbo mpũò ndikpáà tedòntè kperi mièke.
 Kè ikó nhānné menie ketempéíkè.

⁷ Mubirímú do ò ntonni dè ke cóú,
 dè bo náá nkubinku.
 Menie ndo í bo kèè tenkè bo ānné yenébòrè.
 Sikpamòó do tũntí dè,
 bo yè tipènti nè tiàti.

⁸ De mōnni kuce makù kuù yóó ānné de kó dibòri
 mièke.
 Kè bè nkù yu ke tú besààbè kó kuce,
 wèè sãũ nhomáà ò báá kù kètè.
 Kù yó mbo Kuyie nkòbe máà kpéí nke,
 bèè yó nkù tũ, bá kuyèinkù kù báá feti.

⁹ Yεcìrícìrè í yó mbo de kó kuce,
 mupĩmpĩmmù mamù báá kété de kó kuce,
 bè báá yà musĩmmù ku miεke.
 Kuyie ndεεté bè beè máà yó nkù kerì.

¹⁰ De m̀nnì k̀ ti Yiè nKuyie ndonté bèε konní Siyõõ
 k̀ndiè nke déúk̀nko Kuyie nyèt̀rì
 be wèi bá mm̀ke kum̀nku.
 De kó diwèi bo ncátinko be yèmmè
 diwèi nè kuyè̀naatí dè bo mbè bo,
 meyèncà̀r̀m̀è nè yedabùò nkè dèε dété.

36

*Asidii kóo kpà̀t̀i Sennakedibu domè Sudaa k̀be
 (2 Bεkpà̀t̀ibè 18:13,17-37)*

¹ Sudaa k̀be kóo kpà̀t̀i Esekiasi kpà̀t̀i benni
 tεpíítè nè di naannì miεke nke, Asidii kóo kpà̀t̀i
 Sennakedibu domè Sudaa εkè iduotí fité yè ké yè
 fiètè.

² Dè do ś nhò bo Dakiisi nwe kédεite wèè baké o
 ā̀p̀mbè kóò t̀nnè.

³ Kè Idikiya bire Ediakimmu wèè baké
 tekpà̀t̀ic̀t̀ètè kòo yenní diheì kóò co, ke neínè
 opátíwã̀t̀i Sebuna nè Asafu bire Yoa wèè t̀u diheì
 kó tináàt̀i ā̀ yèè páte miεke.

⁴ Wèè baké Asidii ā̀p̀mbè kòò béi nke d̀: K̀tenè
 kénáké Esekiasi ke tú, okpà̀t̀i diεwè Asidii kóo
 kpà̀t̀i tu: A tá ba ke ĩkú dεè ĩnkè?

⁵ Yáà a yèmmè d̀ nha náá nt̀i náàt̀i detetìrè kpeti
 tú itié nyi ke da duò ndik̀mb̀ùò? Yáà a yèmmè
 naatinè we, kàa dàátí ke yete wenwe Asidii kóo
 kpà̀t̀i kpeti?

⁶ Ò tu ò yému ke dò nha yèmmè naatinè Esibiti nwe, a í yé ke dò nhEsibiti dò ndipènni dìi pònte di ndi, kè wèè di pĩ ndi ò kùte. Esibiti kóo kpààti me ndòari bèè ò duó mbemáà.

⁷ Kè dè yèmmè a bo yĩ a yèmmè naatinè di Yiè nKuyie ndi tũ nkù nku, dè né í tú kuù kó yewũõtàrè nye Esekiasi pùəmmè o mómmuə, ke nàké Sudaa kəbe nè Sedisadəmmu kəbe ke tú: Bè nfeu be wũō diwũõtənni dìi bo Sedisadəmmu máà?

⁸ A tũ ncannenè n yiè nhAsidii kóo kpààti dinùù, kè n da duó nsisēĩ sikə̀p̀isidé ke nsà kàa bo pété bèè bo si dèke.

⁹ A í yóó na kébaao n kóo kpààti kó betəmbè miēke bá omáà bá ketíke wèè tu osám̄p̄óu be miēke kàa yèmmè né naati nè Esibiti yóó da duóm̄mè sikp̀ar̀inaasēĩ nè si dèèbè.

¹⁰ Yáà a yèmmè dò n kətení nè mmáà ndi ke bo pònte dihei bá di Yiè nKuyie nyí dó, kuù n nàké ke tú n di do kəpònte.

¹¹ Dè m̀ənni Ediakimmu nè Sebuna nè Yoə kè bèe nàké wèè ni Asidii dihā̀p̀ənt̄ĩnni ke dò: Ti da báámmu bá nti náánnè Sudaa kəbe kó tináənt̄i, a nti náánnè Aramu èi kəbe kó tináənt̄i, bèè bo kuduotí ĩnkè kè bè bá nyo.

¹² Wèè baké Asidii kó behā̀p̀əmbè kòò dò: N kóo kpààti í n t̄ənni kè m bo tì nàké f̄́ nnè a kóo kpààti di máà, ò pèt̄inke n t̄ənni kè m bo tì nàké be nn̄it̄ibè mbe. Bembə nè díndi di yóó di di mínti nti k̄éȳə di yé̄nk̄úmè.

13 Μὲν̄με̄ wèè ni Asidii kó dihããpàntĩnnì, ò còm̄m̄m̄m̄ è kèp̄ĩkè nè Sudaa kòbe kó tináaṅtì ke dò: Kénténè Asidii kóo kpààtì diewè tu mù.

14 Ò tu: Esekiasi báá benné ké ndi sóú, nhò í yóó na ké di d̄eeté o n̄ou mīeke.

15 Esekiasi bá ndi sóú n̄ke tú di duó ndi yèmmè di Yiè n̄Kuyie nkè kù yóó di d̄eeté bá Asidii kòbe báá di p̄onte.

16 Asidii kóo kpààtì tu, di báá yie nh̄Esekiasi kp̄eti, di we n̄taunnè wenwe Asidii kóo kpààtì k̄eyie n̄ho kp̄eti, kè d̄eè yie nkè di n̄yo mbá wè o paku kó tidiitì, ke cáá n̄ho tebe, ke yò n̄ho binte nie,

17 ke k̄émm̄ùnè ò bo k̄etenímè ké di túóté k̄ékònnè k̄etenkè, k̄èè d̄onnè di kòke ke mīeke. Tidiitì borè n̄è d̄etie mbè tu d̄è f̄inyĩ.

18 Di báá k̄énté Esekiasi di náá ntì ke tú di Yiè n̄Kuyie nyóó di d̄eeté, ò di f̄étinkomu. Yeh̄ekè teyè kòbe kó yebòkè na ke bè d̄eeté kè Asidii kóo kpààtì í bè p̄ĩh̄náà?

19 Amati n̄è Adipadi d̄e kó yebòkè borè? Sefadifaimmu kp̄eyè borè? Yè yete ò bo p̄ontemè Sammariia?

20 Yeh̄ekè yenyè yem̄ou òndi kó yebòkè na kòò bà, kòò báá p̄onte ye kó diheì, kè di Yiè n̄Kuyie nné bo na k̄eyete kòò báá p̄onte Sedisademmu?

21 Kè bè ndò nkáré bá òm̄òu í nhò t̄èh̄né t̄imatì. Esekiasi wèè do bè nàké ke tú bè báá ò t̄èh̄né t̄imatì.

22 Kè Idikiya bire Ediakimmu wèè kòtì tekp̄ààt̄ic̄ètè n̄è op̄át̄iw̄ãt̄i Sebuna n̄è Asafu bire Yoà wèè t̄o diheì kó tináaṅtì ã yèè p̄áte mīeke n̄è dikp̄ààt̄it̄õnnì, kè bèè t̄i kèè, kè be mīeke peike kè bèè k̄erí be yààt̄i k̄éw̄etoo Esekiasi borè, kóò nàké

wèè baké Asidii kó behããpòmbè ò bè nàké tí.

37

*Esekiasi beémmè Kuyie mpããnáànti náàntò Esaii
(2 Bekpààtìbè 19:1-7)*

¹ Okpààti Esekiasi tí kèè dìi m̀nni k̀o yèmmèe caàrè, k̀o k̀erí o yààti kédáátí kufòòt̀nk̀u k̀éntati tí Yìè nKuyie ncf̀ètè,

² k̀étõ Ediakimmu wèè k̀otí tekpààtìc̀f̀ètè, nè opátíwãàti Sebuna nè ikuó niùbè bèè tu bekótìbè ke d̀ò bè ndáátí tifòòt̀nti k̀ékote Amoti birè Esaii Kuyie mpããnáànti náàntò borè,

³ k̀óò nàké ke d̀ò: Okpààti Esekiasi tu tí da nàké ke d̀ò: Yìe nkó diyìe tu meyeñcaàrìmè k̀peri ndi, tí pàkèmu, Kuyie nkuù tí poté kè tí di ifeì. Tí k̀pere d̀onnè k̀upeitèyonku ò ò ítémmè mme onitipòk̀u, kè muwèrímú né ò d̀ònté ò bo nòrímè kè debirèe yènní.

⁴ Kè dè naati tí Yìè nKuyie nha tũ nk̀u bo nkeè Asidii k̀oo kpààti t̀nni wèè ni o ããpòmbè k̀o k̀u sãámú m̀è botí ke bo ò poté yesáàmbè ò k̀u sãámú yè k̀péi. A né k̀u bàntè ku k̀obe bèè k̀páá be k̀péi.

⁵ K̀o kpààti Esekiasi k̀o yetõrè tuokoo Esaii borè,

⁶ k̀o bè nàké ke d̀ò: Tí Yìè nKuyie ntu di nàké okpààti Esekiasi ke d̀ò o k̀òmbùàti bá nduò ò kèè t̀i náànti nè yèè sããm̀bè okpààti Asidii kou t̃ nkè bè ò sãámú yè k̀péi.

⁷ Tí Yìè nKuyie ntu kuù m̀ómm̀onku yóó ò ànnè meyèmmè m̀è bo nte k̀o keè tináànti matì k̀ékò nho cie kè k̀u duó nkè bèè kè nhò k̀u.

*Asidii kóo kpààti wàrimè dipátíri ke bo donné Es-
ekiasi kãm̀b̀uàti
(2 Bekpààtibè 19:8-13)*

⁸ Mèmmè wèè ni Asidii kó behããpòmbè, ò kèèmmè Asidii kóo kpààti ìtémè Dakiiisi ke kòte ke do Dibuna mudoò, kòo kè nhò s̀ntóo.

⁹ Asidii kóo kpààti do kèè Etiopii kóo kpààti Tidakaa kòriní mèmme ke bo ò do mudoò, ke yí kètõ nke d̀:

¹⁰ Nákénè Esekiasi ke d̀: Asidii kóo kpààti tu: A báá yóu kè Kuyie nha duó nkù amáà, kè kù da souté kàa yèmmè ndò mí nhAsidii kóo kpààti n yí yóo p̀nte Sedisademmu.

¹¹ A mómumu nha kèèmu wenwe nhAsidii kóo kpààti ò d̀d̀ dè yehékè teyè, ò yè kùòmè páíí, kè f̀ nyèmmè né d̀o nha bo cootáà?

¹² Kosãã èi nè Anaa kperi nè Desefu èi nè Edeniibe bèè do bo Tedasaa èi de kó ibotí n yembè do kuò ì, i b̀kè na ke ì detáà?

¹³ Amati nè Adipadi nè Daii Sefadifaimmu nè Enaa nè Iwa, de kó yehékè kó bekpààtibè bore?

*Esekiasi bántèmè Kuyie
(2 Bekpààtibè 19:14-19)*

¹⁴ Kè Esekiasi c̀uté dipátíri yetõrè nou mièke kékãa nkédeè, kéta Kuyie ncíètè ké d̀i p̀nte ti Yiè nKuyie nyìkè,

¹⁵ ké kù bántè ke d̀:

¹⁶ Ti Yiè nKuyie Mpakedaa Isidayeeribe tũ nkù, f̀ nwèè kàri a taummè t̀u beĩnkèmbàribè f̀nti ìnkè, f̀ nwèè baké yekpààtiyò yemou yèè bo ketenkè. F̀ nwèè d̀d̀ ketenkè nè keĩnkè.

17 Ti Yiè nKuyie nha bomu, kénté kékeè, sɪnnéní káyà! Keè Sennakedibu da sáámmè.

18 Ti Yiè nKuyie, mómmuɔ nwe yie Asidii kó bekpààtìbè dèèmè ibotí tèi kó yehékè yemɔu.

19 Ke cúu mbe bəatenkaani, kè sì còuté, benitìbè bɛè sì dòò nè idéí nè yetárè, sì í tú Kuyie.

20 Ti Yiè nKuyie tí dɛɛtè nè Sennakedibu, kè ketenkè kó yekpààtiyɔ yemɔuu banté fɔ̀ò tumè ti Yiè nKuyie nhamáà.

*Kuyie ndaámmè Asidii kóo kpààti
(2 Bekpààtìbè 19:20-34)*

21 Mɛmmɛ Amɔti birɛ Esaii tɔ́mmè kè bɛɛ náké Esekiasi ke dò: Ti Yiè nKuyie nyIsidayɛɛribɛ tũ nkù tu kù kèèmu a kù kuònnèmmè Asidii kóo kpààti Sennakedibu kpéí.

22 Ntɛ ti Yiè nKuyie nnàké tì o kpéí:
Siyɔ̀ kó desapùmbirɛ da sènkèrìmu,
ke da daú,

kàa cokù kè Sedisadɛmmu kó desapùmbirɛ da cɔ̀ũ.

23 Mí ndi nYiè nKuyie ntu: Wennì nwe a sà̀nmúmè?

Wennì nwe a ommúmè yɛsáàmbè?

Wennì nwe a sèémmè fɛnònfè?

Mí nKuyie nkùù dò mpáí páí Isidayɛɛribɛ tũ kùà?

24 A baa tɔ́nní a tɔ̀rè kè yè sà̀nmú mí ndi Yiè nKuyie nkuà?

Ke nàké ke tú a naasɛ́ɪ kpeń̀nì mɛ̀è kpéí nte,

kàa dèke Dimaa tārì yómmè,

ke ta Dimaa túúkù cuokè,

ke kɔ̀ũ detekperè bè tu dè sètìrì nè siperésì?

Ke tùòke ditārì yontényómmè detie nsũ deà?

25 Ke béi nke tú a keúmu sibíí betə̀bè ciɛ,

ke yà betòbè tenkè kó menie
 nke na a naàcètè mèmáà,
 ke Ìtinné Esibiti kó ikó nyìi tukúnè kukó ndiekù
 Niidi.

26 A né í yé ke dò mmí nKuyie mmî pĩ nde kó
 mutõmmú,
 nè dimònni kòtírì mieke nke,
 n tããtémè ke yé n dò nkédòòmè,
 ke yóó me dòò di mmònni.
 Mîi do da tããté,
 kàa bo può nyehékè iduotí fité yè ké yè dèíté.

27 Kè de kó yehékè kòbee dónté muwērímú kè dèe bè
 kpeí,
 kè bèe di ifei, késááténè timútì,
 bè í yóó ncáánnè memúyòòmmè, bè yóó dontenè
 tiyòyienti,
 nè timútì tii ò yè tacadopòtè ìnkè
 kékpeío bá ti mònni í tùòke.

28 A kpeti matì í bo tii m bìinnìnè,
 mí nKuyie! Kàa kàri n yému,
 kàa yèti n yému,
 kàa me n tati n yému,
 kàa mieke m peike n yému.

29 A n yè mèè kpéi nkemieke, kè tepòtè da deuté
 deè te, kè n yóó tōnné a ònni mumámáá,
 kéánné a nùù tisāndánti ke da dete,
 képoonné a nacèfòtè kékpeñné a cie.

30 Esekiasi, nte dèè yó ntú mebenkùmè: Di
 mbenni di yóó di tidiiti tii ìnké tì nti, dibenni

terì kédi tididenti, dibenni tǎǎnnì kébuotí kékǔũ, kéfíúkú detie mbè tu dè fínyĩ kétǔũ de be.

³¹ De mǎnnì Sudaa kǎbe bèè bo nkpaá, be cǐè mbo ta ketenkè kè be bakεε peité yebe.

³² Sedisadεmmu nwe, bèè bo yenté bè yètìnímè, Siyǎǎ tǎrì ndi bè yètìnímè.

Ti Yiè nKuyie Mpaakedaa ti dó mǎè kpéi nkè dè deu te kòò yóó mè dǎò.

³³ Kè tìi tukúnè Asidii kóo kpààtì, nte ti Yiè nKuyie nnàké tì o kpéi: Mí ndi Yiè nKuyie mmî tu ò í tati di nheì, ò báá di tǎũ ipie, nhò mè mbáá di donè tidǎpìtì, yoo wèe ǎnné di duotí mutǎǎ nkéna kéta.

³⁴ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú ò í tati di nheì. Ò wǎti ke bo poo nhò kèténí kùù ce nku kékonnè.

³⁵ N yó nkǎnkému di nheì ke di deeté n yètìrì kpéi, nè n kóo tǎntì Dafiti kpéi.

*Asidii kǎbe cokémè kè bèè kuò Sennakedibu
(2 Bekpààtìbè 19:35-37)*

³⁶ De kó keyènkè kè ti Yiè nKuyie nkó ditǎnnìi kǎtení Asidii kǎbe kó dihǎǎpònkari, kékuò benitidaabè tekǎùpíkùtè nè sikǎùpípísìni nè sikǎùpísìnùmmù (185000). Kè dǎe wenté kè bè nsǎ mbecírìbè beè mǎà dúó dúó.

³⁷ De mǎnnì kè Asidii kó okpààtì Sennakedibuu uuté o ǎǎpònkari kǎité kékò nkémbo Ninifu,

³⁸ kéta diyìè marì o bǎò Nisidǎki tou kǎnnínkú di ìkè kòò bí Adamεdεki nè Sadetisεε kè bèè ò kǎũ disìè kékúò, kécoké, kékǎte Adadati εi, kòò birε Eda-Adonni sǎoté o kpàtì.

38

Esekiasi muokemè kè Kuyie nhò mièkùnnè (2 Bekpààtìbè 20:1-11)

¹ Dε κό dimònni ndi Esekiasi muokemè kέduúnnè mukũũ. Kè Kuyie mpãánáãntì náãntò Amoti birε Esaii kατε o borè, kòdò nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie ntu a tũntε a cĩètè kpeti a í yóó foute a yóó kúmu.

² Kè Esekiasi tũntε o ìkè kέcuó nkumarí, kέkuónnè ti Yiè nKuyie nke dò:

³ **Áú!** Ti Yiè nKuyie n da báámmu n kuó mmesémmè! A yémmu n da tũmmè nè n yèmmè memau, ke dαari a dómè. Ò me nyĩ kέkuó.

⁴ Dε mònni kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Esaii ke dò:

⁵ Kατε kénáké Esekiasi ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie, nho yààri Dafiti do tũ nkù n tú: N kèèmu o báámmu ke yà o ñonnieti koò yìé yebie ntepiítè nè yenùmmù.

⁶ N yóó ò deetému wenwe nè di nhèi Asidii kóo kpààti ñou miεke, n yó nkānkému di nhèi.

⁷ Nte mí ndi Yiè nKuyie, n yóó be benke mèè benkùmè kòo banté n yóó dαòmè m béi ntì.

⁸ M bo duó nkè medéè mbótí kέmmòke Akasi maá yèè detisàkè tepiítè, kè medéè mmènkeε bótí yedetisàkè tepiítè, kè mè do dàtínné yèè detisàkèε feité.

Esekiasi miεtémè késãnte Kuyie

⁹ Sudaa kαβε kóo kpààti Esekiasi do muoke kέmiεté, kέwãri fèè yènffè nfe die.

¹⁰ Mí n yèmmè do dò n yóó kúmu bá n we mu nyí tũðke yè cuokè.

N yèmmè do dò n tati kudənkù nku
ke pàà n we sonye yèè kpaá.

11 N yèmmè do dò n ténke í yóó yàmu,
n Yiè nKuyie ketenkè kie nyínkè.

N do í yé ke dò, m bo yà onìti ketenkè ìnkè.

12 Bè còóté n fòmmu mmu
bè òò còóté mèè botí dinaacēnfij,
n kpéú n fòmmu mmu
o yaàdùòti òò kpéúmè kuyaàyónkù,
kékéété mupààkómmú
dè bo nyóó yí kuyuoku kàa n dèèmu.

13 Dè bo nyóó wenté kè mukũũ nni nnamu,
kù cáà n kũò nye dicìricìrì kōmē.
Dè bo nyóó yí kuyuoku n Yiè nkàa n dèèmu.

14 N do kuò tekpàncéndéitè kōmē mme,
ke kuò ndikpetinónkperi tēmè,
ke bóú nkeìnkè sáà ke n nuò nkpei.
N Yiè nKuyie ndè n bimu yàa n deeté.

15 M bo béi nke dò ba?
M bo náké ònti n Yiè nKuyie?
Kuù mè nni ndòòmè,
n kéri ke yònti n kònti nti n fòmmu muməu miēke.
M bonè meyeñcaàrìmè mme.

16 N Yiè nKuyie nè a kó mesàà nkpréi nke n fòùmè.
A kó mesàà mmeè te kè n kpaá ke wei,
fóò m miékunne ke wète ke n duó mufòmmu.

17 Kè n kó meyeñcaàrìmè náá ndiwèl,
a n dómu ke n dènnení mukũũ nkó difòtìrì miēke,
ke bùtinné n yei mmeəu.

18 Ke yé bedəmbè í da sántímè,
becírìbè í da sántí,

bèè bo kudombiùkù bè ténke báá na kédenteni
a túmè timómmonti yiè.

19 Befòùbè beè maa yóó na ké nda sántí,
m me nda sántímè yíe,
bá wè kòò nnáá nho bí a túmè timómmonti yiè.

20 N Yiè nKuyie a n deetému
kè ti yó mbie ntikùtìdùùtì a cǐètè miéke
ke da sántí,
ti fòmmu muməu miéke fǒ nti Yiè nKuyie.

21 Kè Esaii dò bèe waanní fikíe kó yebe kénante,
kéwaare Esekiasi mənne kè dèe yíe nkòo miété.

22 De do sǐ Esekiasi bekému Esaii ò yóó yà mèè
benkùmè kébanté ke dò nhò bo wēte kéta ti Yiè
nKuyie ncǐètè.

39

*Esekiasi cəutémè Babidənni kó yeheikəntǒrè
(2 Bekpààtìbè 20:12-19)*

1 De kó yemòrè miéke nke Badadanni biré
Medodaki Babidənni kóo kpààtì kèèmè Esekiasi
muəkemè ke miété, kətənnənní benitìbè dipānni kè
bè bo ò dɔu.

2 Kè dèe narike Esekiasi kòo bè benke o kpàtì ti
sòri kùù dieku nè timátì péítì nè mesəə nnè tihúúntì
nè mekòsààmè. Kòo bè benkenè o kpàrìnentì sòri
dè. O kó yesòrè yeməu cénke. Dèmarè í nsú nhò
í bè benke dè tekpààtìcǐètè yoo o mómmuə nho kó
tecǐètè.

3 Dè yǐ memme kè Kuyie mpāānāaṅtì náaṅtòo
Esaii kəto o cǐètè kóò beke ke dò: Benitìbè bèè kətení

a cīḗtè bè yē mba? Bè yènní de? Kè Esekiasi dò: Bè bonní dihèi dètiri ndi Babidònni.

⁴ Kè Esaii dò: Bè yà ba a kpààtīcīḗtè? Kè Esekiasi dò: Dèmarè í sùó n yí bè benke dè n sòrè yemou mieke.

⁵ De mònni kè Esaii dò: Kénté ti Yiè nKuyie Mpakadaa yē n da náké tì.

⁶ Kuyie ntu: Dè kpaanímu kè bè bo túóté dèè kó dimàà bo a kpààtīcīḗtè mieke kékònnè Babidònni. A yembè do kóu dè, kèntò kètuokenèní yíe, dèmarè í yó nkpaá.

⁷ A mómmuo nha bí a peité ì, bè bo í pīrmú kékònnè Babidònni, ké bè fòmmu ké bè pīnné tekpààtīcīḗtè mieke mutōmmú.

⁸ Kè Esekiasi dò: Ti Yiè nKuyie nduó nkàa n nàá ntì wennimu. Nè o yèmmè mieke ke né tú kè kunaatí cénke bo n kó dimònni kè tìmatì í n kòonnè.

KUYIE NYÓÓ BÁNTEME ISIDAYEERIBE

40

Kuyie nnàkémè kù yóó deetémè ku kòbe

¹ Kè Kuyie mbéi nke dò:

Yáúkùnnè n nìtìbè kòntì, ànnénè be dikòmbùò.

² Yáúkùnnenè be kòntì, náké be ke tú, mí ndi Yiè nKuyie n tú:

Bè yèmu mudaatōmmú mieke,

nh ùtému be yei,

n do bè díí mmesémmè mme mediè,

ke fóó mbè n dòò dè.

3 Metammè mamè mɛɛ pĩɛkù tɛdɔntè kó dikpáà
miɛkɛ kɛ tú:

Keuténè ti Yiè nKuyie kuce.

Keuténè Kuyie nti tũ nkù kuce ketempéikè.

4 Ítinné itāfuɔ nyimɔu,

yɛtārè nè yɛtɛrè kè dèɛ enne.

Kè dèɛ ikú ikú kè dèɛ maate

kè yɛtārɛɛ naá nkubiriku.

5 Dɛ mɔnni ndi ti Yiè nKuyie nyóó benkemè ku
kpeti,

kè benitìbè bɛmɔu ti yà.

Di Yiè nKuyie nkuù tì bɛi.

6 Kè n keè metammè mamè, kè mè tu: Pĩɛké!

Kè n dɔ m bo pĩɛké ònti?

Kè mè dɔ: A bo pĩɛké tì tu:

Benitìbè í cáánnè timúti,

bɛ wenniku donnè mutepóó nkɔku nku.

7 Timúti ò kpeímu kè ti póó mmóté,

ti Yiè nKuyie nkó kuyaaakù fuute dii mɔnni.

Mómumu nwe benitìbè í cáánnè timúti.

8 Tì ò kpeímu kè ti póó nyote

ti Yiè nKuyie nkuù kó tináaanti mɛ mbomu sãã.

Tináaasàati bè dɔ nképiɛké tì

9 Díndi Sedisademmu kɔbɛ dekenɛ Siyòò tãri,
pĩɛkénè mɛdiè.

Pĩɛkénè kɛ bá ndé.

Nákénè ti Sudaa èi kɔbɛ kɛ tú

ti Yiè nKuyie nti tũ nkù kèróomu.

10 Ti Yiè nKuyie nkéróomu nè muwɛrímú,

ku wɛrímú muù tɛ kè kù baké.

Kù kèróomu kɛ tɔ tiyɛti kè ticuuti ni ku ìkè.

11 Kè kù yó mbè ncēmú opecēnti ð ncēmú m̀ o
 pe
 kù ní yóó youte ku bakù nku ḱtíí nku pe,
 kénhúúkú ku pebí ke kpaake ku peyōti.

Kuyie nkùù d̀̀d̀ kēĩnkè nè ketenkè ku cii ndeumè

12 We mbo na kébenné dàméèrì kó menie nnè o
 nòùtè?

We mbo na kébenné tiwetì nè o nòùtè?

Ketenkè mè nduó ke mamè,

we mbo na kéǎnné ke tǎǎ ndinaabuu?

We mbo na kécōnné yetārè nè sitǎǎ o biètè ïnkè.

13 We nyé ti Yiè nKuyie ncii mmàmè?

We nkù duò nyitié?

14 Nè we be sènni ke pèté mecii?

We nkù benke tibeénti tii sié?

We nkù benke mecii?

We nkù benke meyíétimè kó kuce?

15 Kuyie nyìikè yebotè kēĩnì

ke d̀̀onnè dinésĩmbàù ðð dúótémè mme tenaate
 mièke,

Ke donnè fetárfè ð ndakémè cidóò ïnkè.

Ketenkè kèè soké dàméèrì cuokè

ke kó benitibè d̀̀onnè kutǎǎyukú nku kuyaa kù tó kù.

16 Dimaa kó detie nyí sannè ke bo ntuòtinè ku
 wũòtònni.

Iwũò ìì bo Dimaa túúkù mièke,

ì me nyí sannè bè bo ì fiémè kētuò nku wũòtònni
 ïnkè.

17 Bá kè yebotè wēnné yeməu Kuyie mborè,

yè í t̀̀òke d̀̀emarè,

kù yè ẁ̀ó ndetètirè nde.

Kuyie nyí məke ti bo kù d̀̀onnenè mù

18 Ti bo donnènè we Kuyie?

Ti bo dɔ̀ ba ke kù dònneɛ̀?

19 Tetenkaanìtáa kè ba?

Omáátì weè ɔ̃ yiε ntimátì kéuté kè dèe naá
ntetenkaanitè,

wèè màátì mεsɔ̀ nkòo tɛ̀ dàri mεsɔ̀
ké tɛ̀ càtinné timátì péitì kó demámánnè.

20 Kòo cīrii waá nkudɔ̀ kùù í duri

kéwaá nwèè nɔ̀ nke céú sitenkaanii,

kòo ò cìéké tetenkaanitè tɛ̀ yó nfííkú ke bá nnapú.

21 Di mu nyí banté wèè dɔ̀ kutenkàà?

Di í tì kèèà?

Di í tì yéà?

Bè í tì ndi nàké nè dimònnàà?

22 Kuyie nkpaàtikàri bo kéĩnkè nke

kuù pité tiwεti kuyààkù kōmε,

ke tì pĩnte kè tì dò nkutouku

bεnitibè de mbo kè kù bè wùónnì kè bè dò nsikēũ.

23 Kuù ɔ̃ nte kè bèè tu sikpaàtibíi kè bèe naá ndetetirè,

kuù ɔ̃ nte kè bèè baké kè bèe naá ndetetirè.

24 Bè ɔ̃ nkpaá ke í kàri, kénkpaá ke í fiíkú,

bε cīē nhō nkpaá ke í ta ketenkè

kè ti Yiè nKuyie mbè fùute kuyaakù nku kè bèe kpeí.

Kè kuyaakùu bè tùóté tefòdóntè ɔ̃ tùótémè

tímúkpetì.

25 Mεm̄mε kè Kuyie mbéi nke dɔ̀:

Di bo ndonnènè we mí nKuyie nkùù dò mpáí pái?

We nni mmànnè?

26 Bóúténè kéĩnkè, wénténè káyà,

we ndòò siwãã, we nsì cònné bá tɛ̀ tɛ̀ kó mεfiè?

We nte kè sì yènnì difínnì

ke kéri bá tè te dò nkénkérímè?
 Kòò sì yu bá tè nè te yètìrì
 de yiè nwērímú deumu kòò kpehìní.
 Deè kpéí nte kè tèmátè òó yí nkpa ò sì yu dè.

*Kuyie nhòò wēte kédúmmè ku kòbe bèè cīte
 muwērímú*

²⁷ Díndi Isidayεeribe Sakòbu yaàbí,
 dè dòmmè kè di tú mí nKuyie n yí yé tì di tuòkùní?
 Kè di yèmmè dò m búútóo di kpeti?

²⁸ Di í tì yéáà? Di í tì kèèà?

Di Yiè nKuyie mbomu sáà.
 Kuù dòò kutenkù kumòu, kù òó í nhòu.
 Dè òó í nkù bì!
 Ku cii nyí mòke kumànkù.

²⁹ Kuù òó yíé muwērímú wèè òu,
 kédúó ntikpeti wèè cīte.

³⁰ Bèbèmbè òó òumu kényĩke
 kè bεdácεmbèε cīte kédò.

³¹ Bèè me mbúó ti Yiè nKuyie nkuù ò mbè yèútí
 muwērímú,
 ke bè pīnni be fètì itúúkè òó yīmè képuu,
 kè bè ò ncokù ke báá òu.
 Kè bè kèrí bè báá keè tihòùtì.

41

Kuyie ntāātémè ku kóo nìtì kòò kèríní

¹ Kè Kuyie mbéi nke dò:
 Díndi ketenkè kèè soké dàméèrì ke kòbe yīnè yúóó,
 kékénté kékeè n tú mù.
 Yεbotè yemòu kòbe, túóténè tikònyauti,
 kékòtení kè ti máá kébeké.
² Míi ínní okpàrìnuònti diyìè yìèní kèè bíékè,
 kòò bo tūntε diheì

bá kòò kòte kèè bíékè weè nò.
 Míi duó nkòò na yebotè ke yè baké
 kè ye kpààtìbè ò bùó
 kòò yè yòurí nè o siè
 kòo pie nyè cíenko kuyaaakù òmmè timúkpetì.

³ Kòò yè bètì ke dò nhò èinte

bá o naàcèi í tuòku ketenkè

bá dèmarè í ò dòò.

⁴ We nte kè dè dòò?

We mpī nde kó mutōmmú?

Wèè dènnení wènwè fènitíyanfè nè dimònnì.

Mí ndi Yìè nKuyie mmí nwe!

N do bomu mēketimè ke kpaá bo,

ke yó mbo sáã.

⁵ Ketenkè kèè soké dàmmèrì ke kòbe

dè yàmu kè be kòntì au.

Kè itemmàнке imòu kòbe kpreutí,

ke iiti ke tíkííní.

⁶ Ke teé mbetòbè,

bá wè kòò nàá nhotòu ke tú o kòntì nýau.

⁷ Wèè màátí kòò yàúkùnkò wèè dàrì mesòò nho
 kòntì,

wèè òò anténè timátí kòò yàúkùnkò wèè tò dimátàrì

o kòntì

kè bè tuuté dìi mònnì be tenkaanitè ke dèè,

bè dò tè wenni,

ké tè baakénè sikãũ kè tè bá nnampú.

Kuyie ntāātēmè Isidayēeribe ke bè kānké

⁸ Kè Kuyie mbéi nke dò:

Kénténè díndi n kó betōmbè Isidayēeribe.

Kénténè díndi Sakòbu yaàbí n tãāté bè,

kénténè díndi n népo Abarhammu kó kuwuò.

9 N di wammúní itemmànkε nyi,
kutemmàнку nku n di yùnímè.
Kè n di nàké ke yĩ: Di tú n kó betōmbè,
mî di tããté n yí yóó di dootóo.

10 Di bá nyĩèkù n di bonèmu,
di bá nwéíte wéíte nè iyĩèke, mî di te,
mî di kpénkùńko ke di teénnè
ke di p̄innè n kó dinoyōnkperì.

11 Bèè miεke di p̄ei,
ifei yóó bè p̄ĩmmu kè dèe bè di.
Bèè di wantinè dikpànnì
be w̄erímú yóó deemu kè bèe kú.

12 Bèè do di dokùnè
di bo bè wammú kémónté.
Bèè do di wantinè dikpànnì
bè bo kpaake kénáá ndetètìrè.

13 Mí ndi Yìè nKuyie mmî di te.
Mî p̄i ndi n̄ùtè ke tú: Di bá nyĩèkù
m bomu ke di teénnè.

Kuyie nyèmmè kù yóó teennè Sakɔbu yaàbí

14 Díndi Isidayεεribe Sakɔbu kó kuwuo nkɔbe
díndi bè wùó mbè ke donnè yebiè
díndi bè n̄ù bè sibéú tēmè,
bá nyĩèkùnè.

Mí m móm̄muo m bomu ke di teénnè,
mî yóó di donté, mí ndi Yìè nKuyie, mî béi.
Mí nwèè dò mpái pái
ke di deeri díndi Isidayεεribe.

15 N di d̄ò kè di sákénè dinaakã pànnì ndi dì m̄òke
yenì.

Ke di bo mpuo yetārè,
ke déi sitãá ke dò ndi déi timúkpetì.

16 Di yóó bè cíemmu kè kuyaakùu bè tò,
 tefòdóntè bo bè ìténè.
 Kè díndi né nyānku mí ndi Yiè nKuyie
 n di duó ndii wèi kpréi,
 kèmpòtì mí nwèè dò mpáí páí n kpréi.
 Mí nwèè di te díndi Isidayεeribe.

Kuyie nyóó ceetemè ketempéíkè kè kèe naá nkupúú

17 Besénnìbè nè besīntìbè bè dómú menie
 nke bo yà ke mǎńté,
 kè be níi kpeí nè sinéyēĩ.

Mí ndi Yiè nKuyie n yóó bè teennèmu.
 Míi di te díndi Isidayεeribe n yí yóó di dootóo.

18 Kèè tenkè do tú tedǎntè m bo kè dǎò ikó,
 yebire bo ānné dèè do dǎ nkubiriku
 m bo dǎò ketenkè kèè dǎ nketempéíkè tepútè,
 ketenkè kèè do kpeí wákéré menie mbo pūǎ nke
 miεke.

19 Kè n fííkú ke miεke detekperè
 bè tu dè sètìrì nè bè tu dè àkàsía,
 nè tii tieti pèi bè tu dè mírì,
 nè bè tu dè odífè.

M bo fííkú ketempéíkè miεke,
 deteokùrè bè tu dè sipèrésì,
 nè bè tu dè pinni, nè bè tu dè pèè.

20 Kè dèe yie nkè benitibèe dè yà
 kètotì be yèmmè kèbanté míi dè dǎòmè,
 kényíété míi dè ānnémè, mí ndi Yiè nKuyie
 nkùu dǎ mpáí páí,
 ke di te díndi Isidayεeribe.

Sitenkaanì tumè detetirè

21 Kè Kuyie mbéi nke dǎ:

Mí nKuyie, mmí nSakǎbu yaàbí kóo kpààtì

mî tu: Díndi yebotè kó sitenkaanì
kàtenèní kè m beé ndi kpeti, n náké n è di kpeti.

22 Dí kàtení ke tí náké dèè yóó dɔ̀, di do náké tì, tì dɔ̀ɔ̀?

Yoo di ti náké tì kpaaní ke bo dɔ̀ kè ñsà kè tì bo dɔ̀.

23 Náké n è tì yóó dɔ̀ yemòrè sɔnyɛ, dɔ̀n è mesàà nyoo meyei, kè tí ndè wùó, timòu kè ti dè yà kèbanté di mannèmè mí nKuyie.

24 Díndi sitenkaanì, detetirè di tãũnèmu, di tãmmú mumòu mù tu detetirè nde. Wèè di tãáté kòò tu isíé kou.

25 Mí nKuyie mmî íinní onìti kubakù youú, ò iténí diyie yèní kè nke, kè yuutiní n yètìrì,

ke naùti benìùbè mutáá nkɔ̀mɛ ke bè ùtírí oyaamarì ò nhùtírí mèè botí tiyaatì.

26 We ntì náké nè dimònnì kè dè bo yie nkè tí ntì yé, we ntì pãá kè ti né bo yí tì tu timómmònti, di kòò mòu í na ke tì náké, tì í yènní di kòò mòu nùù mieke.

27 Mî tì pĩéké meketimè Siyãã, mî duó nkè bè náké tináansàatì Sedisademmu.

28 Díndi sitenkaanì, n wènní n yí yà òmòu di mieke, wèè bo na kénáké o yèmmè dòmme, m bo beke we timatì kòò n ténne? N yí yà de yiè.

29 Dimòu di tú siyáàbìsì kàbe mbe, kè di tãmmú tú mutetìmù, díndi sitenkaanì di tú kuyaakù nku di í ã mùmamù.

42

Kuyie ntāātémè ku kóo tǎnti

¹ Kè Kuyie mbéi nke dǎ:

Ntɛnɛ n kóo tǎnti m bo wèè kó difǎnkúò
 mǐi ò tǎāté
 koò dǎ mɛsàà
 koò duó n kó muyaá,
 kòò bo benke yebotè
 dèè wenni, dèè tu kuce.

² Ò í yó nwékute,
 o tammè í yó nkpeńni
 bè í yóó keè o tammè ice miɛke.

³ Ò í yóó bǎóté dipènni dǐi kǎrmú
 ò í yóó kuɔ defitírè dèè kó muháá ndó kékú,
 weè yóó niitè yebotè timómmǎnti kó kuce.

⁴ Ò í yóó yóu o tǎmmú, ò í yóó ɔu,
 kè yàa niiténè kutenkú timómmǎnti kó kuce,
 kè yehékè yèè soké dǎmèèrì cuokè kè ye kǎbɛɛ keè o
 tié.

*Kuyie nnàké tì kù tǎāté wè kòò bo ntú yebotè kó
 kuwenniku*

⁵ Ntɛ mí ndi Yiè nKuyie n tú mù,
 mí nwèè dǎò tiwɛti ke tì pité,
 mǐi ãnné ketenkè nè dèè kó dimàà bo keńnkè
 mǐi duó mmufòmmu benitibè bèè fòu ketenkè,
 mǐi te kè bè wéi ke ceńti.

⁶ Mí nha Yiè nKuyie mmǐi da yùni fǎ nkóo tǎnti,
 ke da duó mmuwǎrimú kàa bo benke kutenkú
 timómmǎnti.

Mǐi da tǎāté ke da kǎnké kàa bo ãnné metaummè,
 mí nnè benitibè ti cuokè.

A yó ndò nkuwenniku nku yebotè cuokè,

⁷ kéwéi ntiyũńti,

kékpeté tikpetíntì,
kédennení bèè bo dibìnnì ké bè tanné kuwenniku
mieke.

⁸ Mîi tu di Yiè nKuyie, n yètìrì ndi memme.

N yí yóó duó n kó tikpetì otàù mǎù.

M báá duó nsitenkaanì n kó disānni.

⁹ Mēdǎ̀rì mē ketimē dǎ̀omu ke dēè.

Kè n di náá mmetēmē mēè kpaanì ke bo dǎ̀,

mē kpaanìmu kē n di náá nke mē mu nyí tǔ̀kēnì.

Disānni kó feyènfè

¹⁰ Deñtènè feyempǎnfè ti Yiè nKuyie nkpéí,

nsāntínè Kuyie!

Díndi bèè cèntì dà mēèrì ñnkè nè dēè kó dimàà bo o
mieke

díndi bèè iténì itemmànke.

¹¹ Díndi bèè bo dikpáà mieke kó yehékè nsāntínè
Kuyie.

Kedaa kó sihekésì kǎbe ndéúkùnkonè Kuyie nyètìrì.

Sedaa tǎrì kǎbe nyíúnè kè diwèi ndi bo.

¹² Nsāntínè ti Yiè nKuyie ndíndi yehékè détiyè kǎbe,
pǐ̀ékénè ku sānni!

¹³ Ti Yiè nKuyie nkèrínìmu okpà̀rìteu kǎme,

ke toñni okpà̀rìnuǎnti kǎme,

ke úú ke pǐ̀ékù,

ke buò nku dootitǎ̀bè feúùfè.

Kuyie ndó kédǎ̀ tì í yóó pǎ̀

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dǎ̀:

Mí ndi Yiè nKuyie ndò nyúóó kè dè mǎntemu,

n yí buò, m pǐ̀ mmáà nè dimǎnnì ndi.

M mǐ̀tìrìmu onitipòkù wèè kuò ndebire o kǎme,

ñ fìumu kè n wemmu èké.

kè bè di pĩ nke kpetínné,
 bè di do mudoò mmu ke fekù di kperε
 òmòu me nyí di dεerí,
 kè bè εί di kperε
 bá òmòu í bo wèè bo yĩ ténnnénè be be kperε.

²³ Di miεke òmòu me nyí totí o yèmmè ti ñnkè.
 We nné yóó totí o yèmmè tìi kpaaní ti kpréi.

²⁴ We nduó nkè di ta meháárìmè miεke díndi Sakòbu
 yaàbí,
 we nduó nkè be εί di kperε ke dè fèkù?
 Dè í tú mí ndi Yiè nKuyie nnaà?
 Di í yie n kpeti díndi Isidayεεribe
 di í tũnne mí ndi Yiè nKuyie n di benke kùù ce,
 di í tũnne n kuó.

²⁵ Dεè te mí ndi Yiè nKuyie
 nkè n còúnní m miεke kó muhǎá ndi ñnkè,
 kè mudoò yonkumu tanní
 ke di fité muhǎá nkǝme tipûti timòu,
 di me nyí banté kè mudoò di kùò
 di me nyí totí di yèmmè.

43

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dè:
 Mí ndi Yiè nKuyie mî di dòò díndi Sakòbu yaàbí.
 Mî di pùité díndi Isidayεεribe
 di bá nyîèkù, mî di donté,
 mî di yu di yètìrì ke di tú n kòbe.
² Kè di senti menie n di bonèmu,
 kè di senti ikó ndi báá òu,
 kè di kéri muhǎá mmieke mù báá di cóu,
 fehǎãdεènfè báá di tuò.

³ Kε yé n tùmè di Yiè nKuyie nku ke dò mpáí páí,
ke di te díndi Isidayεεriβε ke di δεερί.

N yóó duó nkè bèε namu Esibiti kαβε,
kè bè ndò ndi δεετίμè kó tidonti.
M bo duó nkè bèε na Etiopii nè
Sebaa δε εκέ kαβε di kó difṣ̀tìrì.

⁴ N wúó ndímβε,
n yèmmè naatinè díμβε, n di dómu,
n duó mβενitìbè díi kπεί,
n duó nyεbotè díi kó difṣ̀tìrì.

⁵ Di bá nyĩèkù n di bonèmu,
n yóó tónímu di yaàbí ìì bo diyìè yìèní kèè bíékè,
ke tínní diyìè taà kèè bíékè kαβε.

⁶ M bo náké kubakù yóú bíékè kαβε ke dò:

Ténnénèní βε!

Kénáké kucàнку bíékè kαβε ke dò:

Fĩnnènní βε!

Ténnénèní n nitidabí ìì bo di bíékè.

N nitipobí ìì bo kutemmàнку kè ìì konní.

⁷ Bèè kó dimàà tσ n yètìrì, n dòò bè,
mìi bè ànné, mìi bè pìité kè bè bo βenke n kpetì.

Kubotí kùù dò nkénnáá nKuyie nkπεί

⁸ Kε Kuyie mbéi nke dò:

Dennenèní tiyũḡntì,

tì mαkemu inuα, nti με nyí wúó.

Dennenèní yewũḡ, bè mαke yeto bè με nyí yo.

⁹ Yεbotè yεmαu kαβε tínnènní,

kè ibotí imαu kαβεε wεnné.

Di kó sitenkaanìi miεke,

ḡnte pāá ke nàké tìi mè ndòò?

Ἵντε do niité ké tì nàké?
 Tèè nàké tè do tì nàá nkè bèè bo,
 kè bèè kónné tè do tú mù,
 kè ti né yie nke dò tì tu timómmoni.

10 Díndi Isidayeeriibe dîi nàá n kpéí mí ndi Yiè
 nKuyie,

dîi tu n kó betōmbè n tããté bè,
 n dó tì tu di bo bantémè,
 kéyie, nkéyíťé mîi tumè Kuyie,
 kè dè í tú mí Kuyie ntekù makù í bo,
 kùmakù í buoté, kùmakù me nyí yóó buoté.

11 Mí nKuyie mmîi tu di Yiè nKuyie m mää,
 n kó difōnkúò odeetiwè tōu mōu í bo.

12 Mîi nàá mmedeetímè kpéí kè mîi deerí,
 dè í tú tebōtenkaanìtè matè tēè tì ndi nàké.

N dōò dè di kpéí deè nàá n tùmè di Yiè nKuyie.
 Mí nKuyie mmîi béi.

13 N tú Kuyie nku ke yó nkù tu sãã,
 òmōu báá na ké dè fiète n nòutè mieke,
 òmōu báá na képaà n dōori dè.

Kuyie nyité ke còmúmè Isidayeeriibe kpéí

14 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
 Mí ndi Yiè nKuyie nwèè di deerí n dò mpáí pái nwe,
 ke di te díndi Isidayeeriibe.

Nè di kpéí nke n tōmmè benitìbè Babidōnni
 kè bè bo bè do mudōò,
 kè bèè yeinko meniè mmieke nè be bàtōòbè.
 Bembè Kandee kōbe.

15 Mí n di Yiè nKuyie n do mpáí pái nwe,
 ke di te díndi Isidayeeriibe,
 mîi di dōò mîi tu di kóo kpààtì.

*Kuyie nyóó keutéme Isidayeeribe kuce pànkù
tedòntè kó dikpàà miéke*

16 Mí ndi Yiè nKuyie m mû búi,
mí nwèè do keuté kuce dàméèrì miéke.

Mí nwèè do ãnné kuce fenéwuonfe miéke.

17 Mí nwèè do duó nkè sínaséí kété nè sí dèèbè
nè dihãpòntĩnni kperì kè bèe duó,
bá be ténke í nyíté kè be kperere deé,
kufitínhũ ãã cóúté kédeèmè.

18 Di ténke báá dentení dèè pèēté de kpéí,
di bá ntoti di yèmmè dèè pèēté de ìnkè.

19 N yóó dḡḡ dèmarè pànnè nde,
dè feiténímu ke dèè, di í bantáà?
N yóó keuté kuce nku dikpàà miéke,
m bo duó nkè ikó nhãnné ketempéíkè miéke
kémpũḡ.

20 Tikpasĩnti, sikpamḡḡ nè icũo ndiɛyì dè bo n sãnte,
nh ãnné mèè kpéí meniè ndikpàà tedòntè kperì,
nh ãnnémè ikó nketempéíkè miéke,
kè n kḡbe n tãáté bè bo nyḡ.

21 Benitibè n dḡḡ bè ke bè te,
bè bo nni nsãntí.

Kuyie nseimmè Isidayeeribe

22 Kè Kuyie mbéi nke dḡ:

Díndi Sakḡbu yaàbí mû dḡke di yumè
di pètínke m bùtinnému díndi Isidayeeribe.

23 Di í n fèúté dipedapànni ke tuḡ,
di í n fié iwũḡ ke n sãntenè,
n yí di beke ke yē ndí m pã tidiiti,
n yí di kḡkénè ke yē ndí nni ncóunko tihúúnti.

24 Di í donté tihúúnti n kpéí,
di í n tuḡ ndi wũḡ kó mekùḡ,
di pètínke nh ãnné mutōmmú mmu nè di kó meyei,

di n tanné tihòùtì nti.

²⁵ Mîi ùùtí di yei n di dó mèè kpéí,
n yí yóó dentení di yei nkpéí.

²⁶ Dí n dentε di n séí ntì ñnkè
kè ti tì beé nkè bè ti púté
batenè di kpεti di yóó beé ntì kénnaati.

²⁷ Di yiè nketiwè do yetému.

N dènte ke tōnní bè kè bè bo di náké n náaṅtì,
kè bè yete n kpεti.

²⁸ Kè n díí nyífei bèè do pī mmutōmmú n cīètè
ke dèite n nòutè Sakɔbu yaàbí ñnkè, kè bè ì kùò.
N di dootóomu díndi Isidayεεribe
kè di dootitɔbè di na sáà.

44

¹ Kè Kuyie mbéi nke dà:

Díndi Sakɔbu yaàbí n kó betōmbè kénténè!

Díndi Isidayεεribe n tãáté bè.

² Nte mí ndi Yiè nKuyie nkùù di dòò n tú mù,
mîi di pìité di yō pɔutì miεke, kè mîi di teennè
di bá n yīèkù díndi Sakɔbu yaàbí, díndi n kó betōmbè,
díndi Yesudummu yaàbí, díndi n tãáté bè.

³ N yóó cūñnímu menie ketenkè kèè kpeí keñnkè,
kè ikó mpūś ketenkè kèè do kpa menie.

N yóó cūñkomu n kó muyaá nha yaàbí ñnkè,
n kó mesàà ncutoomu a kó feyanfε ñnkè.

⁴ Kè bè bo nkótírí timútì kōme,

tiàtì kòtírímè menie ntaké.

⁵ Yiè nníí bo yí: N tú ti Yiè nKuyie nkou nwe,
kòò tàù yú omáà ke dò: Sakɔbu.

Kòò tàùu wāri o nòutè ñnkè ke dò:

Mí ntú ti Yiè nKuyie nkou nwe,

ke dò weè tu Isidayεeri.

Kuyie mbo kumàà ndi

⁶ Kè ti Yiè nKuyie nyIsidayεeribe kóo kpàtìi béi nke dò:

Mîi tu oketiwè nè osɔnwe mîi di dεerí
n kó difɔnkúò Kuyie ntekù í bo.

⁷ We nni mmànné? De yiè mbéi!

Wèe feinní omáà kédɔɔ dèmarè kè n yà.

Kòo náké dèè dɔɔ nè kutenkù bomè.

Ke n náké dèè kpaaní ke bo dɔɔ.

⁸ Díndi bèè tu n kɔbe di bá nyĩèkù, di kɔm̀b̀ù̀t̀ì bá
nduò,

n die nke tì ndi nàkému nè dim̀ǹǹì ke tì ndi benke,
di tì yému ke bo na ké m púté, n kó difɔnkúò Kuyie

ntekù í bo,
dipèrì marì tɛrì í bo, dii di kánké

di í yé diterì marì kɔme.

Bèè màátí sibɔɔtenkaanì ifei bo bè pĩnnè si

⁹ Bèè dɔ̀r̀ì sibɔɔtenkaanì bem̀ɔ̀ù bè tu detetirè
nde,

mutɔmmú sààm̀ù bè dɔ̀r̀ì mù mum̀ɔ̀ù kè mù tu
detetirè,

kè bè nàá mbe bɔɔtenkaanì kprí,

sì me nyí wúó sì í yé dèmarè,

ifei ìi yóó bè pĩnnè si.

¹⁰ A bo dɔ̀m̀è̀ tɛbɔɔtenkaanitè,

kéyie mmesɔɔ nké tɛ uté,

kè tɛ né í nda teennè tìmatì,

òmmu tɔmmú mmu?

¹¹ Bèè sì dɔ̀r̀ì bem̀ɔ̀ù ifei bo bè pĩ,

benitibè bèè sì dɔ̀r̀ì,

bèè sì cèú, benitibè mbe,

bèè pĩ nde kó mutōmmú,
 bèè tínní bema,ᵛ,
 kufōwaá nnè ifeì dè yóó bè pĩrĩmu.

12 Omáátì weè ãᵛ kééte timátì
 kēpũnné kè tì wũᵛtè kòo má,
 ké tì tũnte ò tì dónémè,
 ké ntì màátínè o wērímu mumᵛ,
 kè dikònnì ò pĩ nhò cĩtemu,
 kè sinéyēĩ ò pĩ nkòò í yà mēniē tihòtì tìi ò na.

13 Kòo yántì títóte kuhōũ kébenné kudᵛ,
 kéníété kécíéké tetenkaanìtè nè o pĩētè,
 ké tè anté kéenne,
 kè tè ndònnè onìtì nè kenitiyìkè kòo tè tanné teçĩētè.

14 Bè ãᵛ kōũ detie mbè tu dè sétìrì,
 kētānké detekperè kutúúkù mieke
 késoó nkè dēe kpenke.
 Bèè ãᵛ fíí nyetepàà
 kè fetafè nyè yóòrì kè yèe kóté.

15 Nè de kó detie nde,
 bè tùòtì mè, bè ãᵛ dé ntòtìnnē kényiiri.
 Kē de ntòtìnnē kébénné mudii,
 kēwēte ké de ndòònnè dibòò
 kénínkú di ìikè kédòò tebòòtenkaanìtè ké ntè feu
 iwũᵛ.

16 Kē níí kééte didakèè kētòtìnnē
 kēpũnné imaa nkécááké kénsànnè,
 kētòtìnnē iteì
 kè dè ncóú nkè bè ìiri
 kè dè bè naati kè bè daú kē tú:
 Àà! N yiiri muhāá.

17 Kē né títóte dikéè sōnni
 kédòò tebòòtenkaanìtè ké ntè feu iwũᵛ,

ké ntè bàá nké tú: N deeté.

18 De yembè í mọke meyèmmè bè í ciì,
be nùò nyii ùũ, mbè í wúó,
mbe yèmmè í bo ke dò mbè bo banté dèmarè.

19 Bè í totí be yèmmè,
meyèmmè í bo, bè í ciì,
ke dò m bè bo yĩ,
m mènòtinnè itèl ke bèhéné mudii,
ke pūhéné imaa nke càáké,
ke bo dọò dikéè tẹrì tetenkaanìè,
kéninku, ke tè bàá,
ndè í tú isọkàà?

20 Kudọú kùù yóó cóúté kénáá mmutápeí,
bè de nduó mbe yèmmè,
be yèmmè meè dauté,
bá bè í yé be yèmmè.
Sibọotenkaanìi í bè deerí
bè me nyí beí ke dò mbè pikú
dè tu detetirè siyáàbìsì kperè.

Isidayeribe í dòmmè kẹyè mbè tumè Kuyie nkọbe

21 Díndi Sakọbu yaàbí dentenèní
díndi Isidayeribe di tú n kó betōmbè mbe.
Míi di pùíté ke di tú n kó betōmbè.
Isidayeribe n yí yóó yè ndi kpéi.

22 Nh ùtè di caàrìmè diwetirì òò kãátóómè mme,
ke dèite di yei yewetisùò òò yĩmè.
Wètènèní m borè ke yé míi di dontémè.

23 Kẹĩnkè kọbe nyíúnè,
ke yé di Yìè nKuyie pĩ mmè mutōmmú.
Ketenkè fū̀ò kọbe nyíúnè,

yeṭārè ìnkè kàbe kè di nyíú,
 titúútì nè detie nkè di nyíú.
 Tì Yìè nKuyie ndeetéṁè Sakòbu yaàbí,
 kù bè benkemu ku dieti, bembè Isidayeεribe.

Kuyie ndòòmè kutenkù ke kù baké

²⁴ Díndi Isidayeεribe, mí ndi Yìè nKuyie mmî di
 donté,

mî di pùité di yō pouti mieke,
 mí nKuyie mmî dòò demou,
 mî pînte tiwetì ke mî pité ketenkè mmáà.

²⁵ Mî te kè bepāābè pāāti náà ndetetirè.

Mî fènte bepāābè bá bè í yé be yèmmè,
 kè mecii nyembè cii nwète defōnkúò,
 mî benke mecii nyembè í yémè be yèmmè.

²⁶ M benkemu n kó betōmbè bie

náà ntì tumè timómmonti,
 mî te kè n kó betōmbè náà ntì dòòri,
 m béimmu ke tú benitibè bo wète kékari
 Sedisademmu,

kóò maá nkéíi nho duotí,
 bè bo wète kémaá Sudaa ekè
 n wèti ke bo íimmu Sudaa ekè.

²⁷ Mí nwèè òò béi nkè dàméèri kũũ,
 n yóó duó nkè dihéi kó ikó nkũũmu.

²⁸ Mî béi nke yĩ, Siduusi tu n tãāté wènwe

kòò bo cēmmú n nìtìbè,

kédòò n dá tì timou.

Weè yóó duó ndinùù

kè bèe wète kémaá Sedisademmu èi,

kémaá n cīètè.

45

Kuyie ntãātéṁè Siduusi ke bo ò pñínè ku tōmmú

1 Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Siduusi kù tããté wè ke dò:

Mí nha Yiè nKuyie mmî da tããté
ke da pĩ n nùtè youte,
kè yebotè bo da bóúté,
f̄s̄ ò yóó t̄s̄ ù bekpààtìbè doobaatí,
n yóó da kpetému yebòrè kéféínko,
yebòrè yó nfeíomu a ìkè.

2 Mî mómumu ò yó nni a ìkè ke ennínko yeterè,
ke può ndisəwũ ò kó yecàkè,
ke keku imátiferí ì pàké yebòrè.

3 N yóó da duó tikpàtì tì sòri tinti,
dèè bo disòri miéke, n yóó dè nda duómumu,
kàa banté mî tumè a Yiè nKuyie
ke da tããté kàa bo mpĩ n tōmmú,
mí nKuyie Isidayeribe tū nkù.

4 N kó betōmbè Sakəbu yaàbí kpéi nkè
bembé Isidayeribe n tããté bè,
beè te kè n da yu kàa bo mpĩ n tōmmú
kéfei nha yètìrì bá a í nyé.

5 Mî tu di Yiè nKuyie
n kó difōnkúò otə̀ m̀ò í bo
kè dè í tú mí nKuyie, kutekù makù í bo.

N yóó da duó mmuwērímú kàa í nyé.

6 M mè d̀ò̀ kè dè bo yie nkè diyie yìèni kèè bíékè
nè dì taà kèè bíékè kəbεε banté mî tumè di Yiè
nKuyie

nkè kutekù makù í bo n kó difōnkúò.

7 Mî d̀ò̀ kuwenniku, mî ãnné dibìnnì.

Mî ã ã diwèi kè mî ò nte kè m̄yeyi ntuəkení.

Mí ndi Yiè nKuyie mmî dè d̀ò̀ri deməu.

8 Kéĩnkè, a kpeté kè kuboouu cúténí,

yewetè cūñnènní mēdeetímè fetaafe ðð cúténímè,
ketenkè a kpeté!
Kè mēdeetímè kó kuyee yenní, kè mēwetímmèe kóté.
Mí ndi Yiè nKuyie mîi dè dðð demou.

Tiyaati ðð í nsei nhoyaamarì

⁹ Kè Kuyie mbéi nke dð:
Wèè sei nwèè ò dðð, de yiè mbo yà!
Tiyaamati bèkú wèè tì maá ke tú:
A dðori ba? Yáà tì ðð yí o tðmmú í wenni?
¹⁰ Wèè bèkú o cice yoo o yð ke tú:
Ba nte kàa m peité? De yiè mbo yà!
¹¹ Mí ndi Yiè nKuyie mí nwèè yètìrì tu kpa meyei,
mí nwèè pìité n nìtìbè Isidayeεribe di bo m beke
ðnti?

Di bo n náké ðnti m bí ìnkè?
Yáà dîi bo n náké n dò nkédò tì?
¹² Mîi dðð ketenkè ke ànné benìtìbè,
mîi pité tiwetì nè n nou,
mîi nàa nsiwãã sì dò nkéncentímè.
¹³ Mîi tããté Siduusi kòð ànné ke bo di deeté.
N yóó tũntemu o ce imou,
weè yóó wète kémaá nh èi kékpènnéni bèè cìété
ò í yóó beke ticuuti yoo tiyeti.
Mí ndi Yiè nKuyie mmîi béi!

Ibotí ùi í yé Kuyie nyi kàrinímè Isidayeεribe borè

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dð:
Esibiti kàbe kó mucóntimu
nè Kuusi kàbe dðð kupotaá nke pèté dè kũntiní di
borè nde,
Sebaa èi kó tidadietì kàriní di borè nde,
kè di bo tì tieke, kè tì ndi tũ nke píítí mēfímmè.
Bè bo nínkú di ìkè, bè bo ndi báá nke tú:

Dîi mǎà borè nde Kuyie mbomè,
Kuyie ntekù makù í bo kupíkù makù.

15 Mómмуо nha tú Kuyie nku a né í fei nhamáà.
Fǎ́ nKuyie nyIsidayεeribe tũ nkù, fǎ́ nhOdεetíwè.

16 Bèè dǎ̀rri sitenkaanì ifei yóó bè pǐ́mmu, kè bèε
sǐ́nné,

dè bo bè di kè bèε cíété.

17 Díndi Isidayεeribe biε ti Yiè nKuyie ndi dεetému
sǎ̀à
ifei í kpaá bo di pǐ́ ndè í kpaá bo di di nè di bo
mbomè.

Kuyie nyí nàké Sakɔbu yaàbí ke sɔ́nne

18 Nte ti Yiè nKuyie ntu mù:

Mîi dǎ̀ kεĩnkè,

mîi piíté kεtenkè, mîi kè fií,

n yí kè dǎ̀ kε feínko

n kè dǎ̀ kè benitibè beè bo nkè ã,

mîi béi nke tú:

Mîi tu di Yiè nKuyie, n kó difǎ́nkúò kutekù makù í
bo.

19 Kè Kuyie mbéi nke dǎ̀:

Mí ndi Yiè nKuyie n yí náá ndisǎ̀rri

n yí nàké timatì kufǎ́á ndibiìnnì miεke.

N yí sǎ̀h́tε ke nàké Sakɔbu yaàbí, kè n tú bè n wammú
dεtetirè.

Mí ndi Yiè nKuyie nh ãǎ́ nàké dèè wetí dènde

dèè tu demómmanne n de nnáá.

Yεbotè yóó ceetεmè

20 Díndi iwуо nyìi kpaá ke fòu tíinnè kékotení.
Kεtenèní dimou.

Bèè tauti sitenkaanì idéí kpesi ke sì bàá ndi í banté.

21 Senninè kénáké di yé tì,
tíinnè kébenke mebenkùmè kè bè di púté.

Be miéke we m pǎá ke nàké?

We ntì nàké nè dimònnì?

Dè í tú mí ndi Yiè nKuyie naà?

N kó difōnkúò Kuyie mmakù í bo
ke wetí, ke deeri.

Kè dè í tú mí nkutekù makù í bo.

22 Díndi ítemmànké imou kòbe
wèētēnēnì m borè kè n di deeté.

Mì tu Kuyie

n kó difōnkúò kutekù makù í bo.

23 Mí nKuyie mì pàrikè

mì tì bēi nnè n nùù,

tì tu timóm̄m̄nti nti,

tì í yóó pàà,

bá wèè nìti bo nínkú n yìikè

ba kùù botí kè kùù bēi nke dò:

Ti bo nyíé nha kpeti

24 Bè bo nnáá nke tú:

Ti Yiè nKuyie nkuù dòòri dèè wetí ke kpeñnì,

bèè miéke do m péi

kè bēe kōtení m borè nè ifei, kénsĩ.

25 Dè mōnnì mí ndi Yiè nKuyie nkè n duó nkè di na
di dootitòbè,

díndi Isidayeeri be kó kuwuò nkè di mpòti n kpéi.

46

Babidōnni kó yebokè báá na kébennénè Kuyie

1 Tēbōatenkaanitè bè tu tē Bēedi tē bíimmu,

tēbōatenkaanitè Nēbo domu,

di do tounko s̄i tenkaanì iwũō ke sì dèúkunko,

sì naá nyiwũã kó yetuo nyε,
iwũã sì òùnèmu.

² Sibɔɔtenkaanì bíimmu,
sì wěnnému ke do,
sì í na ke dεεté simáà,
bè sì tɔmu ke kũntinè betɔbè ciε.

³ Kénténè n tú mù, díndi Sakɔbu yaàbí,
díndi Isidayεεriβε bèè kraá,
díndi n tɔ bè nè di yɔbè pɔuti miεke,
díndi n te bè nè bè di púómmè.

⁴ Nè di bo kótémè n yó mme ndi dò,
nè diyùpèitì miεkoo n yó ndi tɔmu,
mĩ pĩ ndε kó mutɔmmú ke yó mmu pĩ,
ke yó ndi ceú ke di dεεrí.

⁵ Di bo nh ennenè we kè tí mma?
Di bo ndonnenè we kè ti ndò?

⁶ Benitibè ɔɔ yóótému be yaàγòrè mεsɔ,
kécɔnné timátì péitì cidóò,
kéwaá nhomáátì, kòò bè dɔò tetenkaanitè.
Kè bè nninku te ìkè ke tè bàá.

⁷ Kε tè tɔuti, ke tè buuti,
kè bè tè cònné dè tè ndε ncómmú.
Kè bè ta tìmatì miεke ke tè kuónnè tè báá cóuté,
tè báá bè dεεté.

Medεεtímè í dētirimè

⁸ Díndi di ndè yé, ke kprénkũnne dimáà,
totínè di yèmmè, díndi bèè yetírì n kpεti.

⁹ Dentenèní tìi dɔò nè dimònnì,
n tú Kuyie nku kutεkù makù í bo,
kè dè í tú mí nhotòu mɔu í bo,
ke n dònne.

¹⁰ Mĩ ɔɔ náké nè dimònnì tìi yóó dɔò,

nh ãã ti nàkému kè tì kpaaní tì me mbáá paà.
Kè n yĩ n yóó dɔ̀dɔ̀ tì nh ãã ti dɔ̀dɔ̀mu.

11 N yùní fetúúfè * nfe diyie yiení kèè bíékè,
dihèi detirì ndi n yunímè onìtì wèè yóó dɔ̀dɔ̀ n tããté
tì,

n nàké tì, tì yóó tuàkení,
kè n tããté tì n yóó ti n dɔ̀dɔ̀.

12 Kénténè n tú mù dín̄di itookperí yembè,
dín̄di bèè dèténè timóm̄m̄nti.

13 Nh autóomu ke bo dɔ̀dɔ̀ timóm̄m̄nti,
m bo dɔ̀dɔ̀mè timóm̄m̄nti dè í kpaá ke dètirì,
n tɔ̀tému ke bo deeté n nìtibè,
n yóó deetému Siyã̄̄ èi,
n yóó duóm̄mu n kó tikpetì Isidayeeriβe.

47

Babid̄nni èi k̄βε domè

1 Dín̄di Babid̄nni èi k̄βε,
cúténè kékari ketenkè
f̄̄ mBabid̄nni èi bè do í káá nwè,
karoo ketenkè a kpàtì í kpaá,
dín̄di Kandee èi k̄βε.
Bè ténke í yó ndi yu ke tú bewennibe, besààbè.

2 Túóténè kunàntèmbiku kén̄aa mmuyuo.
Dáténè tiyààtì di ìkè, kéfeínko,
deennè di yààtì kéfeí ndi kpèrè,
kén̄a késénté kukó.

3 Kè di f̄̄̄ feité, kè bèe yà di fei,
m̄i yóó peite,
òm̄u í bo wèè bo yete.

4 Kuyie nkuù me nyè,

* **46:11 fetúúfè:** Kuyie ndòò dináānhántirì ke dó k̄yĩ Pedesi kóo
kpààtì nwe. Wénté 41.2.

kè tínti Isidayεεribε bie
 ti kòò donti tú ti Yiè nKuyie Mpakεdaa
 wèè dò mpáí páí,
 κε ti te tínti Isidayεεribε.

⁵ Babidənni εì kəβε,
 karinè κε yĩ só,
 sərínè dibìinnì miεke
 κε yé bè ténke í yó ndi yu κε tú bèè baké yεkpààtiyə
 τεγέ.

⁶ M miεke κεè do yè n nìtìbè,
 n dímmu n te bè ifei,
 m bè ānnému di nəu miεke,
 di με nyí bè kuó mmesémme,
 κε toummu βεdakótìbè γεtuə cέéyè.

⁷ Kè di yèmmè dò ndí yó mbaké sáà,
 bá dí í toti di yèmmè tìi dòòri ti ìnkè,
 di í dààte κε dò ndè məke kumànkυ.

⁸ Di mmənnì kénténè n yé mmù, díndi bèè dòòri di
 dómè.

Díndi bèè kàri bètèìì, κε náá ndi yèmmè miεke κε tú:
 Kè dè í tú tínti otəu məu í bo,
 kè di yèmmè dò ndi í yóó naá mbekúpobè,
 κε yé κε tú di bí í yóó kú.

⁹ De kó μεborime μεδέ yóó di tuəkenímu,
 dimənnì dimáà, diyìè dimáà.
 Di bí yóó kúmu, di yóó naámmu βekúpobè,
 dè yóó dəəmu bá kè di dó di dəə denitinənkperε,
 bá kè di dó dí tì beé n di bəkè.

¹⁰ Di do tǎ dimáà ndi di nəmmè κε dəəri
 denitinənkperε,
 di ə ndəəri dè κε náá nke tú: Òməu í ti wúó,

di kó meciì nnè di kó meyiētíimè deè di fènte,
 kè di náá n ke tú: Kè de í tú tínti òmòu í bo ke ti dònne.
¹¹ Meyeñcaàrìimè meè di doti, di í yóó na ké mè cònné,
 meyei ndiemè meè di tati, di í yóó na ké mè yenténè.
 Bepòmbè beè di doti dimònni òimáà.

Di do í dake bèè kpéí.

¹² Sòoténè kéndòari denitinònkperε ke beeti yebakè,
 di duó ndè òimáà nè di bíkémbénti,
 kè de naati di pété mucóntimu, kè de yie ndí kpenke.

¹³ Di òu bèè borè tipāāti bè borε?

Bèε katení ké dí teennè,

bembe bèè bòú ntiwetì ke wéí siwāā,

ke náá ntìi dò nkétuakení bá wèè tànku.

¹⁴ Di sàāténè timúkpetì nti kè muhāā nyóó di cóuté.

Di í yóó na kéyenténè de kó muhāā.

Mù í yó ntú musámòpòmù bè pūūnè mù pēē,

yoo bè òò tòtìinne mù kedekè kényiiri.

¹⁵ Tii yóó tuakení di kó benitinòmbè di òu bèè borè
 nè di bíkémbénti.

Bè yóó cíétému bemáà bemáà,

be kòò mòu í yóó na ké di deeté.

48

Ti Yiè nKuyie nhōō nákému kè ti né na kédòò

¹ Díndi Sakòbu yaàbí kenténè,

díndi bèè pòtìnnè bè bo ndi túmè Isidayεεribe,

díndi Sudaa kó feyanfè kòbe díndi bèè pàrikunè ti Yiè
 nKuyie nkó diyètìrì,

ke yu Kuyie nkùù te Isidayεεribe ku yètìrì.

Dè né í tú nè timóm̄m̄nti nè m̄wetímmè miεke.

² Díndi bèè pòtìnnè bè bo ndi yumè ke tú diheì sààrì
 kòbe,

díndi bèè dàrìnè dimàà Kuyie nke tú Isidayεεribe kó
Kuyie nkuù yètìrì tu Mπακεδαα.

³ Ti ketiti tìi yóó dṵṵ n tì nàké nè dimònnì ndi,
ti yènní mī nùù, mī tì bēi ke pānke tì ta mudṵṵrìmù
ke tì dṵṵ.

⁴ N di yému nè dimònnì kè di tú kubotí kùù í yíé
ntìmatì,

kè di fṵṵnì do nkumátìdṵṵ kè di to kpeñnì.

⁵ N tì ndi nàkému nè dimònnì, di tì kèèmu kè tì né na
ke tṵṵkení,

kè dè bo yie nkè di báá yī di bṵṵkè yeè dè dṵṵ,

kè di yèmmè bá ndò sibṵṵtenkaanì siì te kè dè dṵṵ.

⁶ Di tì kèèmu ke yà tì dṵṵmè,

di í dṵṵ nkè tì nàkàà?

N di náá ntì di mmònnì tì tu tipàntì nti,

tì sòrimu di mu nyí tì yé.

⁷ Tì buoté bàmbà nwe, tì do í bo nè dimònnì,

di mu nyí tì kèè kè dè í tú yíé,

kè dè bo yie nkè di báá yī di do tì yé nè dimònnì.

⁸ Di me nyí kèè tìmatì di í banté tìmatì,

nè dimònnì tìmatì í taà di to,

n di yému kè di tú benitidṵṵnibè ke yetírì n kpeti nè
bè di peiténímè.

⁹ Nè n yètìrì kpéi nke m bónkùnnemè m miεke,

nè n sānni kpéi nke n kpaá ke di mṵṵkenèmè
meminnímè deè te kè n yí di deite.

¹⁰ N di tíi mmuhǎá mmu dè né í tú n dṵṵ kécṵṵte
mṵṵmamù

n di tanné mεfṵṵtímè kó muhǎá mmu

ke bo di yááké.

¹¹ N yètìrì kpéi nte kè m pī mmutṵmmù,

ke yé n yí dómè n yètìrì caàrè, n yí dó n toté nè òmòu
n sǎnni.

Kuyie n tǎātémè Siduusi ke bo ò p̄h̄nè mutōmmú

¹² Díndi Sakòbu yaàbí kenténè,
díndi Isidayεeribe n yu bè,
m̄i tu oketiwè ke tú osonwe.

¹³ M̄i dǎò ketenkè nè n nòùtè,
kè m̄i pité tiweti,
kè n dè yu dè kòrinímu mecǎã.

¹⁴ Tíinnè dimòu kékeè, onìtì n dó wè,
wèè yóó dǎò Babidònni kòbe n dómè,
ò bo cēēre Kandee kòbe.
Di miεke we ntì nàké nè dimònni.

¹⁵ M̄i mómumuò ntì b̄i,
m̄i ò yúní, m̄i duó nkòò kàtení,
o tōmmú yóó yíemmu.

¹⁶ Tóónnènní m borè kékeè,
nè dè ketémè kè n nàámmu,
kè dè tùàkení ke n sǒh̄té.

Tū mbanténè ke do ti Yiè nKuyie nkuù n tōnní
kè ku Yaá nni mbonè.

*Kè Isidayεeribe do nyié nKuyie nkpeti dè na mbè
dòm̄mè*

¹⁷ Ntènè di Yiè nKuyie ndi kóo donti,
wèè dò mpái pái ke di te díndi Isidayεeribe ò tu mù,
mí ndi Yiè nKuyie m m̄i di te ke di tiè ntì yóó di
dǎò mesàà,
m̄i di ni kuce di k̄erí kùù miεke.

¹⁸ Áú! Kè di do yie nkékénté n tannò,
di na mmòkemu diwèl kè di mpũ̀ kukó nkōme,

kè di kó timóm̄m̄nti mpíéké menie ndòm̄m̄è
dàm̄èrì.

19 Kè di kó f̄eyanf̄e sũ mubirím̄ú dòm̄m̄è,
kè di yaábí kó kusũkù ndònnè ibirí dòm̄m̄è dàm̄èrì
nùù,

b̄e yètìrì báá kpán̄né,
kè b̄e yètìrì mbo n yìkè sáà.

Kuyie nyēm̄m̄è b̄e yè Babid̄anni

20 Yennè Babid̄anni,
cokénè k̄éȳe Kandee k̄obe cuokè,
p̄īk̄énè tì, yeènè tì tip̄ūtì tim̄ou,
k̄e n̄áké ti Yìè nKuyie ndontém̄è Sak̄abu yaábí.

21 Kuù do ni ku n̄it̄ib̄è dikp̄àà ted̄ontè k̄peri mīeke,
bá sin̄éȳī í mb̄e p̄ī, kuù do duó nkè menie nyenni
dip̄èrì,
kuù do yaté dip̄èrì kè menie ncóúnní.

22 Ti Yìè nKuyie mb̄éim̄mu k̄e tú diw̄èì í bo b̄eȳibe
kp̄éí.

49

Kuyie nt̄āāt̄ém̄è ku kóo t̄ōnti

1 Kè Kuyie mp̄ān̄āānti n̄āānt̄oo b̄éi nke d̄ò:
D̄índi k̄etenkè k̄èè soké dàm̄èrì cuokè k̄e k̄obe
k̄énténè,

d̄índi yeh̄ekè d̄étiyè k̄obe keènè.
N̄è n ȳō p̄outi mīeke nke ti Yìè nKuyie nni nt̄āāt̄ém̄è,
n yet̄in̄í d̄ìi m̄ònni ndi kù n yúm̄è,

2 K̄e n duó ntin̄āānti t̄ìi d̄ò ndisiè,
k̄e n k̄ānké ku n̄òutè
k̄e n duó nku n̄āānti t̄ìi d̄ò nkupie,
k̄e nh ānné ku doò mīeke.

3 K̄e n n̄àké k̄e ȳī:

fǝ̀ tu nkóo tǝ̀ntì.
 Fǝ̀ nyIsidayɛɛri n tǝ̀atè wè kàa bo bɛnkɛ n kó tikpetì.
 4 Mí nhEsaii kè mí n yèmmè né dò nh òu detetirè,
 kɛ càkɛ n wɛrímú fààrè
 kɛ yǝ̀ ba kè n Yiè nKuyie nyǝ̀mu n kpéi,
 kɛ n cuuti bo ku borè.
 5 Di mmònnì n Yiè nKuyie nkuù búi kunku kùù m
 pùitè n yǝ̀ pǝ̀uti miɛkɛ,
 kè m bo ntú ku kóo tǝ̀ntì.
 Kɛ tǝ̀nnéni Sakɔbu yaàbí ku borè,
 kè bè ntíkú ku borè.
 N Yiè nKuyie nkùu n dàò mɛsàà nkɛ n yu,
 kuù tu n kó muwɛrímú.
 6 Kù n nàkèmu kɛ yǝ̀:
 A bo ntúmè n kóo tǝ̀ntì,
 kéi nSakɔbu yaàbí mǝ̀à dè í sannè
 n da tǝ̀atè kàa bo ntú kutenkù kó kuwenniku nku,
 kè dèe yie nkè mɛdɛɛtímèe pitè kɛtuɔkɛ itemmànke
 imɔu.

Isidayɛɛribe bèè ciètè bè yóó wɛtɛ kékũũmmè

7 Mɛm̀mɛ kè Kuyie mbúi nké dò:
 Ntɛ mí nha Yiè nKuyie n tú mù
 mí nwèè dò mpái pái,
 mí nwèè tu fǝ̀ nyIsidayɛɛri a kóo donti,
 ntɛ n da náá nti fǝ̀ mbè sɛnkèrì wè,
 fǝ̀ nkutenkù wùó nwè kè dè kù m̀kɛ isíé,
 fǝ̀ mbèè baké bè dàò wè bɛ kó kudaakù
 bɛkpààtìbè yóó da yàmu kɛ ítè kécómmú
 kè sɛkpààtìbí da yà kɛ nínkú a ìkè
 n dɔ̀rimu m búi ntì
 kè dò mpái pái mí nwèè da tǝ̀atè fǝ̀ nyIsidayɛɛri.
 8 Kɛ yí kɛ búi nké dò:
 N kèèmu a báammì dimònnì sààrì kɛ ì cǝ̀uté,

ke da teennè n dó ké da deeté dìi mònni.
 Mii da piítè ke da deeté kàa bo dòò metaummè
 mí nnè benitibè ti cuokè,
 ke íi ndihèi, kè benitibèè kari ketenkè kèè do duóo.
 9 Kàa kpeté bèè bo yekpetintuo ke bèè yè
 bèè bo dicuri kè bèè yènní dedaatirè.
 De mònni bè bo ndònnè ipe ìi cènti ke diiti yetārè
 ìnkè ì dómè.
 10 Dikònni báá bè pĩ
 sinéyèi me mbáá bè poté ketenkè báá tonkè ké bè tũo.
 Diyie me mbáá bè cóu nke yé wèè bè ni ò bè
 mækènèmè mesémmè ke yó mbè kòrìnè
 menésààmè borè.
 11 M bo dòò yetārè kè yèe naá nyice,
 m bo ìití yefòtè ice.
 12 Nte be ke kéréni bè iténi dedétirè nde kè bèmabè
 boní kubakù yóu,
 kè betòbè boní diyie taà kèè bíékè,
 kè betòbè boní Esibiti.

13 Fó nkeìnkè dè nda naati,
 fó nketenkè kàa nyānku,
 díndi yetārè kè di nyíú
 ke yé mí ndi Yiè nKuyie m bàntèmè n nitibè,
 n kuómumu besénnibè mesémmè.

Kuyie ntumè kù í yóó yè nku kabè

14 Kè Kuyie mbéi nke dò:
 Sedisadèmmu nàá nke tú:
 Ti Yiè nKuyie nni mbòntóomu
 kù n yèmmu.
 15 Onitipòkù bo yè nho biraà?
 Mesémmè òó í ndè nhò bonàà?
 Bá kòò nitipòkù bo yè nho bire mí m báá da yè.

16 N da wàrimu n n̄ou miεke,
n n̄onfè í iiti a èi kó iduotí ñnkè.

17 Nte bèè yóó maá f̄́ nSedisadεmmu èi ke cootíní.
Bèè do da p̄̀nte kédéíté bè yìèmu ke cokù.

18 F̄́ nSedisadεmmu èi, éu nha yuu kέwénté a fitímè,
a bí im̄ou tikumu ke k̄̀ríní a borè.
Mí nKuyie m bomu kè m̄i béi.

Ì yó ndo ntisātì nti a k̄̀réi, kàa mbè yì fenaàk̄̀ñfè
k̄̀mε.

19 Sedisadεmmu a do d̄̀únkomu ke naá ntidobontì
benitibè né w̄̀ti ke bo ékém̄u a miεke.
Bèè do da p̄̀nte kè bèε dété.

20 A n̄itibè a do p̄̀a bè,
bè w̄̀ti ke bo da náké ke d̄̀:
Ti ékém̄u tí p̄̀a m̄εfiè nkè ti kari.

21 A bo mbékú amáà ke tú:
We m̄peité bè nn̄itibè n do p̄̀àm̄u ibí
kéndò nteh̄ũ̄ntε kè bè n yetε,
we nné bè pií, n do bo m m̄áà kè bè borε?

22 Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéi nke d̄̀:
Mí nha Yiè nKuyie n yóó youte n n̄ùtè nte.
Yεbotè bíékè kè yèe yà n cannimè,
bè bo nhúúkú initidabí ke t̄̀ũ̀kè initipòì ke k̄̀ntíní
a borè.

23 Bekp̄̀àtisap̄̀ambè bo ntú a kó bebíȳ̀uòribè,
kè bekp̄̀àtibè tu bèè ì tiè,
bè bo nn̄ínkú a ìkè ke s̄̀ĩnko ke déú a nacètáá.
De m̄ònn̄ì kàa banté dè ã̄́ í ndimè bèè duó mbemáà
mí ndi Yiè nKuyie.

24 Okp̄̀ar̄̄̄n̄̄̄nti do éi dè bè bo dè fiètáà?
Okp̄̀àtiyonkuwe do kpetí bè bè bo bè kpetáà?

25 Okpàrìnuònti do εί δὲ βὲ bo δὲ fiètemu
 kékpeté okpààtìyonkuwe do kpetí bè.
 Mí nKuyie mmî b́í.

Mî mómumu nyóó dokénè a dootitòbè kéδεετέ a bí.

26 Bèè do da fěũnko m bo duó nkè bèè cááké be kòntì
 bè bo yã bè yĩ nkémuó mmènaà nkõme,
 kè benitìbè bemouu banté mî tumè a Yiè nKuyie, a
 δεετίwè, a donti.

50

Kuyie nyí yete Isidayeeribe

1 Μεμ̃με kè ti Yiè nKuyie mb́í nke d̀ò:

Kè di yẽ n yetemu Sedisademmu wèè tu di yã,
 yé dipátiri meyatimè kperi?

Kè m me ndi fitému ke bo yietí m bàà,
 yénè de kó dipátiri?

Di yei mmè te kè n di fité,

di caàrìmè meè te kè n yete Sedisademmu wèè tu di
 yã.

2 N kòtenímu, dè yĩme kè n yí yà òmòu,
 n yumu, ba nte kòò mòu í yíé?

Di yèmmè dò m bakù kũpúrìmu ke báá na ke dí
 δεετάà?

Di yèmmè dò n kpamu muwě́rímú m bo di
 δεετέmàà?

Mî ãõ b́í nkè dàmeèrì kũũ,

mî ãõ duó nkè ikó nkpeí,

kè siyĩ m̀ónté menie nkékú kěpããke.

3 Mî ãõ duó nkè dibìnnì dátínné keĩnkè,

mî ãõ kè dátínné kuyaasò̀ukù wèè kàri mukũũ nho
 kõme.

Kuyie nkóo t̀nti d̀ómè ké nkù kèmmú

4 Ti Yiè nKuyie nni ntiémmu detancóumbire kōme n
do nkénáké tì,

kè n yé tináaṅtì tìi bo teennè bèè òu,

bá dìi kũnweñni ò ñ nh entemu kè nní ndó m bo nhò
kèmmúmè,

detancóumbire ñ nkémmúmè wèè dè tiè.

5 Ti Yiè nKuyie nkuù n duó meyèmmè m bo kù
kènténè mè, m me nyí yete, n yí wète n
fñnkúò.

6 M benkemu m può bèè m puoti,

n yí yetenè n kúònni bèè fñũ n deñfè,

n yí yetenè n yìkè bèè n sǎá ke n suu tinóntōũtì.

7 Ti Yiè nKuyie mme nni nteénnèmu, deè te kè n
kònti í yārike,

kè n fiíku teii,

n yému ke dò n yí yóó di ifei.

8 N kóo patiwè tókému, kè wèè n dónè tináaṅtì, wèè
kòtení kè ti máá.

Wèè dó tí beké de yiè nkéténí.

9 Ti Yiè nKuyie nyó n teennèmu,

we nné yóó yí n yí naati?

N dootitòbè yóó kērímu tiyààtì kōme ke n cóú kè ibié
bè càáké.

Kuyie nkóo tǎnti tumè bèè ò kènté

10 Di miéke we ndé ti Yiè nKuyie,

we nkémmú ku kóo tǎnti tu mù?

Wèè kèrí dibìnni miéke kè kuwenniku í bo

de yiè n duó nhomáa Kuyie ké nku mbúó.

11 Díndi bèè tùtì muhǎá ke baàtì mependòmmè díi
mómmbembe tati mu miéke.

Di pendòmmè yóó tǎá dímbé,

Ti Yiè nKuyie nkuù yé deè di tùòkení,

di yóó kú meféũtímè miεε nκε.

51

Kuyie nyemmè kù yóó δεετέ Abarahammu yaàbí

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nκε δò:

Díndi bèè wanti μεδεετίμè kénténè,
díndi bèè wanti mí ndi Yiè nKuyie,
wénténè dipèrì bè di yarí dìi miεε,
totínè di yèmmè difõtìrì bè di dènnení dì.

² Wénténè di yààrì Abarahammu,
nè Sadaa bèè di pié,
n do yóó yú Abarahammu kòò í mακε δεbire,
kè nh ò δòò mesàà kòo pié.

³ Mí ndi Yiè nKuyie n wúó nSiyõõ kè mesémmè μεè
m bo,

Siyõõ kó yedobuò nkπεε,
ndònnè mesémmè mμε,
Siyõõ εì naá ntedòntè nτε,
kè m bo di δòò τεπútè
δε kó tedònkpetè bo naánnè
kupúú sààkù Edenni
diwèi nè kuyèhnaatí δè bo ànné δεborè.
Bè bo ndiè nyεsã nκε bie ndεbéménnè.

⁴ Díndi bèè tu n kαβε kénténè
díndi n kó kuwuò nκεèné.

Mí yóó di duó nyikuó ìì yó ntú yebotè kó kuwen-
niku.

⁵ N kó μεδεετίμè tóónnímu,
mè duunnímu kè m bo bekénè yebotè,
kè yehekè détiyè kαβε m bóúté
kémbaa m bo yè δεετέmè.

kuyeñnaatí bo mbè piéké nè diwèi mediè.
Meyeñcaàrìmè nè yedabùò kè dèe dété.

Kuyie nyàúkùnne mè ku kàbe kǎnti

12 Kè Kuyie mbéi nke dǎ:

Mí ndi Yiè nKuyie mmî yàúkù nko di kǎnti.

Onitì tu we kè di ò yǐèkù

ò tu onitì nwe ke yóó kú, onitì í cáánnè timútì.

13 Di yèmmu mí ndi Yiè nKuyie nkùù di dǎdǎ?

Di yèmmu mí nwèè pité tiwetì ke fíi nketenkǎ?

Di yèmmu n kpéi nkè di kǎmbùòtì duò,

kè di kǎnti au ke dò mbèè di fǐũ nko bè yóó di kuà?

Bèè di fǐũ nko be kó kemieke bo di dǎdǎ ba?

14 Bè kpetí bè yekpetíntuo mieke bè yètimu bàmbà,
bè í yóó kú ye mieke bè í yóó mǎnté mudìi.

15 Mî tu di Yiè nKuyie,

mî nampú dà mǎèrì ke í nko yenéfinfirè

mî yètìrì tu Mpakedaa.

16 Mî ãnné tiwetì kè mî fíi nketenkè.

Sedisademma, a tú n kou nwe

mî ãnné n náàntì a nùù mieke

mî da kǎnké n nòutè kó medéè.

Kuyie nkònnémè ku kàbe

17 Kè Kuyie mbéi nke dǎ:

Íté fǐ nSedisademma.

Ente! N do da nì m mieke kó febòòfè nfe

kàa fè yà kékúótóo,

kàa ìkèè fité.

18 A bí a pié ì dǎmarè í bo dèè bo da dete.

A píi ì bí dǎmarè í bo dèè bo da benke kuce.

19 A né yóó beé nwe tì me nda tùòkení tidé?

Bè mè nda pòntemè ke eí a kperè

kè mudoò tanní nè dikònnì
we nné yóó da bántè?

²⁰ Sedisadεmmu a kó bedapàmbè yĩ̀εkεmu ke duó
kéduó duó ice miεke
bá bè í nampú, timátì ò̃ pĩ ntehontè kè tè ndòmmè.
Mí ndi Yiè nKuyie m miεke kεε di do.
Mí ndi Yiè nKuyie mmũ di kpannè.

²¹ F́ nSedisadεmmu kénté kékeè!
A kpεε n dò mmesémmè mme

a muómmu dè né í tú menaà.

²² Sedisadεmmu nte mí nha Yiè nKuyie n tú mù
mí nwèè bo a f̃nkuò
n yóó còutému m miεke kó febòòfè fèè firì a ìkè,
a ténke báá fè yà.

²³ N yóó fè pii mbèè do da f̃ũnko bè mbè
bèè do ò̃ da péi nke dò:
Kúútí kè ti nnaù ke p̃nkù,
bèè do dòò a ìnkè kuce kénnaù.

52

Sedisadεmmu èi yóó w̃εte kémaámè

¹ Kè Kuyie mbéi nke dò:

Ente f́ Sedisadεmmu èi,

íté mεcãã f́ nSiyò̃ èi, íté kécómmú kétéĩ,
ãnné a banyààtì

bεkpákparìbè itayéi yembè bè í tatiní a tenkè ténke.

² Sedisadεmmu íté képeité amáà mutáá,
kari a kàrì,

Siyò̃ píté a f̃n ní kuhõũ, f́ nkudaakù.

³ Ti Yiè nKuyie ntu:

Bè di fité ke í còuté tiyeti,

kè kù yóó di donté ke báá yietí.

⁴ Kè ti Yiè nKuyie yíe kébéi nke dò:

N nìtìbè do kòte Esibiti ke bo nkarimu,

kè dè né mboní kè Asidii kòbe mbè fěũnko detetìrè.

⁵ Di mmònni n né bo yĩme?

Mí ndi Yiè nKuyie ndi bekemu.

Bè me mpĩrmè n nìtìbè detetìrè ke kònnè,

de kó benitidònnibè buò nsiyí nsi,

ke n sáá, mí ndi Yiè nKuyie mmũ béei.

⁶ Dèè te kè n tu n nìtìbè yóó bantému n tú wè,

de yiè bè bo banté mí bè nàánnèmè,

n tũòkenímu.

Bè nàkémè Kuyie nkó medeetímè kpéi

⁷ Kàa yà wèè náanteni tináaṅsààti

yetàrè ìnkè dè ò nda naatimu.

Wèè nàá ndiwèi kó tináaṅti,

medeetímè kpèti ke nàá nSiyòò kòbe ke tú:

Kuyie ndi tũ nkù kuù tu okpààti.

⁸ Kénté bèè baà a èi,

bè pĩèkùmu bè iúmu nè diwèi,

ke yé bè yàmè nè be nuò nti Yiè nKuyie nwětiniímè

Siyòò èi.

⁹ Díndi Sedisademmu dobontì kòbe uunè kéii,

ti Yiè nKuyie mbántèmu ku nìtìbè,

kù dontému Sedisademmu èi kòbe.

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nyòutemu ku nòutè

ke bo benke yebotè yemòu kù dòmmè pái pái,

titentì timòu kòbe yóó yàmù Kuyie nti tũ nkù

deerímè.

Kuyie ntumè ku kòbèe yè Babidònni

¹¹ Yènnè! Yènnè! Íténè Babidònni,

díndi bèè tò mí nKuyie n cǐtètè kuó nenti,

di báá kááké dèmarè dèè sī, dí nyeti ke wenni.

¹² Bá nyetìnè ke deití,

di bá nyeti ke cooti, mí ndi Yiè nKuyie n nimu di ìkè,

mí nKuyie ndíndi Isidayεeribe di tū nkù m bomu di fñkúò.

Kuyie nkóo tǎnti fěũtémè

¹³ Kè Kuyie mbéi nke dò:

Nte n kóo tǎnti ò yó ndéúkúmu,

kòo yetìrìi feité,

kòò baatè ò yó ntú onitidiεwè nwe.

¹⁴ Kusúkù do ò yàu kè be kǎmbùàtì duòmu

ke yé o ìkè do càkemè ke ténke í ndò nkenitikake,

o kǎntì ténke do í dò ntinitikpeti.

¹⁵ Yεbotè yóó ò yàmu kè dèε yè di,

bekpààtìbè bo pi be nǎ o kpéí,

ke yé bè yàmè bè í bè benke tì diyie mari

ke kèè bè í kèè tì diyie mari.

53

¹ N Yiè nKuyie, we nyie nha náàntì ti náá nti?

We mbanté a wērimú a benke mù?

² Ò yènní ditepànni kǎmε mme ti Yiè nKuyie nyìkè, ditepànni ãã yèmè ketenkperíkè.

O dòmmè do í cáá nke miεti

ke do nha ò yà kénwúó

o kǎntì do í cáánnè betǎbè kpeti.

³ Ò do tú bè senkèrì wè nwe kóò yetε,

kòo fěũté kémanténè kuyonku,

kédontenè onitì bè ãã yà wè kékǎá nkeyìkè.

Ti do ò sènkèrìmu ke í ndake o kpeti.

4 Ò né do tɔ tî kó mɛfɛũtímè,
ò do cɔuté tî kó tikɔ̀nyonkuti,
kè tɪnti yèmmè né ndò Kuyie nkuù ò poté,
koò poté kè bo ò dií nyifei.

5 Kε yé ba! Kè ti kó mɛyɛi mmɛɛ te kè bè ò kòùtɛ,
ti kó mɛcaàrìmè kó tiyɛ̀iti nti ò tɔmè kè ti ò yòntɛ,
weè cɔuté tiyɛ̀iti kè ti pèté diwèi,
bè we nkòùtɛ kè ti miɛtɛ.

6 Ti do áantɛmu timɔu tipìètì kɔ̀mɛ,
bá wè kòo tũ nhò dɔ̀ kùù cɛ,
kè ti Yiè nKuyie nhò tou timɔu kó mɛyɛi.

7 Kè bèɛ ò fɛũ nkòo yie nkékékùnnɛ omáà,
bá ò í àatɛ o nùù,
ò do dònɛ̀nè fɛpìèfɛ̀ bè kàrinè fè nfe mukòù,
bè kɛ̀i fɛ̀ɛ̀ cìtì,
kɛ nɛ́fɛ̀kɛ̀ ò í àatɛ o nùù.

8 Bè ò pĩ́rɪmu kóò bekénè kóò kùɔ̀,
o kó kutɔ̀nkù kɔ̀bɛ òmɔ̀ù í ndakɛ o kpeti,
òmɔ̀ù í mbékú mùù te kè bè ò dèitɛ kutenkù.
O botí kɔ̀bɛ kó mɛyɛi nkó tiyɛ̀iti nti bè ò puotímè.

9 Koò wɛ̀nnénè benitikòùbè kɛ kũnné,
kòo fɔ̀tì wɛ̀nnè tikpàtì yɛmbè,
bá ò í mɛ nɛ̀ààrɛ̀mè mùmamu,
ò mɛ nyí nàkè̀ tìmatì tìì tu siyáàbìsì.

10 Ti Yiè nKuyie nkuù do ò tããtɛ kɛ bo ò tou
mmɛfɛũtímè,
kòò duý nho fòmму kè bè ò kùɔ̀,
kòò ùtɛ benitibè yɛi,
ò yóó mɔ̀ɔtɛmu o yaàbí kòo fòmму sɔ̀tɛ kɛ̀mɔ̀ntɛ,
nè weè borè ndɛ Kuyie nyóó dɔ̀òmè kù dómè.

11 O fěũtímè kó difǎnkúò benìtìbè bo ò yǐtè kè dèè ò
 duó
 ndiwèi kè meborimεε ò narikε,
 Kuyie nkóo tǎntì sààwè bo nte kè kùu wénté benìtìbè
 bèè wetí,
 weè yóó tǎ be yei.

12 Dεè kpéi nte kè kù yóó ò wěnnénè bediebè
 nè bekperíbè bè bo wěnné kétotí be éi dè.
 Ke yé ò duómme ò máá kè bè ò kùò,
 koò wěnnénè benitiyeibe.
 Bá nè ò me ntómè kusũkù kó meyei
 nke deeté benitikòùbè.

54

*Kuyie nyóó wεte kétaunnèmè kumáà Isidayεeribe
 ké bè duó ndiwèi*

1 Sedisadεmmu εi, fǎ ntehǎũnte,
 fǎ nwèè í peí, ñyǎnku nè diwèi,
 tiitè teyũtè, fǎ nwèè í peitè,
 ke yé bè yetε wèè nitipòkù kó ibí yóó sũũnnèmè
 wèè ye nho kpeyi.

2 Pěkũnne a yààtì kó kutouku yóó cónné dè,
 pĩnte a touku kó tiyààtì kěpěkũnne,
 tuuté iwēi ke bá nyĩkù,
 baaké ibaaké mesàà.

3 A nìtìbè yóó sũũmmu kėpíε ntipũtì timou
 kėfietε yehekè yèè da tókénè,
 a nìtìbè bo wεte kėpíε nyehékè yèè do dǎũnko.

4 A bá nyĩkù a í yóó di ifei,
 dè báá da di ke yé bè ténke í yó nda sǎámmè,
 a yóó yèmmu a do di ìi fei a sapàntì mǎnni,

a ténke báá dentení bè do da sáá nyèè sáàmmè a tú
dìi mònni okúpokù.

⁵ Ke yé wèè da dòò weè tumè a dòu weè yetìrì tu
Mpakεdaa,

weè dò mpái pái ke te Isidayεεribε weè tu a donti,
weè yetìrì tu Kuyie nkùù te ketenkè.

⁶ Sedisadεmmu! A dònne onitipòkù bè yetε wè nwe,
kòò bo meyeñcaàrìmè mieke,

kè Kuyie nda yu, kuù béi nke tú:

M bo yíme kédootóo m pokù n tããté wè,
n kpaá cεntí dìi mònni?

⁷ N do da dootóomu dimònni sám̀pòrì mieke,

kè mesémmè m pĩ mmediè, kè n dó kέwεte kέ da túóté

⁸ M mieke kεè do da yè mediè bá n ténke í ndó kέ nda
wúó dimònni sám̀pòrì mieke.

N né me nda dómè kè dè í m̀ke kum̀anku,

dεè te kè mesémmè wεte ke m pĩ nnè f́,

mí nha Yiè nKuyie nha donti míi me n yε.

⁹ N do pàrikè mèè botí Nowee kó dimònni ke d̀:

N ténke báá yóu kè fetaafè diéfè kuò benitibè,

memme m pàrikèmè ke tú:

M mieke ténke í yóó da yè kè n da kpannè.

¹⁰ Bá kè yetāre bo tote ye córè, bá kè sitāā bo sāntè.

N da dó mèè dókùmè báá ceete, diwèi kó metaummè
n da d̀d̀nèmè mè í yóó ceete,

mí nha Yiè nKuyie nkùù da kuó mmesémmè,

míi béi.

Kuyie nyóó wεte kέmaámè Sedisadεmmu

¹¹ Áú Sedisadεmmu εì! A kpeεε dò mmesémmè
mme,

menie mmeè píe nha εì ke da kuòti

òmòu με νύí bo wèè bo da bántè.
 N yóó wēte κε da maámu nè yetásààyè yebotí yebotí,
 κε da pũýténè yetásààyè
 yèè dò nyewetè.

¹² M bo maá a dèrè nè yetásààyè yèè dò nfetònfè,
 kémaá a bòrè nè yetásààyè yèè dò ndoii
 kédari a duotí nè yetásààyè.

¹³ A bí imòu bo naá ti Yìè nKuyie nkó betũmbè
 kè be wèi ndeu mediè.

¹⁴ De mðnni kàa nfiíkú timóm̄m̄nti miεε,
 òmòu ténke bá nda fẽũnko,
 kufõwaá nténke bá nda tókénè.

¹⁵ Bá kè bè bo da do mudoò dè í yó mbonní m borè,
 kè wèè da dèke weè doti.

¹⁶ Mũ dðð omáátí kòð fuutí timádòutí,
 κε máátí kukpàr̄in̄enkù ò dómè,
 m με n né dððmu ocaàr̄iwè wèè bo kù càke.

¹⁷ Tikpàr̄inenti bè màátí ti a kpéi ntì báá na ké dá dðð
 dèmarè,
 kòð mòu da yu tibeénti
 deè ò kòore kòore ò báá yà ò da yu mùu kpéi,
 n duó ndènde n kó betũmbè, m bè dðð dè dò m bè dðð
 mèmme.

Mí mbe Yìè nKuyie mmũ béi!

55

Bè í do mmedeetímè

¹ Áú! Díndi sinéyẽí bo bè kòtenèní menie mborè,
 bá nè bèè í m̀ke idíítí kòtenèní,
 kòtenèní kécòuté kèdi,
 kòtenèní kécòuté menaà nnè menaamiè
 bá kè di í m̀ke idíítí,
 di í yóó yietí dèmarè.

² Ba nkpréí nte kè di bo ndennínko di díítí di yóó di
dè kè í nsànnè de kpréí?

Ba nkpréí, kè di òù dèè í diè nde kpréí?

Keènè n kpeti ke di desààrè,
mekùò nkperε bo ntú di kó mudii.

³ Kénténè n kpeti kékatení m borè,
keènè n kpeti kè dèe yie nkè dí ríòù.

Kè n dí dòònnè metaummè mèè yó mbo sáà,
ke dí dòò n do yē n yó ndòori mèè sàà nDafiti

⁴ N do we ntāāté kòò bo nnáánnè ibotí n kpréí,
n do we ndòò okpààti kòo mbaké ibotí.

⁵ Díndi Isidayεeri di níí bo yú bepòòbè ibotí tēi kòbe,
ibotí tēi ìì í di yé ì bo ncokùní di borè mí ndi Yiè
nKuyie n kpréí,
mí nwèè dò mpáí páí ke di te díndi Isidayεeribe ke
di déúkùko.

Kuyie nkó dinùù í duò ketenkè

⁶ Wammúnè ti Yiè nKuyie nkù kpaá feí dìì mònnì.
Yúnè ku kè kù kpaá tóké.

⁷ Onitiyeiwee yóu kuce ò tū nkù,
kè meyi ndòòrìwèe yóu meyèmmè yeiime
kéwēténí ti Yiè nKuyie mborè,
kè kùu ò cǐé, Kuyie nti tū nkù sémmè deumu kè ku
cǐēnko.

⁸ Kè Kuyie mbéi nke dò:

Di kó iyèntotí cáámmu kè n kpeyi cáá,
di kó ice cáámmu kè n kpeyi cáá.

⁹ Tiwèti yòutenèmmè ketenkè
n kó ice me nyòutenè di kpeyi
n kó iyèntotí me mpēēté di kpeyi.

10 Fetaafè òò í ncùténí nè yemátárè ke kpénté kédeke
ke í nyòòre ketenkè,
kè tidiiti nè titieti kè dèe yè,
képeité kè benitibèe péte kébuotí képété kédi.

11 N náànti kperere me ndò, ntì òò í nwètení m borè ke
í pĩ mmutòmmú,
ke í dòò n dó tì, kè í dòò n tì dènnòò ke yè ntii pĩ mmù.

12 Di yetìmu Babidònni nè diwèi,
di kùntimu di cie nè diwèi,
yetārè nè sitāá kè dè bo nyíú,
kè dikpáà kó titieti ti tipíètì.

13 Detie mbè tu dè sipèrésì dè bo yè di tenkè tipotì do
borè.
Kè bè tu tii tieti mírì kufòòku kpèti,
ke tii yè mumesatòtimù do borè.
Dè bo ntú ti Yiè nKuyie nkó disānni,
kè de kó mecannimè mbo sáà ke báá deite.

56

Kuyie nyoo còutémè benitibè bémou

1 Memème kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Ndòòrinè dèè sié,
ntūnnè n kuó n yóó di deétemu bàmbà
kè benitibèe yà n dòòrimè m béi ntì,

2 Dè nnaati onitì wèè bo ndòòri m béi ntì
kénfííkú ti miéke, kéndake teonòpùtè kó diyie kpéi
ke báá dì sãũ,
kémenténè omáà meyei mmemou.

3 Wèè í tú Sifu kòò n taunnè mí ndi Yiè nKuyie
ò báá yĩ n yóó ò cànnénè Isidayeeribe.

Bè fònte wè koò pĩhéné tekprààticĩètè mièke
mutõmmú

ò báá yĩ ò dònne mutie mùù kpeí.

⁴ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú:

Kè de yiè ntũ nteom̀pùtè kó ikuó

ke d̄ari ì yē mmù

kòò d̄ari n yē n k̄obe nd̄arimè.

⁵ De yiè m bo soó mmefiè n cĩètè mièke

kéw̄ari o yètìrì me mièke, deè wenni o kpéí ke p̄ēté
initidabí nè initipobí.

De yiè nyètìrì bo mbo s̄ã, m báá dì ùté.

⁶ Bèè í tú Sifube kè bè n taunnè mí ndi Yiè nKuyie,

ke pĩ n t̄ommú, ke n déúk̀unko,

ke n d̄ó, ke tú n kó bet̄ombè ke tũ nteom̀pùtè kó ikuó,

ke í ì s̄ã,

ke d̄ari n yē n k̄obe nd̄arimè,

⁷ De yembè m bo bè k̄atenè n t̄asàrì ñnkè kéduó nkè
bè nyãnkunè diwèì,

n cĩètè mubáammu kpete mièke,

kéc̄outé be wũ ò bè n feu ì ke t̄ùò diwũ̀òt̄onnì ñnkè,

ke yé bè yó n yumè n cĩètè ke tú mubáammu kpete

yebotè yem̄ou yó mbáá ndè.

⁸ Yebotè yem̄ou yóó tínnímu bet̄obè bèè kraá be borè,
n yóó yíé k̄etíimmu bet̄obè.

Kè bèè w̄ennénè n t̄ií mbè ke deè.

Mí ndi Yiè nKuyie m̄i b̄éí.

Kuyie nkprannèmè beniùbè yeibe

⁹ Mem̄me kè Kuyie mbéí nke d̄ò:

Díndi tikpas̄inti k̄atenèní k̄édi

Titúútì kó des̄innè k̄atenèní k̄édi dibanni.

10 Bèè bàa Isidayeeribe bè tu tiyũðntì nti bemaou,
 bè í yau dèmarè bè tu yemawũð nye
 yèè í nɔ nke óú, bè nɔnnè mudammú mmu ke dɔ
 inuɔ.

Bè í iiti be dúð ñnkè.

11 Bè nɔnnè mudii mmu simɔɔ kɔme,
 bè ɔɔ í ndi kénsànnè.

Bèè nu nné baa Isidayeeribe, bè í yé dèmarè,

Bá wè kòò wanti mucɔntimu.

12 Ke náá mbe tɔbè ke tú kɔtenèní kè ti yà menaà
 kémuɔ mmenaà nkperímè, nè nankoo mè í yóó deè,
 mè í sénní ti yó nyɔmmu.

57

1 Bèè wetí beè kɔ mbá òmòú í dake,
 kè benitibè mómmɔmbe duò kè bè bùútóo,
 besàábè kɔ mbá òmòú í dake.

2 Bè tatimu diwèi mièke,
 bèè tũ timómmanti bè yóó duómu kéomèpè.

Kuyie nkpannèmè bèè feu yebakè

3 Díndi onitipòkù wèè náá nKuyie mpããnáãntì o kó
 ibí kɔtenèní diè,

díndi feyanfè fèè n yóu ke tũntì tũntì yebakè.

4 Wenni nwe di daúmè?

We nkperí nke di entímè?

Di pérímúnè we inóndie?

Di mènke tú itookperí yembè mbeà?

Siyáábìsí yembè kó feyanfàà?

5 Díndi bèè dounè ditɔbè detie dierè yɔ,

díndi bèè kàtì debɔotie nkó medéè,

díndi bèè feu ibí tidúótì mièke,

díndi bèè feu ibí titãdèntì mièke.

6 Ke tóú ikó nkó yetáanniyè, ke dɔori yebakè,

ke yè cou menaà ke yè pãã ntidiiti kó yepãrè,
dèndè bo n narikaà?

⁷ Ditãdièrì ìnkè nke di waàmmè di dúò ke dounè
ditòbè,

ke de ndekù ke feu iwũõ.

⁸ Ke nuu ndi bøkè di bòrè ke diri yeteyè di ánnùduotí,
ke m bùtínné ke deì di yààti ke dekù ke pèkùnkò di
dúò,

kè bè di dounè ke péu mucóntimu, kè di dó bè ndi
dounè

kè di yau be fei.

⁹ Ke tou mekùò mpéu ke kàtenè okpààti di ewè * borè,
ke kpèè mekùò nfõõme ke tóu mbenitìbè ke bè tònne
dèdétirè,

ke bè tanné kudònkù.

¹⁰ Di túnne de kó ice ke òu di me nyí banté dè tumè
detetirè,

ke kraá mọke muwèrímú, bá di í òu.

¹¹ Di do yĩkù we? Di do yàte we kénáké siyáàbìsì,
bá di ténke í dèntení n kpéí, bá di í dààte n kpéí?

N do nyuo nwe, n cĩéké kè dè mòntemu dèè te kè di
í n dé.

¹² Di yèmmè dò ndi í càkemu, kè n né yóó di daá,
nkè di tòmú náá detetirè.

¹³ Di bo kuó ndii mònni,
di bøkè yèè di murí yè bo di dèetáà?

Kuyaakù kuù yóó yè nèinè yemou,

m bo yè fùùte muaá,

bèè n dúò mbemáà bèè yóó tieke dihei,

* **57:9 okpààti di ewè:** Bè nàà nwèè kpéí ndie mbo na kéntú dibòò
dièrì bè tu di Mòdòki nè Ebedeèbe kó tináànti diyètìrì dimáà ndi ke
né cáá mmuyúù.

bèè yóó kari n tāsààrì.

Kuyie nyóó bántèmè bèè tu ku kòbe

14 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Ènnenè kuce, tũntenè ku,
deitenè mebétímè memou n nìtibè kó kuce mièke.

15 Nte Kuyie nkùù baké kèĩnkè nè ketenkè ke bo sãã,
kùù yètìrì tu kpa meyei nhò tu mù:

N kàrì bo kèĩnkè nke kè n dò mpáí páí,
ke né bonè wèè bo meyeñcaàrimè mièke,
kòo yèmmè cààrè m mè cátìnne,

ke nárìkùnne wèè bo meháàrimè mièke o kōme.

16 N yí yó nhã ke di séí, m mièke í yó nhã ke di cósú,
kè dè í dò mmemme yenitiwẽrè bo kú, bembè n dðð
bè.

17 Isidayeribe kó meyetímè meè do te
kè m mièkeè bè yè dimònnì sámpòrì mièke,
kè m bè poté ké bè bùtínné

kè bè me mbaa ncĩéké kékpénkùnne be to,
kéntũ bè dó ì cè.

18 M bantému be ce imou,
n né yóó bè mièkùnnemu, ké mbè ni,
n yóó bè bántému bembè nè bè bè wẽ ndidabònnì,

19 ké bè duó nyenò bè bo nni nsántínè yè,
bèè bo medétimè nè metómmè kè bèè pété
medeetímè.

N yóó di mièkùnnemu mí ndi Yiè nKuyie mmũ béi.

20 Benitiyeibe bie dònne dàméèrì dòmmè mme,
bè ãã í nyĩ só dimònnì marì,
yénéfñfñrè ð nyiitimu ke kónnì,
ke uutoo tiyontì dèè tu desìnnè.

21 Ti Yiè nKuyie mbéimmu ke tú:
diwèì í mbo benitiyeibe kpéí.

58

Menùboúmmè Kuyie ndó mè

¹ Kè ti Yìè nKuyie mbéi nke dò:

Pĩèké! Kàa tammèe yè ditāteheù kōme,

kàa náké Isidayeeriibe be yei,

bembe Sakabu yaàbí be caàrìmè.

² Yewe yemau bè n waammu ke dó kényíété n kó ice,

ke dò mbè nu ndó kédòò dèè sìé,

ke dōori ke do mbè yó ntũ n kuó mí nKuyie,

ke m békú ikuó ìi wenni,

ke dó nní mbè bonè.

³ Kè m békú ke tú: Ti bou ba nkpréi dinùù,

kàa í dake ti kpréi?

Ti fěũnko ba nkpréi ntimáà bá a í ti wúó.

Kè m bè tēñné ke dò:

Bè ãò bou ndinùù ke né ntũnni be kpeti nti,

ke fěũnko be kó betōmbè.

⁴ Bè ãò bou yenò kēmpièti nè betōbè mbe ke kpa nke

dukù betōbè,

bè í dōori menùboúmmè n dómè.

Bè ãò í mboú dinùù dè bo yiènnèmè kè n cōuté be

báammì.

⁵ Mí nKuyie n dó mèè nùboúmmè botáà?

A bo fěũmmè a kōnti kékōnné dipènni kōmáà?

Kè dáátí kufòòtōnkù kēpũ mmutápeínáà?

Bè de ntú menùboúmmè mí mbe Yìè nKuyie

ndómáà?

⁶ Mí nKuyie ndó mèè nùboúmmè di mè yému mèè tu:

Di miēke bá mpèi benitibè,

di touté yetuò cěéyè bè tō yè,

kédeeté bè fěũnko bè, ké bè touté be tuò yemau,

7 kětóténè a diì dikònnì bo wè
kédéé nha cǐtètè bèè kpa bè bo díéké dè.
Kòo nìtì bo o tetìrì a ò dàtínné tiyààtì
ke bá mbúútóo a nititòu kpreí.

8 Kàa dòòri mεmμε dè bo nda wenni diwennécànnì
kōme,
a mōnne báá òòte dè bo miestémè
kè mēdeetímè mbo a yeti diì bòrì,
mí nha Yiè nKuyie nkè n kó tikpetì nda baa.

9 Kè nsà kàa yóu a bo nfěũkomè benitibè,
ke bè fietì inómbí, a níí bo n yú mí nha Yiè nKuyie
nkè n yie,
kàa n kuónnè n keè kékoteni.

10 Kè nsà kàa totírínè a kó mudii dikònnì bo wè,
kè wèè kpa mudii a ò pã kòo di.
De mōnnì a bo ndò mmenáà dibìinnì miεke,
kè dibìinnì naánko dè ð ndòmme diyie còmú diì
mōnnì yeγo.

11 Kàa Yiè nKuyie nní ntú a kóo cēnti,
bá kàa bo dikpáà tedòntè kperi a báá mónté mudii,
kù bo nduò nha tùoti muwērimú
kàa mbitírì kupaku bè yóòrì kù kōme,
kùu bo kupúú menie nyí kũ dè.

12 Fǒò yóó fíí dimōnnì kó tidobontì,
kéwēte kēpũtè yehekè do borè nè dimōnnì ke duó,
kè bè da yú ke dò wèè ìiti iyie,
wèè tũnni icε ìi bo nte kè benitibèe wēte kékari dihei.

Kuyie ndó teomputè ndòmme

13 Kè di níí yóu mutōmmú teomputè yie,
ke yóu di bo túótémè n kó diyie tu di,
kētũnninè di kpeti.
Kè di wúó n kó diyie, diyie disààrì

kè di wúó nde kó diyìè kè di cǎǎ nke deu.
 Kè di dì dèùkùnkò ke í dì tòú ke kàrìnè di kó ice,
 kè di í dì tòú ke tūnninè di kpeti kè di í náá nsóntíke
 kó tináaǎtì,

¹⁴ De mǎnnì mǎi yó ntú a kó diwèi ké nda tǎ,
 ke da dee ndihèi dèiitírè kàa baaté,
 kémbo dihèi n do duó ndi a yààrì Sakǎbu,
 kè nni nda piú,
 mí nha Yiè nKuyie mmǎi béi.

59

Kuperí kùù bo tínti nè Kuyie nti cuokè

¹ Kénténè! Di Yiè nKuyie nnòùtè í kǔpùrì,
 ke do nkù bo yǐèke kù bo di deetémè,
 kù me nyí ò ke bo yǐèke kù bo keèmè di báammìi.
² Di kó meyei mmeè náá nkuperí díndi nè ku di
 cuokè,
 di caàrìmè meè te kè kù di bùtínné.
 Kù í na ke bo di kénté.
³ Ke yé di nǎu sù mùòtimè menitiyǎ,
 kè di nómbí kǎù,
 kè di nǎnnè siyáàbìsì,
 kè di nóndié ndó tináanyèiti.

⁴ Di yu ditǎbè tìi beénti í tú tisààtì,
 òmǎù í bekùnè otǎù timómmǎnti,
 di pí nti tu tibénti nti, tì í mǎke tì co kè.
 Di òò púó mmeyei mme kè mèe peité mecaàrìmè.

⁵ Di ukú yèè yiè ntu yedautiyiè nyè,
 kè wèè maá ndi dǎú nyèè yiè nhò kúmu,
 kàa wèété òimáà kutāmònkù kuù yènnì.
 Di duòkù tìi yààtì í cáánnè tinátì.

⁶ Di duòkù tìi yààtì bè í tì daati.

Di yàtì í tú tì daati.
 Di tōmmú tú meyei nkōmu mmu.
 Mudōnnētōmmú mmu di pīmmè
 7 Kè di naàcèi kerì meyei nkó ice máà,
 kè di ò ndó mecāã nke bo kuò bèè í cààrè mùmamù.
 Kè di toti meyei nkó iyentotí máà,
 kè di pēēté dè dè dōúnkomu,
 ke naá ntidobontì.
 8 Di í yé diwèi kó kuce,
 di kerì ìì ce í dò nsei,
 di tū nyice kónkóntíyì nyi.
 Wèè tū nde kó kuce ò báá yà diwèi.

Kuyie nkòbe bantémè be yetímè

9 Dèè te kè Kuyie nhòtí kù bo ti deeténèmè ti
 dootitòbè,
 deè te kè kù í cārike ke bo ti deeté,
 kè ti baa kuwenniku bo yènnímè kè dibiinnì máà né
 bo.
 Kè ti dó kuwenniku bo míitémè bá kù í míí,
 kè ti bo dibiinnì miēke.
 10 Ke áãnte kuyũ̀̀nkù ò nháámmè kuduotí borè,
 ke firì bèè nuò nyí wúó mbe kōme,
 ke bétírí kuyie ncuokè ke duò ke dò ndè tu keyènkè,
 kè ti kòntì naati kè ti né do mbecírìbè.
 11 Kè ti kuò mmukpasīmmù kōme,
 ke kuò yekpetìnónkperε tēmè, bá ti í om̄pu,
 ke kémú Kuyie mbo ti patemè,
 kè dè dò nyúóó,
 kè ti baa medeetímè bá mè í tuòkùnì.

12 Kuyie nti caàrìmè mēè sṹ nha ìkè,
 ti yei mmēè nàké ti kpéí,
 ti yei mbo ti yò ìnkè nke,

ti bantému ti caàrìmè.

¹³ Ti í yie nha kpeti, ti da soutému,

ti da bùtínnému, f́ nKuyie nkùù ti te.

Ti yèmmè dó tì tu: Ti bo nfěũnkomè betòbè,

nè ti bo yetemè a kpeti.

Ti yeñtotí ìì bo ti yèmmè ì tu siyáàbìsì nsi.

¹⁴ Ti yóumu ti bo mbekùmè kè dè wenni,

ti ténke í dɔɔri dèè sìé,

kè benitibè kàri dè bè bá nnáá ntimóm̄m̄nti.

Benitimóm̄m̄m̄be í bo.

¹⁵ Òm̄òu ténke í náá ntimóm̄m̄nti,

Wèè dó kěmp̄i ntimóm̄m̄nti bè ò nfekù weè kperε

sáà.

Kuyie nteém̄m̄ ku kɔbe

Ti Yiè nKuyie nyàmu timóm̄m̄nti í kraámè,

kù me nyí dè pénsìrì.

¹⁶ Kè kù ns̄ò nhòm̄òu í buò tìmatì kè dèe kù di,

kù yàmè òm̄òu í b̄otimè besénnibè kpeti,

kè kùu youte ku nòutè ke bo bè deeté,

kè kù wetímè meè nte kè kùu na,

¹⁷ Kè ku wetímè nkù dàátí

ke dò ndimátìyaàbòrì d̄i p̄i dic̄inc̄innì,

kè kù òké dip̄i d̄i tu medeetímè,

kè ku yaàbòrì kù dàátí d̄i tu mep̄eitimè,

kè ku kó kuyaàdándátínkù tu diyantidùò,

kù kpànnè d̄i ku kɔbe kpéí.

¹⁸ Kù bo yietí bá wè o t̄ámmú dòmmè,

ku dootitòbè bo yà ku mieke dòmmè,

ku dootitòbè bo c̄outé ku yě̄ti,

bèè bo medétimè bè í yóó mónté be kó tiyeti.

¹⁹ De m̄ònnì diyìè taà kèè bíékè kɔbe bo ȳote ti Yiè

nKuyie.

Kè dì yèní kèè bíékè kàbèè yà ku kpetì,
 be dootitabè yó nkéríní ke dò mmenie nhõõ tamè
 mme kukó nnè muwèrímú,
 kè Kuyie nYaá mbè bèti kéfūū.
²⁰ Odεετίwè kèrínímu Siyõõ tārì,
 ke bo dεεté Sakabu yaàbí ìì bo yóu i yei.
 Mí ndi Yìè nKuyie mmî búi.

²¹ Dεyembè kpéi m béimmu ke tú m bè taunnèmu,
 kè n kó muyaá mbo be ìnkè ke túóté yíe nnè bè bo
 mbomè, m bè duómmu n náànti kè tì yó mbo be nò
 miεke nè be yaàbíó, nè be yaàbí kó iyaàbíó sáà.

60

*Sedisadεmmu εì yóó wēte kémaámè kè ti Yìè nKuyie
 nkpetì mbo di miεke*

¹ Sedisadεmmu εì, íté kécómmú kémiété,
 dè tùðkemu a bo mííté dè a wenniku,
 Kuyie nkó tikpetì bomu a ìnkè.

² Dibìinnì dii dàtínné kutenkù dè urikemu benìtìbè,
 kè ti Yìè nKuyie nné da mìíté ku kó kuwenniku,
 ke da benke ku kó tikpetì bomè a ìnkè.

³ Yεbotè bo ntū nha kó kuwenniku,
 kè bekpààtìbè wùó nha wennécànnì kó menáà ké
 nda tū.

⁴ Sedisadεmmu wénnì a εì fitímè, a bí ìténímu tipîti
 tímou,
 ke tìi nke kūntiní a borè.
 A dapàmbè ìténímu dedétirè,
 kè bè uukuní a sapàmbè ke kpēnnìnkóní a borè.
⁵ A yóó dè yà kè diwèi dii da pī nkè kuyènaatí da
 ku,

ke yé tikpàtì tìi bo dà mè è rì tì kà rìn ì m è a bor è
 kutenkù kó tikpàtì yó ndà kuní ke cuuti a bor è nde,
 6 Kè benìtìbè nyiitinèní yòyóbè titōntì titōntì,
 Mandiyāã kó kutempē nkàbe nè Efa kàku kàbe nè
 Sabaa kó kutempē nkuməu kàbe

kè bè nkàrìnì ke təunì mēsəə nnè tihúúntì
 ke pīēkù ke sántì tì Yìè nKuyie.

7 Kedaa èi kó iwūš iməu yóó tímmu a bor è.

A yóó tiekemu Nəbayəti èi kó yepedakè kè di n yè nni
 nfeu,
 mí nKuyie n wūštənnì ìnkè dipānnì ndi dii kó
 kufšəku n naati.

De mənni kè n cīētè n kpetì bo tē yètìrì ndeu.

8 Ōmbè mbè bèè pùtì ke do nyewetè?

Ōmbè mbè ke putinì yekpetìnónkperè š mputimè ke
 kūntì ye weñní?

9 Yehèkè détiyè kàbe buó mí nwe,

Tadisisi èi kóo bàtóòbè bèè yó ntú beketibè
 kékpēnnénì,

a bí nè timàtì péitì mēsəə bè bo déúkunnemè

mí ndi Yìè nKuyie n yètìrì,

mí nwèè dò mpáíí, ke di te díndi Isidayεεribε ke di
 déúkunko.

10 Bepòòbè bèè yóó maá fš nSedisademmu èi kó
 iduotì,

kè be kó bekpààtìbè mpī nha tšmmú.

Mí ndi Yìè nKuyie mmū bí.

M miεke kèè do di yè kè n di poté,

nè n sà mèè kpéi n yóó di kuómmu mmesémme.

11 A èi kó yebòrè yó nfeíomu sáà kuyie nnè keyènkè,

bá yè báá kpetínné kè dèe yie nkè yebotè ntouní ye
kpàtì a mièke
kè ye kpààtìbè nkərìní a èi.

12 Yebotè nè yekpààtìyò yèè bo yete yè bo mpĩmmè
a tōmmú yè í yó nkpaá bè bo ye kùə páíí.

13 De m̀nni Dimaa t̀úkú kó tikpàtì timəu,
ideí bè tu ì s̀pérəsi nè bè tu ì pinni nè bè tu ì bisi,
kè dèe kətení kéntú n c̀f̀t̀t̀ kó tisātì,
kè n déúk̀nnè n c̀f̀t̀t̀ m bo t̀ ỳt̀rì.

14 A dootitəbè bèè do da f̀f̀ũnko
be bí kərìnímu ke bo s̀ĩnné a ìk̀k̀.
Bèè do da senku beməu bè yóó da búútəmu,
bè bo nda yu ke tú ti Yiè nKuyie nkó dihèi Siyōō,
Kuyie nkùù dò páíí ke te Isidayeεribe ku èi.

15 Bè do da dootóomu ké nda níí,
bá òməù í mp̀enkù a borè.
N né yóó duó nkè bè nda pətìnəmu s̀áà,
benìtìbè yèmmè bo nda naatinè nè be yaàbíó s̀áà.

16 De m̀nni f̀ōō yóó di yebotè m̀ke dè
késũōte bekpààtìbè,
kébanté ke dò mmí nha Yiè nKuyie m̀i tu a deətíwè
kébanté ke dò mmí nKuyie Sakəbu do tũ nkù
n kpeñ̀nìmu kè m̀i da donté.

17 De m̀nni kè bè nda təuo disəwũō kó dif̀t̀rì
m̀εsəə
timátì kó dif̀t̀rì timátì péítì,
ideí kó dif̀t̀rì disəwũō,
yetárè kó dif̀t̀rì timátì.

18 A eì miεke òmòù ténke bá nfěũnko otòù,
òmòù ténke báá pante otòù kòo eì naá ntidobonti
kédóúnko,
a tenkè kemòu duómè.

A eì kó iduotí yètìrì bo ntú medeetímè,
kè di bòrè kpeye ntú mí nKuyie nkó disānni.

19 Diyie kó menáà mmè ténke í yó nda mí nkuyie
mmònnì,
otānkù wèè me nyí yóó nda duò nkuwenniku
keyènkè.

Ti Yiè nKuyie nkuù yó ntú a kó menáà sǎà kéntú a
kó tisātì.

20 Yekúdabùò nténke bá nkpaá a eì miεke.

Mí nha Yiè nKuyie mui yó ntú a kó menáà nsǎà,
mè í yóó deè diyie dèumè yoo otānkù kōmmè.

21 Kè benitisààbè beè máà mbo a eì kè beè ndi baké
sǎà,

dihèi n dòò dì.

Bè bo nkótírì titieti n fiíkú tì deboore ti kōme
kéndéúkù n yètìrì.

22 A nìtìbè miεke wèè kó kunaàmùnkù kēñnì
kuù yó mbo sikou sikou

wèè kó kuwuò nyí tú kùmakù kè kù ntú kuwuò
nkperíkù,

mí ndi Yiè nKuyie n yóó dè dòòmu mecāā nde mōnnì
bo tuεke dii mōnnì.

61

Kuyie ntāāté wè koò tōnnè ku náàntì

1 Ti Yiè nKuyie nkó muyaá mmuù bo ny ìnkè,
ti Yiè nKuyie nni ncòúmmu mekùò ke n tǎ,
kè m bo náké tináànsààtì besénnibè,

kéduó ndiwèi bèè yèmmè cààrè,
 kékpété tikpetíntì,
 kápíté iwěĩ tidaaati,
 2 kénáké benìtibè ti Yiè nKuyie nkó mesàà mbenni
 tùòkenímè,
 kè ti Yiè nKuyie nyóó kpa nti kpànnì,
 kébántè bèè bo meyeñcaàrìmè miεε.
 3 Siyṣṣ kabe kuàmmu kè m me nyóó bè bántè,
 bè pũ mbe yṣ nye mutápeí,
 kè m me nyóó bè ìnné iyítòòdá,
 bè kṣmmú yekúdabùò nye
 kè m me nyóó bè waare mekàḥṣṣme,
 ké bè dàté tiyṣṣtì kó tiyààtì,
 ké bè dàtínné tibanyaàtì,
 kè bè mbè yu ke tú:
 Detedierè mewetímmè kpeεε,
 Ti Yiè nKuyie nfíi ndè ke bo déúkùnnè ku yètìrì.
 4 Bèè yóó wēte kéli nyedobuò ndimònnì kpeye,
 kémaá sicēĩ sù pùò nnè dimònnì,
 kéwēte kéli nyehékè kótè,
 kékūté yedobonkótè.

5 Bepòòbè bo ndi cēmmù di wũṣ,
 bekpákpàribè bo ndi kuuti di paa
 nnè detie mbè tu dè fínyĩ de kó de paa.

6 Díndi biε bè bo ndi yu ke tú:
 Ti Yiè nKuyie nkuó niùbè,
 bè bo ndi tú ti Yiè nKuyie nkùù ti te ku kó betōmbè,
 di bo di yebotè kó tikpàtì,
 kénsārì be kó tisāti.

7 De yiè ifei ténke í yó ndi bo,
 di yóó pété ticuuti nti kuce mèdémè,

kémbo diwèi miεke sǎǎ.

⁸ Mí ndi Yiè nKuyie n dó timóm̄m̄nti nti,

n yí dó dèè wènn̄n̄ko ke s̄r̄i,

n yóó bè yietímu weti be yeti,

ké bè dòn̄n̄è metaummè mèè yó mbo sǎǎ.

⁹ Kè bèe yǐt̄é be yaábí ibotí im̄ou miεke,

kéyǐt̄é be kó feyanf̄è iwūo nteì miεke,

kébanté ke dò mmí ndi Yiè nKuyie n di dòò mesàà.

Disānni kó feyèn̄f̄è.

¹⁰ N yèmmè naatin̄emu ti Yiè nKuyie

kè ñ yānku kè diwèi n kùo Kuyie nkùu n te ku kp̄í

kù n dat̄inn̄ém̄è med̄eet̄im̄è kó diyaàbòr̄i.

Kù n dat̄inn̄ém̄è mewet̄imm̄è kó diyaàbòr̄i,

wèè tòú o pokù ò ò̄ s̄arim̄è k̄íri feít̄òd̄áf̄è,

kè n dò nyikuó n̄ùt̄i, ke dò nhosapàà nh̄ò̄ pamm̄è

kénk̄ari o d̄òu,

¹¹ Ketenkè ò̄ denn̄en̄í mèè botí bè buotí dè,

bè ò̄ ȳore ikũmbí kè ìi yèmm̄è

ti Yiè nKuyie nyóó denn̄en̄í mèè botí med̄eet̄im̄è,

kè yebotè yem̄ou mè yà ké kù s̄ante.

62

Sedisad̄emmu yóó w̄te k̄ét̄ũnt̄em̄è

¹ Kè Kuyie mb̄éi nke dò:

N dó mèè kp̄í nSiȳò̄ dèè te kè n yí yó ndò nyúó,

n dóm̄u Sedisad̄emmu dèè te kè n yí na ke bo ndò

nsó,

n yó mme nh̄ò ke k̄emm̄ún̄è

mewet̄imm̄è kó kuwenn̄iku bo míít̄em̄è,

diwenn̄éc̄ann̄i k̄õme,

mēdētímè kó kuwenniku bo míitémè dihããtĩnni
tēmè.

² Kè yebotè yemou yà a wetímè,
bekpààtìbè bemou bo yà a kpetì,
ke da yu diyètìpànnì ti Yiè nKuyie nyóó da keuté dì.

³ Kè ti Yiè nKuyie nni nda pikú ku nùtè dikotipì
kōme,
ké nda ceú dikpààtìpì tēmè.

⁴ Bè ténke bá nda yu ke tú dihèi bè dootóo dì.
Bè ténke bá nyu a tenkè ke tú ketenkè kèè dàúnko,
bè bo nda yu ke tú mí nha Yiè nKuyie n càà,
bè bo nda yu ke tú m pokù
ke yé mí nKuyie n yèmmè da naatinèmè,
kàa tenkè n ye.

⁵ Odapàà nhõõ túótémè osapàà nképuoke,
mèè botí nku a nìtìbè yóó da yenkemè
diwèi ò mbomè odapàà nho pocènnì kpéí,
Kuyie nyèmmè yó nda naatinè mèè botí.

⁶ Sedisademmu n cònné bebàrìbè mbe a duotí,
bè í dò nkécíéké keyènkè nè kuyie.
Díndi bebàrìbè,
bèè dó ti Yiè nKuyie mbo dentenímè Sedisademmu
kpéí,
di í dò nkésakìi, n náánnè o kpéí.

⁷ Di báá pã Kuyie mmefiè,
kénkémúnè kù bo wēte kētũntemè Sedisademmu
kòo naá nkutenkù kumou yó nsántí wè.

⁸ Ti Yiè nKuyie nyòutemu ku nùtè ke poté ketenkè,
ke béi nke pàrikè ke yí:
Fó nSedisademmu a dootitabè ténke í yóó di a diiti,

bekpákparìbè kó ibí báá yà a naà mpàmmè a fěũté ke
pèté mè.

⁹ Bèè kùú tí tidiiti beè yó ntì yo
nke déúkùnkò mí ndi Yiè nKuyie n yètìrì,
bèè tǔũ fínyĩ be ke dǎori menàà

mbèè yó mmè yǎ n cǐtèè dánkù mièke.

¹⁰ Díndi Sedisademma kǎbe yènnè,
píennè kuce bèè kũntiní be kpéí,
kéĩtínné kuce kó yefǎtè képie nyetǎrè
kécónné mecannimè kè yebotèe yà.

¹¹ Di Yiè nKuyie mpǐèkùmu itemmàнке imou ke tú:
Nákénè Siyǎǎ èi ke dǎ: A deetíwè kéroomu
ke bo tí nhò deeté bè,
bèè tu o tǎmmú kó tiyeti.

¹² Bè bo mbè yu ke tú: Bèè cǎá nke tú Kuyie nkǎbe,
bè bo mbè tu ti Yiè nKuyie ndonté bè.
Fǎ nSedisademma bè bo nda yu ke tú:
Dihèi bè dǎ dǎ, bè í bǎntóo dǎ.

63

Kuyie nyóó potémè yebotè képeite ku kǎbe bànnì

¹ Wennì nwe yie nwèè itiní Edómmu tenkè,
we nyitiní diheidiè Bosedaa kòo yààtì tò mmewũǎ?
We nkèríní ke dáátí o yààtì ke yíéo,
ke tá o wèrímú.

Ti Yiè nKuyie nkuù kàtení ke bo bekénè yebotè,
kédeeté ku nìtibè.

² Ba nte kǎa yààtì tǎi mmènitiyĩ?

Ba nte kè tì dǎnnè wèè nàù nfínyĩ kó yebe diyetitùò?

³ Kuyie nnàà nke tú: N do bo m mǎà ndi diyetitùò
ke nàù,

n kəbe kóò mǎu í n teennè,
 m miεke keè do bè yè kè nní mbè nàu ke be ũtírí,
 kè be yĩ nsèrì n yààtì.
 Kè m mùəti n yààtì timəu.

⁴ N do yěmu nè n yèmmè miεke ke dò ndiyiè marì m
 bo peite n nìtìbè bànnì.

Dimònnì tùòkemu m bo deεté dì n nìtìbè,

⁵ Kè n wènté ke sǎ nhòmǎu í buò de kpɛti,
 kè dè n di n yàmè òmǎu í bomè n fǎnkúò,
 mēmme kè n yòute m bakù m miεke còuté mèè kpéí,
 kè dè n duó mmuwērimú.

⁶ Mēmme m miεke yèmè yεbotè kè n yè nànte
 ke yè yəure m miεke ye yè mèè kpéí.
 Kè be yĩ ncóu nkɛtenkè.

Bè nàkémè Kuyie nsémmè kpéí

⁷ N yó nsántímu ti Yìè nKuyie nku sàà nkpréí,
 kù ti dǎò mèè sàà nkpréí, m bo ndéúkunko ku yètìrì,
 ku nìtì tìi deu Isidayεεribe kpéí,
 ku sémmè mεè te kè kù bè dǎò de kó mesàà ndiemè.

⁸ Kuù béi nke tú: Isidayεεribe tu n nìtìbè mbe,
 m bí nyi, ì í yó n souté.

Mēmme kè kùu bè deεté.

⁹ Bè do bo dii mǎnnì mεyὲncààrìmè miεke
 kù í tǎnní ku kóo tǎntì mǎu,
 yoo ku tǎnnì marì ku mómmənkku kuù bè deεté.
 Kù bè dǎmu kè mesémmè kù mbè bonè
 deè te kè kù bè donté.

Kuù do bè ùúkú ke bè yùàri,
 be borime mēməu miεke.

¹⁰ Bè mε nyí nyie nku kpɛti,
 kéncaàrè Muyaánsààmú yèmmè,
 kè kùu kónté kénáá mbe dootitǎu,

ké bè ta mudoò.

11 Mèmmè bè dèntenímè dimònnì kótìrì
dè do dòmmè Mòyiisi kó dimònnì,
kè bè mbékú bεmáà κε tú wèè do bè sée
dàméèrì ò bore?

Wèè kó muyaá ndo bo be cuokè de yiè nkòte κε?

12 Wèè do bonè Mòyiisi kóò duó mmuwèrímú,
wèè bakú do kpeñnì kòò kèété kukó nkó meniε mbe
ìikè,

képeté diyetidierì kè di bo sáà.

13 Wèè do bè ni kè bèε keté dàméèrì miεke
tesántè ò nkérímè mutencatímu bá bè í mbèté bá
sám pó.

14 Ti Yiè nKuyie nkuù kó Muyaá ndo bè kpàake κε
kòrinè μεομπύμè borè,
kupecēnku ò nkérímè κε cuti kubiriku.

Mèmmè ti Yiè nKuyie ndo nimè ku nìtìbè,
κε fei ku yetidierì.

Kuyie mpāānāāntì náāntò kuónnèmè Kuyie

15 Áú! N Yiè nKuyie á mbo κεĩnkè
α cēsààtè deĩnkè,
kéwénténí káyà dè ti dòmmè.

Dè yĩme kàa ténke í ti dós?

Ba nte kàa ténke í ti kuò mesémmè?

16 Fṣṣ tu ti cice!

Ti yààrì Abarahammu í ti yé,

ti yààrì Sakóbu ti yèmmu.

Ti Yiè nKuyie nfṣṣ tu ti cice.

Nè dimònnì fṣṣ tu ti kóo δεετίwè.

17 Ti Yiè nKuyie, ba nte kàa yóu kè ti mònté α ce?

Dè dòmmè kàa yóu kè ti áá nke ti to kpenke,

bá ti ténke í da dé?

Wēēteni ti bíékè, a dó mèè kpéí ntínti a kó betōmbè.

Tínti a kó benitìbè, fṣṣ ti te.

¹⁸ Yemòrè sánpó miεke nke a nitìbè tínti ti tiekemè
dihèi,

kè ti dootitòbè kàteni ke pònte a cēsààtè tèè dò mpáíí.

¹⁹ Dè yīme kàa ti dōori ke dò nha í ti baaté diyie mari?

Dè dōmme kàa ti dōori ke dò nti í to a yètìrì nè ti
bomè?

Ba nte kàa báá kēté tiwetì kécúténí

yetārè na nda yà kēsānte.

64

¹ Ti Yiè nKuyie nti da báámmu,

ncutíní ke dò mmuhāá nkécóuté idéí
ncutíní ke dò nkehāādekè kè dèe fānte
kàa dootitòbèe banté a tú wè,
kè yebotèe kpeute a ìkè.

² A do dōò tidietì kè dè ti déétému,
a na ncúténí kè yetārèe sānte a ìkè.

³ Ti mu nyí tì kèè diyie mari,

tì í ta òmòù kó ditòò,

ti me mmu nyí yà dibòò mari dòòmè mebotí bèè di
bùó be kpéí,

nkè dè í tú fṣ nKuyie.

⁴ A ṣṣ cōuténè diwèi ndi wèè dōòri a dómè

bèè dēnníní a kpéí ke tū nha kó kuce,

ti cààrēmu kàa miεke ti peike

kè ti tūnne ice ti do tū nyì nè dimònnì,

a yóó ti dēetému.

⁵ Timōu ti sāū ntimáà ndi,

kè ti tōmmú mùù tu musààmù kè mù náá tiyaàcítì,

ke kpeí tifāàkpetì kōme,

kè ti caàrìmè ti tɔ kuyaakù ð ntòmè tifãàkpetì.

⁶ Òmòù í bo wèè yu a yètìrì,
òmòù í dààte ke bo da taunnè omáà,
ke yé a ti bùtínnémè kè ti yei nti tieke.

⁷ Bá nè mεmmε ti Yiè nKuyie fṣṣ tu ti cice,
ti tú tiyaatì nti kàa tu oyaamarì a nɔu sù ti dṣṣ.

⁸ Áú! Ti Yiè nKuyie a miεke báá ti yè kέtonté,
bá nhã ke yé ti caàrìmè,
a ti wénté fenɔnsààfè ti tú a kó benìtìbè mbe timɔu.

⁹ A ekè sààyè dɔ̀̀nkomu ke naá ndikpáà,
Siyṣṣ naá ndikpáà ndi kè Sedisadεmmu feítóo.

¹⁰ A cēdiētè, a cēsààtè,
ti yembè do déúkunko tēè miεke a yètìrì
tè còúté muhãá mmu,
desààrè ti yèmmè do naatinè dè kè dè càke.

¹¹ Ti Yiè nKuyie a bo na kénwúó ndεndε kó dimàà
ke búútóòà?

A bo nti wúónko ke ti yo nyifei dieyi sãã?

65

*Kuyie nyóó bekénèmè bèè kù bùtínné ke feu iwũṣ
yεbɔ̀̀kè*

¹ Mὲ̀mε kè Kuyie mbéi nke dò:
Bèè í n waà n duó nkè beè m bekù be kpeti.

Bèè do n waà n duó nkè bè n yàmu.

M benkemu m máà kubotí kùù do í yu n yètìrì
ke yí: Ntenè mí, ntenè mí.

² N dièkù n nò̀̀tè nte ye we yemɔu kuwuɔ nkùù í yie
n kpeti ku bíékè,
kè bè tũ nkuce yeiku,
ke dɔ̀̀ri be yèmmè dómè.

3 De kó kuwua nkabe n wènnìmu ke dè feío ke feu
iwũ ðepénnè kó yetòrè

ke cóunko tihúúntì titátì kó yedombie nyĩnkè,

4 ke ã ifòti mieke ke wentí titādèntì mieke,

ke cáá nyefònkè

ke ãã tidiiti tì sī mbe bə mieke * mieke nke ke
náánnè bécírìbè ke waà mmeteèmmè, ke yo
ntibəədiiti, Kuyie ndo yē nyIsidayeeri bə bá
ndəəri dè.

5 Bèè ò nnáa mbenitibè təbè ke tú:

A bá n tóónnè a bá n tóónnè,

n yí ðò nkékááké kàa n kááké a tuəti ice nyi.

Mí nKuyie m mieke keè pèi de yembè mediè

dè còú m mieke nke sáà.

6 N wàrimu be də̀rìmè n yí yó mbè wùónko,

n yóó bè yietímu be də̀rìmè weti weti.

7 N yóó bè yietímu be yei nnè be yembè kōme,

bè do caəri mí nwe bè cóunko dii məǹnì tihúúntì
yetòrè yetà̀rè ìnkè.

N yóó bè yietímu meyi mbè n d̀̀̀̀ mè.

Mí nKuyie mmũ b́́i.

8 Fínyĩ kó kubakù kù̀̀̀ pèitè,

bè ɔ̀̀̀ í nkù̀̀̀ bié bè ɔ̀̀̀̀ kù̀̀̀ soómmu,

meè botí nku n yóó də̀̀̀mè n nìtìbè,

n yí yóó bè kù̀̀̀ bəməu.

Mí nKuyie mmũ b́́i.

9 M bo ãnnè Sakəbu yaəbí kuwua,

bembə Sudaa kó kuwua nkabe beè yóó tieke n
tāsà̀rì,

bembə n tããtè bè.

Bembə n kó betə̀mbè.

* 65:4 De kó benitibè do ò nkə̀rì ifòti

Bèè yóó dì tieke kémbo.

¹⁰ Bèè bo n wammú bèè yó ncēm̀m̀u
ipe nè sibáó Saṇáó biriku
kè Akáó káku ntú dinaacēnhò.

¹¹ Díndi bèè né n dootóo mí ndi Yiè nKuyie
ke yē n tāsààrì kpéí ke pāā ndibáò Kati tidiiti
ke waà nyeyunatè ke cou menaà dibáò bè tu dì Menii.

¹² N yóó duó nkè bè di kuᵛ mudoò miēke nke,
di bo nnínkú di núu kè bè di feu,
ke yē n di yumè kè di cǐéké, kè n náá mbá di í ncóú.
N yē ndèè í wenni di né de ndáari.
N yē n yí dó dè di de ntāāté.

¹³ Dèè kpéí nte mí ndi Yiè nKuyie kè n tú
n tǎmbè bo nyo nkè dè sànnè,
kè dikònni né di bo,
n tǎmbè bo nyò mbè dómè,
kè sinéyēĩ né di kòu.
N tǎmbè bo nyānkunè diwèi,
kè ifei né di bo.

¹⁴ Diwèi bo mbo n kó betǎmbè kè bè nyíú,
kè meyeñcaàrìmè né di bo kè di kuᵛ.

¹⁵ N yóó di kuᵛmu, kè di yètèe naá ndibenkèrì
kè n kó benitìbè n tǎāté bè níí yè yu képarikè ke d̀:
Ti Yiè nKuyie nni nkuᵛ kù kùᵛ mèè botí de kó
benitìbè.

¹⁶ Wèè níí bo ndó n kó mesàà ò níí yó n yú ke d̀:
nè Kuyie ntimóm̀m̀anti káku,
ké mè pèté.
Kè wèè d́o képarikè, ò níí yóó parikènè n yètìrì ndi.

Kuyie nyóó d̀d̀m̀e ketenkè pànkè nè keĩnkè

Mí nKuyie n ténke báá dentení meyeñcaàrìmè mèè
pěēté me kpéí.

Mí nKuyie n yóó mè keìmmu.

17 N yóó dɔ̀dɔ̀ keĩnkè pànkè nke nè ketenkè pànkè,

bá òmòù báá dentení dèè pěēté de kpéí,

òmòù ténke bá ntoti o yèmmè de kpéí.

18 Dí nyānku nè diwèì kè di yèmmè nnaati sáà.

N yóó dɔ̀dɔ̀ dè kpéí.

Sedisadεmmu εì bo ntú diwèì kperi,

kè di nìtìbè mbo kuyèñnaatí miεke sáà.

19 Diwèì yó nni mbonèmu Sedisadεmmu kè nni
nyānku n nìtìbè kpéí.

Òmòù ténke báá keè Sedisadεmmu miεke
didabònnì nè éyooì!

20 De mǎnnì dibíkèmpètìrì ténke báá kú,

òmòù me mbáá kú o bēntì.

De mǎnnì wèè bo mmòke yebie ntekòùtè (100) kékú
ò bēntému.

De mǎnnì wèè bo kú ke í tùòke yebie ntekòùtè (100)
Kuyie ncōō wènwe

21 De mǎnnì n nìtìbè níí bo maá sicēĩ ké nsi ā,
kéfííkú detie kécááké de be.

22 De mǎnnì bè ténke báá maá kòo tǎù mǎùu ta,

bè me mbáá fííkú detie n kòo tǎù mǎùu cááké de be.

Be we kó kusũkú yó mmǎnnè detie nkpeye mamè
mme,

de mǎnnì kè n nìtìbè dǎ̀dè beè yóó dè di.

23 De mǎnnì òmòù báá ou detetirè

òmòù me mbáá peíté o biré kè dèe kú o nuò mmiεke

ke yé be mǎu be mbe nè bè bí bè tumè n dǎ̀dè bè mbe
mesàà.

24 De mǎnnì bè níí bo nkpaá ke í m mǎo

kè m bè duómumu bè dọ dè.
Kè bè nkpaá ke í búi kè n kèè.

²⁵ Dimannì nè fepièfè dè bo nwè nke diitì timútì.
Dicirírìrì nè fenàáfè kè dè nwè nke diitì timútì
kè fèwàáfè kó mudii ntú mmutáá,
dèmarè ténke báá dọ̀ dèterè meyei.
Dèmarè báá caàrè dèterè n tāsààrì ìnkè
Mí ndi Yìè nKuyie mmí búi.

66

Kuyie ndọ ku cīētè ntú tètè botí

¹ Kè ti Yìè nKuyie mbúi nke dọ̀:

Kè ìnkè tu n kpààtikàrì ndi,
kè ketenkè tu n nacèdaànnì.
Di yó m maá ònte cīētè?

Ɔndi bọ̀rì ndi n ní yóó om̀pèmè?

² Di wúó ndèè kó dimàà mii dè dọ̀,
dèè kó dimàà bo mii te ke dè yènní.

Mí nwúó nwe tu ocīrì, osénniwè, wèè yèmmè caàrè,
wèè kemmu n náaṅtì nè kufōwaá nke n dé.

³ Wèè n fèúté fenàáfè ke kùò onìtì,
wèè n kùò fepièfè ke kèété temotè fōnii,
wèè m pã ntidiitì kó yepãrè, ke n kòu yefōnkè,
wèè n tùò ntihúúntì ke wète ke feu yebokè,
bembe kó dimàà bè tãátému de kó kuce,
kè dè bè naatinè de kó isake.

⁴ N tãátému ke bo duó nke bèè yà meyei,
be kãm̀bù̀àtì duò dè n yóó de mbè bonté,
n yu ke yumu òmòu me nyí còúté,
kè m búi nhòmòu me nyí n tḗnné,
ke né dọ̀ m baa yè n yí dọ̀ dè,
n yete dè bè né de ntãáté.

Kuyie nyóó dentε kέteemmè ku kabε

⁵ Díndi bèè kōmbùòti duò ti Yiè nKuyie nnáaantì,
keènè kù tu mù: Di kabε bèè di níí nke di yetírí di yu
mèè kpéí n yètìrì.

Bè di daúmu ke tú:

Ti Yiè nKuyie mbenke ku kpetì kè ti yà di kó diwèì,
de yembè bèè mómmōmbe yóó di ifei.

⁶ Kénténè di bo keè kutoweku kùù dàátí dihei.

De kó metammmè yìèní Kuyie ncfètè nte.

Ti Yiè nKuyie nkó metammmè mme,

kù yietì ku dootitòbè mbè bè mànnè tìì yeti.

⁷ Siyōō èì í kuó ntipòuti ke né na ke peité,

di kraá ke tú di bo kuó ntipòuti ke pānke peité
denitidabire,

⁸ We nkèè tìì mbotí diyìè marì?

We nyà diè mbotí nè tí bomè?

Dihei òò í nhānné diyìè òimáà,

kubotí òò í nhānné òimònnì òimáà,

Siyōō yie kperε né me ndòò,

ò í kuó ntipòuti ke pānke peiténí initidabí.

⁹ Mí ndi Yiè nKuyie m bo nte kòò nitipòkù pòuti bi
kòò né báá peitáà?

Mí nwèè ò nte kè debireε yènní, mî bo dè òitínnáà?

Mí nKuyie nkùù di te mî ti ndi beke.

¹⁰ Díndi bèè dó Sedisadεmmu dí nhò wēínè ke
yānku,

dè ndi naatinè o kpéí.

Díndi bèè do kuò nSedisadεmmu kũũ tiiténè tihautì.

¹¹ Di yóó yāámu o me kénsànnè kè dè di bántè.

Di yóó sōmu o miεεrè di dómè.

12 Kè ti Yiè nKuyie nsɔɔtè kébéi nke dò:
 N yóó tɔní diwèi ndi Sedisademmu kè di mpũḽ
 nkukó nkɔme,
 meniè nhḽḽ ta kukó nképiemmè,
 kutenkù kó tikpàti yóó me nhò píe.
 Bè bo ndi pĩèke ke di yããnko,
 ké ndi úúkú ke di wáàri.
 13 Onitipòkù ḽ mbáá mmèè botí o birè,
 n yóó di bántè meè botí Sedisademmu mièke.
 14 Di yóó dè yàmu kè di yèmmèè narike,
 kè dí bité fèĩnkèmbóntaafè ḽḽ dúóté kè timútii
 dɔ̀òmè.

Ti Yiè nKuyie nyóó benkemu kù nìtìbè kù kpeń̀nìmè,
 kè ku dootitɔ̀bèè yà ku mièke dòmme.

15 Ti Yiè nKuyie nkèrínímu muhãã mmièke,
 kè ku kpàrinaasẽĩ fimmú fefòdónfè kɔ̀me.
 Ke bo peite ku pèi nè kemieke, kètuo mbenitìbè
 fehããdeènfe.

16 Ti Yiè nKuyie bekùnè muhãã mmu
 nè dikpàrisiè ndi kù tièmmè benitìbè.
 Kù bo kuɔ benitìbè kutenkù kè bè nsũ.

17 Bèè wèń̀kùnko bemáà kécánnìnko ke kɔ̀ri depénnè
 kó yebòkè borè,
 ke tũũ nhobɔ̀oyiè nfɔ̀nkúò,
 ke cáá nyefònkè, nè yetìrè, Kuyie nyete dè.
 De yembè yóó kúmu dimònni dimáà.
 Mí ndi Yiè nKuyie mĩ bèi.

18 N yému be dɔ̀òrìmè nè be yeń̀totí.

Kuyie nyóó tímmè ku kɔ̀be

Kè Kuyie mbéi nke dò: N kéroomu ke bo tí nyibotí
 imou kɔ̀be, kè bèè yà n kó tikpeti.

19 M bo dɔ̀dɔ̀ mɛbɛnkùmɛ yɛbotɛ cuokɛ, kɛ yɛ kɔbɛ bɛ̀ɛ yɛntɛnɛ m beɛnti m bo bɛ tɔ nyibotí tɛi miɛkɛ, Tadisisi nɛ Puti kɛri nɛ Dudi kɛri, bɛmbɛ bɛ̀ɛ tu bɛtãntãũbɛ, m bo bɛ tɔ nyɛhekɛ dɛ́tiyɛ, Tubaadi nɛ Yafãã. Bɛ̀ɛ í kɛ̀ɛ bɛ̀ nãammɛ n kɛ́í, bɛ̀ mu nyí yà dɛ̀ n kɛtɛi. Dɛ kó bɛnìtìbɛ bo náké n kɛtɛi ibotí tɛi.

20 Kɛ̀ n tɔ mbɛ̀ ntɔ̀uní di tebiì siì bo ibotí imɔ̀u miɛkɛ. Bɛ̀ bo mbɛ̀ tɔ̀uní nɛ sisɛ́í nɛ sikpàrìnaasɛ́í, nɛ sisɛ́í tɛsì siì mùmmu. Kɛ̀ bɛtɔ̀bɛ̀ ndekɛ yɛsãmmarìnnarɛ̀ nɛ yòyóbɛ̀. Kɛ̀ kũũnnɛnní n tã̀sà̀arì Sedisadɛmmu kɛ̀ n dù. Isidayɛɛribe ò nni mpãã mmɛ̀ɛ botí yɛpãrɛ̀, kɛ̀ ãã yɛbɔ̀ sà̀ayɛ̀ miɛkɛ kɛ̀ tɔ̀uní n cɛ́ɛ̀tɛ̀ miɛkɛ. Mí ndi Yiɛ̀ nKuyie mmũ̀ mɛ nyɛ̀.

21 Bɛ̀ miɛkɛ m bo tãnkɛ̀ ikuó niùbɛ̀ nɛ Defiibe mí ndi Yiɛ̀ nKuyie mũ̀ bɛ́i.

22 Kɛ́ĩnkɛ̀ pãnkɛ̀ nɛ kɛtenkɛ̀ pãnkɛ̀ n dɔ̀dɔ̀ kɛ̀ bo mɛ̀ɛ botí, di kó kuwuɔ̀ yó mɛ mbo nɛ di kó diyètiri.

23 Dɛ̀ mɔ̀nni bɛnìtìbɛ̀ bɛmɔ̀u bo nkɔ̀rìní m borɛ̀ bá wɛ̀ɛ tãnkù, bá tɛ̀ɛ̀ om̀pùtɛ̀ kɛ̀ ninku n yìlkɛ̀ mí ndi Yiɛ̀ nKuyie mũ̀ bɛ́i.

24 Dɛ̀ mɔ̀nni bɛnìtìbɛ̀ bɛ̀ɛ yɛtɛ̀ n kɛtɛi bɛ̀ bo kú kɛ̀nduó kɛ̀ bɛnìtìbɛ̀ kɔ̀rìní kɛ̀ bɛ̀ yàu. Yɛbiɛ̀ yɛ̀ɛ̀ càá mɛ kɛ̀nti yɛ̀ í yóó kú, muhãã mmù̀ bɛ̀ tùd̀ mmù̀ í yóó kú, bɛ̀ kɛrɛ̀ bo ndò nyisɔ̀kɛ bɛnìtìbɛ̀ bɛmɔ̀u kɛ́í.

Bibiri Kuyie Nnààntì Pátírì
The Holy Bible in the Ditammari language of Benin

copyright © 2001 SIM International

Language: Ditammari

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-05-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files dated 31 Aug 2023

5e2d0f12-f1d8-567b-bf98-cf1de4599d16